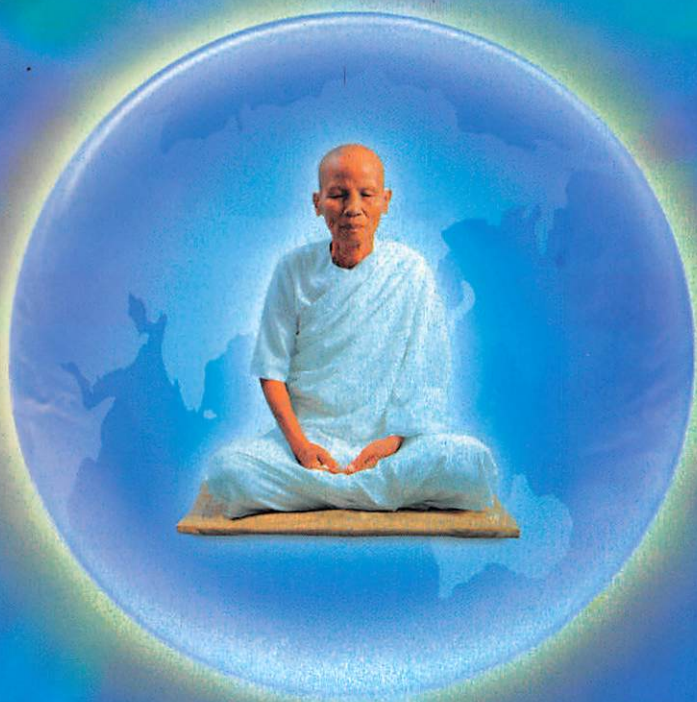
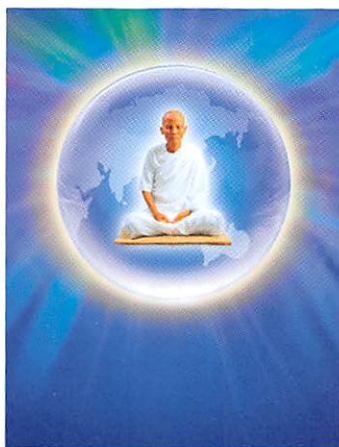

บัณฑิตที่แท้

วิจิตร

บัณฑิตที่แท้

โดย

พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชะชาโภ

พระธรรมเทศนาในงานบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม
คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง

(เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๑๐, ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓
และ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔)

คณะศิษยานุศิษย์

จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

น้อมบูชาธรรม แต่...

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง

ผู้ให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย

เนื่องในวาระวันคล้ายวันเกิดครบ ๙๗ ปี

วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙

บันทึกที่แท้

ISBN : 974-93907-1-7

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชะโม

บันทึกที่แท้. _ _ ปทุมธานี : มุลนิธิธรรมกาย, 2549.

208 หน้า.

1. อุบาสิกาจันทร์ ชนนถยง. I. ชื่อเรื่อง

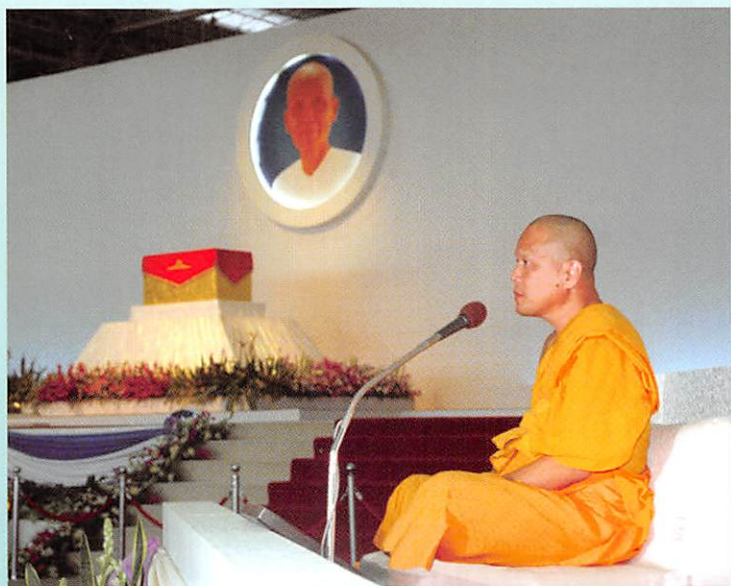
294.30924

คำนิยาม

มีเพศแต่ทว่าแท้ แม้ถึงหรือจะพบ
เป็นทั้งใจ/ทศมภ์ที่ล้นมากทั้งละทศมภ์
จิตใจ และล้นลึกไปตามลวดลาย

นอกจากที่ในบุญอัน ผู้พึงรู้จัก
และที่ใจคนพาไปลึกซึ้ง แล้ว
ยังในทศมภ์ใจที่อ่ พระพรอันมีอยู่
ตามอรรถกถา/ทศมภ์ใจที่อ่ด้วย.

พระบาทหลวงวรชิต

คำนำ

หนังสือ บัณฑิตที่แท้ เล่มนี้ได้รวบรวมและเรียบเรียงจากพระธรรมเทศนาของ พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโก ซึ่งได้แสดงไว้เมื่อครั้งงานบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง ณ บ้านแก้วเรือนทองของคุณยาย พระธรรมเทศนาที่เล่าถึงประวัติชีวิตและคุณธรรมของคุณยายอาจารย์ ซึ่งถ่ายทอดด้วยภาษาพูดที่ง่าย ๆ สั้น ๆ แต่ลึกซึ้งและกินใจ ทำให้ผู้ฟัง ได้เห็นภาพวิถีชีวิตการปฏิบัติธรรม การดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย สันโดษ และบริบูรณ์ด้วยคุณธรรมของคุณยายอาจารย์

คณะผู้จัดทำ ได้อ่านพระธรรมเทศนานั้นแล้ว เกิดความสนใจมาก ทำให้เห็นภาพการฝึกฝนตนและการฝึกธรรมปฏิบัติของคุณยายอาจารย์ ที่ชัดเจนมาก ก่อให้เกิดกำลังใจที่จะทำใจหยุดใจนิ่ง ตามแบบอย่างคุณยายอาจารย์ จึงได้กราบขออนุญาต พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโก จัดพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่ เพื่อประกาศเกียรติคุณของคุณยายอาจารย์ เนื่องในวันวาระวันคล้าย

วันเกิดของท่าน ที่จะเวียนมาครบรอบอีกรวาระหนึ่ง ในวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งก็ได้รับความเมตตาจากพระอาจารย์ท่านอนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ อีกทั้งยังได้รับความเมตตาอย่างยิ่ง จากพระเดชพระคุณ พระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่отัตตชีโว) ที่ได้กรุณาให้ความเห็นในพระธรรมเทศนาบทนี้มาด้วย จึงขอกราบขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ บัณฑิตที่แท้จริงจะเป็นประโยชน์ เป็นแบบอย่าง และเป็นแนวทางในการสร้างบารมีของท่านผู้อ่านสืบไป บุญกุศลอันเกิดจากการจัดทำหนังสือเผยแพร่เกียรติคุณของคุณยายอาจารย์ในครั้งนี้ ขออ้อมถวายเป็น พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และถวายแด่มหาปูชนียาจารย์ฯ คุณครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งหลายด้วยความเคารพเหนือเศียรเกล้า

คณะผู้จัดทำ

กองวิชาการ สถาบันพัฒนาบุคลากร

๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙

สารบัญ

คำนิยม	๑
คำนำ	๓
สารบัญ	๕
บันทึกที่แท้	
บันทึกที่แท้	๗
แม้ไม่ได้ท่องเที่ยวไปทุกมุมโลก	๒๗
อยู่แต่กุณีน้อยหลังเล็กเล็ก	๔๙
ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง	๗๗
เพราะใจของท่านเปิดกว้าง	๑๐๓
กว้างพอสำหรับโลกทั้งโลก	
เพราะใจของท่านใสสว่าง	
สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก	
มรดกธรรมอันล้ำค่า ที่คุณยายมอบให้	๑๒๗
ประวัติผู้เทศน์ (โดยย่อ)	๑๓๕
ประวัติคุณยายอาจารย์ฯ (โดยย่อ)	๑๓๗
วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น	๑๔๙
ประโยชน์ของสมาธิ	๑๕๖
รายนามเจ้าภาพร่วมอนุโมทนา	๑๖๓

มัททิตที่แท้

วันนี้หลวงพี่ขอใช้โอกาสในวาระพิเศษนี้เพื่อที่จะมาเล่าประวัติและคุณธรรมของคุณยาย

ในชีวิตของหลวงพี่ที่อยู่จนกระทั่งถึงวันนี้ อาจจะบอกได้ว่า มีสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของหลวงพี่อยู่หลายอย่าง มีอยู่สิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น แล้วก็ทรงคุณค่าอย่างยิ่งในชีวิตของหลวงพี่ ก็คือ การที่มีโอกาสได้พบคุณยาย เพราะเมื่อพบคุณยายแล้ว ด้วยบุญบารมี ด้วยความสามารถของคุณยาย ทำให้วิถีชีวิตของหลวงพี่ได้ก้าวเดินต่อไปข้างหน้าเข้าสู่เส้นทางที่ดีและถูกต้อง

ย้อนหลังไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ขณะนั้นหลวงพี่เรียน

อยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ ๑ หลวงพี่ได้ยินชื่อ
ของคุณยายครั้งแรก ชื่อของคุณยายก็เข้าไปอยู่ในใจ แล้ว
ตั้งใจว่าจะไปพบท่านให้ได้สักวันหนึ่ง จนกระทั่งช่วงปลายปี
พ.ศ. ๒๕๑๐ จึงได้ไปพบคุณยาย ที่บ้านธรรมประสิทธิ์
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

วันแรกที่ได้พบเห็นคุณยาย คุณยายเป็นหญิงรูปร่าง
เล็ก ๆ อายุใกล้ ๖๐ ปี ทำทางปราดเปรียว คล่องแคล่ว

มีความขยันอยู่ในตัว แม้พอได้อยู่ใกล้คุณยายในวันแรก
นั่นเอง หลวงพี่ได้เห็นดวงตาคุณยาย เป็นดวงตาที่ใส
และชื่อ หลวงพี่ไม่เคยเห็นดวงตาอย่างนี้ของคนใดอีกเลย
แววตาที่ใสและชื่อนั้น บ่งบอกถึงจิตใจของคุณยายที่ใส
ชื่อและบริสุทธิ์ คุณยายถึงจะเป็นหญิงร่างเล็ก ๆ แต่
ความยิ่งใหญ่ของท่านก็เริ่มประทับอยู่ในใจของหลวงพี่
นับตั้งแต่วันแรกที่ได้พบท่าน เกิดความมั่นใจว่า
เราจะประพาสตัว ปฏิบัติธรรมตามที่คุณยายท่าน
สอนตลอดไป

คุณยายท่านได้เมตตาหลวงพี่ ให้ความเอ็นดู ค้ำชู
ปกป้อง และช่วยแนะนำการปฏิบัติธรรมให้ หลวงพี่ก็
ตั้งใจปฏิบัติเรื่อยมา ชีวิตเด็กหนุ่มของหลวงพี่ ขณะนั้น
อายุประมาณ ๑๗ ปี แทนที่จะเตร็ดเตร่อยู่นอกวัด ก็
เริ่มเข้าวัด จำได้ว่า ในช่วงปีแรก ๆ นั้นได้เข้าวัดอย่าง
ต่อเนื่อง สัปดาห์หนึ่งประมาณสัก ๒-๓ ครั้ง เดินทางจาก
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาที่บ้านธรรมประสิทธิ์
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ตามหลังรุ่นพี่ ๆ ในสมัยนั้นเข้ามา

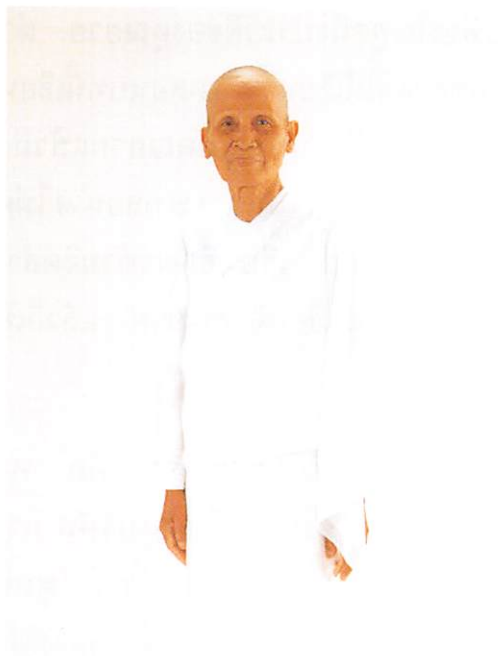
หลวงพี่ได้รับความอบอุ่น ได้รับกำลังใจจากคุณยาย
มันเหมือนกล้าไม้ต้นเล็ก ๆ ที่ได้รับการเพาะเลี้ยง ดูแล
เอาใจใส่จากคุณยาย แล้วกล้าไม้ต้นนั้นก็ค่อย ๆ เติบโต
แล้วก็เติบโตใหญ่จนกระทั่งถึงวันนี้ หลวงพี่ใช้ชีวิตอยู่กับ
คุณยาย จริง ๆ ก็ไป ๆ มา ๆ นั้นแหละ แต่มันเหมือน
ใช้ชีวิตอยู่กับคุณยาย เพราะว่าความผูกพันที่มีต่อคุณยาย
นั้นค่อย ๆ ลึกซึ้ง อยู่กับคุณยายมาตลอด ท่านว่าอะไร
ก็เชื่อ ก็ฟัง แล้วก็ปฏิบัติตาม

หลวงพี่ค่อย ๆ สะสมความมั่นคง และวิถีทางเดิน
ของชีวิตสายนี้ ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ ทำให้ได้รับรู้
รับทราบประวัติบางส่วนของคุณยาย คุณธรรมที่มีอยู่ใน
ตัวท่าน การประพฤติปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ
สำหรับชีวิตของคน ๆ หนึ่งที่พึงมี หลวงพี่ไม่ปฏิเสธ
เลยว่า แบบฉบับแห่งการประพฤติปฏิบัติของคุณยาย
นั้น ได้มีส่วนสำคัญยิ่งต่อวิถีแห่งการปรับปรุงตัวเอง
ของหลวงพี่ เป็นแบบฉบับที่เราเอาเป็นแบบอย่าง
แล้วนำมาประพฤติปฏิบัติจนกระทั่งถึงทุกวันนี้

หลวงพี่จะได้พูดถึงประวัติของคุณยาย ผ่านกลอนบทหนึ่ง ที่หลวงพี่ได้เขียนขึ้น กลอนบทนี้เขียนไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ หลังจากได้พบคุณยายแล้วถึง ๒๐ ปี หลวงพี่ไม่ใช่คนเขียนนะจ๊ะ กลอน ๖ กลอน ๘ ไม่ค่อยลงเลย เขียนได้แต่กลอนเปล่า เขียนขึ้นมาด้วยจิตสำนึกในใจที่นึกถึงคุณยาย ที่จะเขียนถึงคุณยาย แล้วก็เขียนแบบกลอนเปล่าสั้น ๆ

เหตุจูงใจที่ทำให้นึกถึงคุณยาย คือ หลวงพี่ได้เห็นหนังสือเล่มหนึ่ง เป็นหนังสือของบริษัท การบินไทย ที่เขียนแนะนำสนับสนุนการท่องเที่ยว พูดถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ดี ๆ พอเห็นหนังสือเล่มนี้ หลวงพี่ก็นึกถึงว่า เออ ! ชาวโลกเขาอยากรู้จักโลกให้มาก ๆ นั้น เขาต้องอาศัยการท่องเที่ยว ยิ่งท่องเที่ยวไปในหลาย ๆ ที่ ก็จะรู้จักโลกได้มากขึ้น ในขณะที่คิดอย่างนี้ ใจที่อยู่ลึก ๆ ก็สวนกลับออกมา ก็มานึกถึงคุณยายว่า เออ ! จริงสินะ ในโลกนี้ส่วนใหญ่มนุษย์ทั้งหลาย เขาอยากรู้จักโลกก็ต้องไปท่องเที่ยว แต่มีอยู่คนหนึ่ง ท่านรู้จักโลกได้

กระจำนักร แต่ท่านไม่ได้ไปเที่ยวเลย เพราะความที่
ท่านไม่ได้ไปเที่ยวนี้แหละ ท่านจึงรู้จักโลกได้กระจำนักร
แล้วอารมณ์ในขณะนั้นก็เลยเขียนกลอนเปล่าบทนี้ขึ้น
เพื่อเป็นสิ่งที่ระลึกถึงคุณยายของฉันทน์ กลอนเปล่าบทนี้มี
อยู่เพียง ๘ บรรทัด แต่จะเก็บความเอาไว้มากมาย
เขียนไว้ว่า

มัททิตกัท
 แม้ไม่ได้ท่องเที่ยวไปทุกมุมโลก
 อย่งแต่ทุกถิ่นอันแสนเล็กเล้ก
 ก็อาจรู้จักโลกได้กว้างขวางยิ่ง
 เพราะใจของตนเปิดกว้าง
 กว้างพอสำหรับโลกทั้งโลก
 เพราะใจของตนใสสะอาด
 สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก

สุจิต

เขียนเอาไว้อ่านเองนะ เมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ตอนนั้นคุณยายยังไม่ได้เป็นประธานกฐิน เขียนแล้วก็เก็บเอาไว้ แล้วไม่เคยขยายความเลย เก็บเอาไว้จนกระทั่งวันนี้ วันนี้เป็นวันพิเศษ เป็นวันที่เริ่มถอดความที่เขียนเอาไว้ ๘ บรรทัดนั้น

ทุกบรรทัดจะเก็บความเป็นประวัติและคุณธรรมของคุณยาย

ประโยคแรก คือ **บันทึกที่แท้** เป็นประโยคสั้น นิดเดียว แต่เป็นประโยคที่ในฐานะลูกศิษย์ลูกหาของคุณยาย อาจจะพูดเหลือเกินว่า **“ยายของฉันเป็นบันทึกที่แท้ ๆ”** เพราะในประวัติชีวิต ตั้งแต่มาพบคุณยาย เราก็รู้คุณค่า รู้คุณธรรมของท่าน สมัยแรก ๆ ที่ไปถึง ก็จะพบว่า คุณยายนั้นสนับสนุนลูกศิษย์ทุกคน ให้เรียนหนังสือ ลูกศิษย์หนุ่ม ๆ สาว ๆ นี่แหละ ท่านสนับสนุนให้เรียนหนังสือเรียนให้จบ ท่านอยากจะให้ลูกศิษย์ของท่านทุกคนจบการศึกษา ทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นความตั้งใจของท่าน

สิ่งยืนยันในคำพูดนี้ ถ้าหากว่า พวกเราได้ศึกษา ประวัติคุณยาย แล้วคุณยายพูดถึงหลวงพ่อัมมชโย ในช่วงแรก ๆ ตอนที่หลวงพ่อบวช คุณยายบอกว่า “คุณคุณไปเรียนให้จบปริญญาเสียก่อน แล้วยายจะบวชให้”

คำว่า “ไปเรียนให้จบปริญญาเสียก่อน” นั้นเป็นพื้นฐานที่คุณยายใช้กับลูกศิษย์ลูกหาทุกคนทีเดียว โดยมีหลวงพ่อัมมชโยเป็นคนแรก ท่านสนับสนุนให้ลูกศิษย์ทุกคนเรียนให้จบ ให้ได้ปริญญา เพราะท่านรู้คุณค่าของการเรียน แล้วท่านก็มักพูดถึงชีวิตท่านที่ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ท่านจะพูดไว้ชัดทีเดียวว่า “ยายไม่ได้เรียนหนังสือ กอซ้อ* ก็ไม่รู้ เพราะอย่างนั้นพวกคุณมีโอกาสดูเรียนหนังสือ ต้องเรียนให้จบ แล้วจะได้เป็นหลักฐานที่ดีว่า เราไม่ได้หนีเข้าวัดเพราะเรียนหนังสือไม่จบ” เราทุกคนก็ฟังคุณยาย หลวงพ่อัมมชโยถึงจะรักธรรมชาติไหน ทุ่มเทเวลาให้กับการปฏิบัติธรรมเพียงใดก็ตาม ท่านก็เรียนจนจบ เป็นบัณฑิตทางโลก

* ภาษาพูดของคุณยาย หมายถึง ตัวอักษร “ก” “ข”

พอหลวงพ่อัมมชโย หลวงพ่อทัตตชีโว เริ่มเป็น
 บัณฑิตกัน แล้วน้องๆ ก็ทยอยตามๆ กันมาเรื่อยๆ
 ประโยคที่คุณยายจะพูดอีกประโยคหนึ่งที่ตามมา ก็คือ
 “พวกคุณเรียนจบปริญญา เป็นบัณฑิตกันแล้ว ต้อง
 ประพฤติปฏิบัติให้ดี” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตอนที่เราร่วม
 สร้างวัด ท่านก็จะบอกว่า “พวกคุณก็มีความรู้ เป็นบัณฑิต
 จบปริญญากัน ก็ไปศึกษาค้นคว้ากัน งานการอะไรต่าง ๆ
 ก็ดูตำรับตำราช่วยได้” และบางครั้งท่านก็พูดเตือนว่า

“พวกคุณล้วนแล้วแต่บัณฑิตจบปริญญา ไปทำงานอย่าไปเสียรู้เขาซะ”

ตอนที่เรามาสร้างวัดกัน ทั้ง ๆ ที่คุณยายยกย่องลูกศิษย์ทุกคนที่เรียนหนังสือ พยายามสนับสนุนให้เรียนจบปริญญา แต่ทุกครั้งที่คุณยายพูดถึงเรื่องนี้ในใจลึก ๆ ของหลวงพี่ ก็อยากจะตอบคุณยายอยู่บางอย่าง แต่ตอนนั้นก็นึกไม่ออกว่าจะตอบว่าอะไร เรารู้ว่าเราเรียนจบปริญญา แต่ก็รู้ว่าความรู้ของเราไม่เกินคุณยายเลย ความรู้ของเราแค่เป็นวิชาชีพ เลี้ยงชีวิตไปชาติหนึ่งชาติหนึ่ง แต่ความรู้ที่คุณยายมีนั้น ใช้ได้ตลอดไปข้ามภพข้ามชาติจรดกระทั่งถึงที่สุด เพราะความรู้ที่เรามีไม่เกินคุณยายนี้ ทุกครั้งที่ได้ยินคุณยายยกย่องว่า เราเป็นบัณฑิตจบปริญญา ก็อยากจะตอบอะไรสักอย่างหนึ่ง แต่ตอนนั้นก็นึกไม่ออก

จนกระทั่งมาปี พ.ศ. ๒๕๓๑ หลังจากพบคุณยายแล้ว ๒๐ ปี นี่แหละ พอเขียนกลอนเปล่า บรรทัดแรกที่ว่า **บัณฑิตที่แท้** จึงประกาศเอาไว้เลย จริง ๆ แล้วสิ่งที่อยาก

จะตอบคุณยาย คือ คุณยายของฉันเป็นบัณฑิตแท้ ๆ

คำว่า “บัณฑิต” แปลว่า ผู้รู้ ผู้ทรงไว้ซึ่งความรู้ แต่ในปัจจุบัน เราใช้คำว่า บัณฑิต นี้เราเน้นถึงบัณฑิต จบปริญญา และคำว่า บัณฑิต นี้เป็นคำเก่าแก่ ที่มีมานาน แม้กระทั่งพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ก็ทรงใช้คำ ๆ นี้ในมงคลสูตร เพราะฉะนั้น คำว่า บัณฑิต ในความหมายปัจจุบันที่เราใช้กันนั้น จึงมี ๒ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ หมายถึง **ผู้ที่เรียนจบปริญญา** ตั้งแต่
ปริญญาตรี โท เอก นี่แหละ เรียกว่า บัณฑิตจบปริญญา
ที่คุณยายใช้กับพวกเรา

ระดับที่ ๒ ในมงคลสูตร ๓๘ ประการนั้น มงคลหมู่
ที่ ๑ บอกไว้ว่า

อเสวนา จ พาลานํ	ไม่คบคนพาล
ปณฺฑิตานญฺ จ เสวนา	พึงคบแต่บัณฑิต
ปฺปชา จ ปฺปชณียานํ	บูชาบุคคลที่ควรบูชา
เอตมฺมงฺกฺลมุตตมํ	นี้เป็นมงคลอันสูงสุด

คำว่า บัณฑิต ที่มาในมงคลสูตร เมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปี
ก่อนนั้นมีความหมายลึกซึ้ง หลวงพี่พบคุณยาย วิถีชีวิต
ของหลวงพี่เดินเข้าสู่หนทางแห่งบุญกุศลได้ เพราะ
คุณยายนี่แหละ เพราะฉะนั้น คำว่า บัณฑิต ที่มาใน
มงคลสูตรนี้ จึงมีคุณค่าอย่างมหาศาลทีเดียว

แต่พวกเรารู้กันดี บัณฑิตที่จบปริญญานั้น บางที
ยังแยกแยะถูกผิดไม่ออก แยกแยะสิ่งนี้เป็นบุญ สิ่งนี้

เป็นบาป ก็ยังไม่ออก แยกแยะว่า สิ่งใดที่ควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ ก็ยังแยกไม่ออก เพราะอย่างนั้น บัณฑิตจบปริญญา ยังไม่สามารถประกันการตกนรกได้ แต่ถ้าบัณฑิตที่มาในมงคลสูตรนี้ ถ้าคบไปแล้ว จะมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป พระบรมศาสดาทรงยืนยันเอตมมงคลมุตตมัม เป็นมงคลอันสูงสุด

ระดับที่ ๒ บัณฑิตที่เป็นผู้รู้แบบคุณยาย ท่านเป็นบัณฑิต ที่ยืนยันได้ว่าเป็นบัณฑิต เพราะท่านรู้ธรรมชาติท่านหยุด ท่านเห็นธรรมะ ธรรมะยิ่งชัด ยิ่งใสกระจ่างเพียงใด ก็เห็นทุกอย่างได้ชัด เห็นชัดขนาดที่ว่า นี่คือธรรมะ นี่คืออธรรม นี่เป็นกุศล นี่เป็นอกุศล นี่ถูก นี่ผิด นี่เป็นของโสภริสุทธิ์ นั่นเป็นของดำไม่บริสุทธิ์ ถ้าแยกแยะได้ถูกต้อง ก็สามารถที่จะดำเนินชีวิตไปตามหนทางที่ถูกต้องได้

ความเป็นผู้รู้ ทรงไว้ซึ่งความรู้ รู้ธรรมนี้แหละ ทรงคุณค่ายิ่งนัก ทำให้ผู้ทรงไว้ซึ่งธรรมนี้จึงเป็นบัณฑิตที่แท้จริง ตนเองก็พบแต่ความเจริญรุ่งเรือง ใครมาเสวนาด้วยก็จะเจริญตาม เพราะฉะนั้น หลวงพี่จึงพูด

เป็นประโยคแรกของกลอนเปล่าบทรื่นที่เดียวว่า คุณยาย
เป็นบัณฑิตแท้ ดังนั้นจึงขึ้นต้นด้วยคำว่า บัณฑิตที่แท้

การศึกษาได้ให้ความรู้ว่าเป็นบัณฑิตจบปริญญา
ต้องอาศัยการเรียนตามหลักสูตร เรียนท่องจำ แล้วก็
ทำความเข้าใจ และสิ่งสุดท้ายที่ขาดไม่ได้สำหรับบัณฑิต
จบปริญญา คือ ห้องสอบ ต้องทำข้อสอบได้ แล้วก็
จบหลักสูตร ได้รับปริญญา เป็นบัณฑิตจบปริญญา
จะหาความรู้เพิ่มเติมต้องเข้าห้องสมุด ท่องจำไว้ให้ได้
มาก แต่ยายไม่รู้หนังสือ กอซ้อ อ่านไม่ออก ท่านพูด
อย่างนี้จริง ๆ นะ หลวงพี่ฟังแล้วฟังอีก ถึงท่านจะไม่รู้
หนังสือ แต่ท่านทำใจหยุดใจนิ่งได้ พอท่านมาถึง
คุณยายทองสุข มาถึงหลวงพ่อดัดปากน้ำ ท่านทำใจหยุด
ทำใจนิ่ง เข้าไปสู่ภายใน ท่านไม่ได้เรียนรู้จากตำรา
แต่ว่าท่านเรียนรู้จากการเข้าไปถึงของจริง ของจริง ๆ เป็น
อย่างนี้ แล้วความรู้ท่านก็เพิ่มพูน

คุณยายท่านบอกว่า ความรู้ทางโลกก็เยอะ เรียนก็
ไม่จบ ความรู้ทางธรรมก็เยอะยิ่งกว่านั้นอีก แล้วก็เรียน

ไม่จบเช่นกัน ยังเรียนต่อเรื่อย ๆ ความรู้ทางโลกต้องอาศัย การท่องจำ เป็นการเรียนรู้จากภายนอก แต่การรู้ธรรมะ ของคุณยายนั้น เรียนรู้จากภายใน อาศัยทำใจหยุดใจนิ่ง เข้าไปสู่ภายใน คุณยายของเรานี้ได้อยู่กับหลวงพ่อดาว วัดปากน้ำ ได้ฝึกฝนวิชาธรรมกาย จนกระทั่งเชี่ยวชาญ เพราะอย่างนั้น สิ่งที่ท่านรู้จึงทรงคุณค่ายิ่งนัก

ความรู้ทางโลก เรียนเพื่อให้รู้จักโลกทั้งโลก แต่ก็ยังไม่ทั่วโลกละ ถ้าหากเข้าไปถึงความรู้ทางธรรมที่คุณยายของเราเข้าถึงนั้น ท่านเปรียบประดุจเหมือนเอาโลกทั้งโลกไปไว้ในใจของท่านได้ โลกว่ายิ่งใหญ่ไพศาลนั้นเหลือ เล็กนิดเดียว เพราะฉะนั้น คุณยายจึงเป็นบัณฑิตทรงคุณค่า เพราะท่านเป็นบัณฑิตที่ทรงธรรม คำว่า บัณฑิตที่แท้ ในบรรทัดแรกจึงบังเกิดขึ้น

ก่อนที่จะจบบรรทัดแรก หลวงพี่มีสิ่งหนึ่งที่จะฝาก เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ของคุณยาย มันเป็นเรื่องที่ล้ำค่า พวกเราได้ยินได้ฟังแล้วจะทำได้แบบคุณยายหรือเปล่า

หลวงพี่ก็ยังไม่รู้ แต่มันมีคุณค่ามาก อยากจะขอฝากเอาไว้ คือ มีอยู่วันหนึ่ง หลวงพี่นึกถึงคุณยาย นึกถึงอายุของคุณยายที่เพิ่มขึ้น นึกถึงสิ่งที่ท่านได้เรียนรู้มาจากหลวงพ่อดัดปากน้ำ แล้วก็ถามคุณยายว่า “โอ้โฮ ! ยายเรียนรู้จากหลวงพ่อดัดปากน้ำเยอะแยะนี้ ยายเก็บไว้ได้หมดหรือ ?” คุณยายท่านตอบว่า “หมด” ถามคุณยายว่า “ยายเก็บความรู้จากหลวงพ่อดัดปากน้ำได้หมด ยายทำอะไร ?” คุณยายท่านบอกว่า “เก็บไว้ในพุง” ความหมายของท่านก็คือ เก็บไว้ที่ศูนย์กลางกายนั้นแหละ ท่านบอกว่า “เก็บไว้ในพุง เก็บแล้วมันไม่เคยเต็ม”

หลวงพี่ก็ถามท่านต่อ “แล้วยายเอาความรู้หลวงพ่อดัดปากน้ำในพุงนี้เยอะ ๆ แยะ ๆ อย่างนี้ แล้วพยายายอายุมากขึ้นแล้ว ความรู้ที่ได้มาจากหลวงพ่อดัดปากน้ำที่ท่านสอนเอาไว้ ยายไม่ลืมบ้างหรือ ?” คุณยายท่านหนึ่งไปนิดหนึ่งเท่านั้น แล้วท่านก็ตอบมาชัดเลยว่า “ยายไม่ลืมหรอก” “อ้าว ! ยายไม่ลืม ยายทำอะไรหรือ ?” หูฟังเขียวหน้าอยากฟังท่านจัง เราเก็บไว้ในสมุด ลืมแม้กระทั่งว่าจดอยู่

ในสมุดเล่มไหน แต่ตอนที่หลวงพี่ถามคุณยาย ตอนนั้นท่านอายุ ๗๐ กว่าปีแล้ว คุณยายบอกว่า “ยายไม่ลืมเลย”

หลวงพี่ก็ถามต่อ “แล้วยายทำอะไร ?” ท่านก็ยิ้ม ๆ แหวด่าท่านเมตตาหลวงพี่มาก ท่านยิ้ม ๆ แล้วท่านก็ตอบว่า “ท่าน สิ่งที่หลวงพ่อวัดปากน้ำสอนนี้ ยายเก็บไว้ที่ศูนย์กลางกาย มันไม่ลืมไปไหนหรอก มันยังอยู่ถึงยายอายุจะมากขึ้นมากขึ้น มันก็ไม่หายไปไหน ขอเพียงใจหยุด แล้วเข้าไปถึง ทุกอย่างมันก็จะชัด” ฟังแล้วเข้าใจไหมจ๊ะ ขอเพียงใจยายหยุด แล้วเข้าไปถึง ตรงจุดนั้น ทุกอย่างมันก็จะชัด เพราะมันเป็นสิ่งที่ทำได้ เป็นของจริง แล้วก็ทำได้จริง ของจริงไม่ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขของกาลเวลา อวกาศ พุดตามทฤษฎีไอน์สไตน์เลยนะนี่ ของจริงของแท้ที่อยู่กลางกาย เป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น ขอเพียงแต่ว่าใจหยุดนิ่งเข้าไปถึงตรงจุดนั้น ก็จะชัด ก็จะเห็น ก็จะรู้ว่าสิ่งนี้เป็นอย่างนี้ ไม่ได้หายไปไหนเลย คุณยายบอกท่านพุดตามที่ท่านทำได้

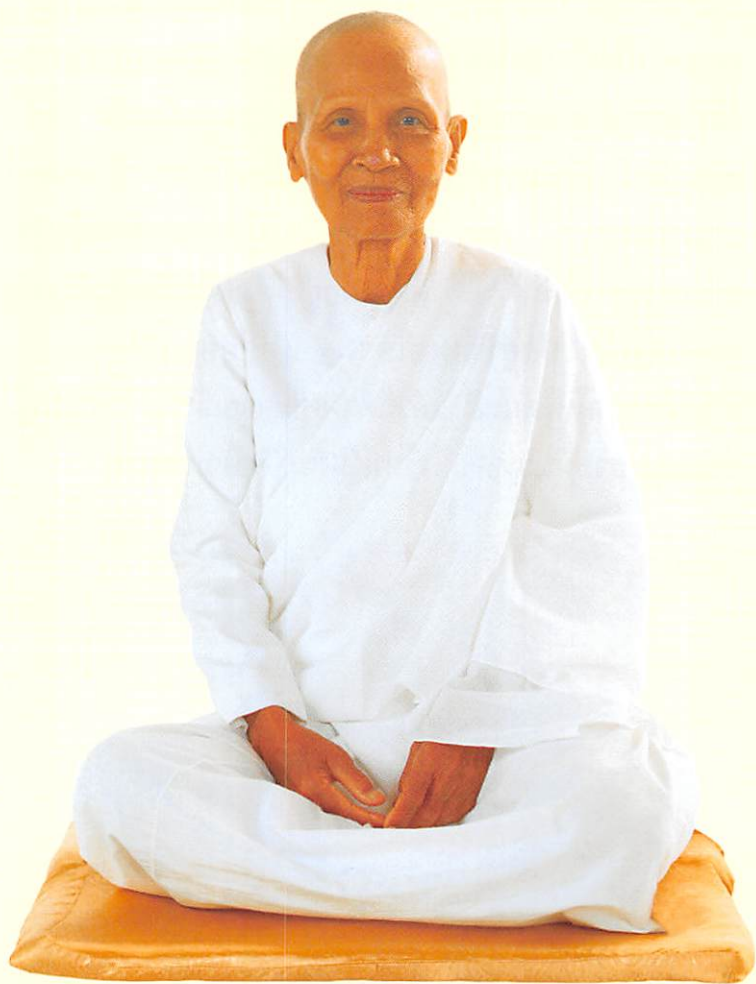
หลวงพี่ว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามหาศาลต่อพวกเรา

กันทุก ๆ คน เพราะว่าเราเป็นนักปฏิบัติธรรม ไม่ต้องกลัว
ดวงหายไปไหนกันนะจ๊ะ ถึงจะต้องไปทำงานทำการ
ก็ไม่ต้องกลัวดวงหายไปไหน ขอเพียงใจหยุดก็จะชัด สิ่งนี้
หลวงพี่ว่า เป็นมรดก*อันหนึ่งซึ่งคุณยายให้มา ก็เลยเอา
มาฝากพวกเรา แต่ถ้าหากการเรียนรู้ของพวกเรายังทำ
อย่างคุณยายไม่ได้ ก็ยังต้องจดอยู่ ถึงแม้จะลืมไปบ้างว่า
สมุดเล่มนั้นไปอยู่ที่ไหนก็ตาม แต่ก็อยากให้พวกเรา
ปฏิบัติธรรมให้ได้ผลดี แล้วก็ตามคุณยายเข้าไป ไปเรียนรู้
อย่างคุณยายนั้นแหละ เรียนรู้และเป็นบัณฑิตแท้

* คู่มือหน้า ๑๒๓ มรดกธรรมอันล้ำค่า ที่คุณยายมอบให้

แม่ไม่ได้ท่องเที่ยวไปทุกมุมโลก

วันนี้จะเริ่มต้นบรรยายต่อด้วยบรรทัดที่ ๒ ที่เขียนไว้ว่า **แม่ไม่ได้ท่องเที่ยวไปทุกมุมโลก**

คำว่า ท่องเที่ยว ของชาวโลกนั้น กว่าเขาจะรู้จักโลก ได้สัมผัสโลกได้มากขึ้น ก็ต้องอาศัยการท่องเที่ยว นี่แหละพาเขาไป การท่องเที่ยวโลกนั้นได้เรียนรู้เรื่องของสถานที่ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ตลอดจนกระทั่งชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งหลาย ที่เรียกกันว่า สังคมโลก

มนุษย์จะมีประสบการณ์มากขึ้นเมื่อได้ท่องเที่ยวไปในถิ่นต่าง ๆ เห็นความหลากหลายอันนี้ ในขณะที่นึกถึง

ชาวโลกว่า เขาได้ความรู้เพิ่มพูนขึ้นจากการท่องเที่ยว
ใจของหลวงพี่ก็นึกถึงคนๆ หนึ่งขึ้นมาว่า คน ๆ นี้ แม้
ไม่ได้ท่องเที่ยวไปไหนเลย แต่กลับรู้จักโลกได้กระจ่าง
คน ๆ นั้นก็คือ คุณยายของเรานั่นเอง

หลวงพี่จำได้ว่า สมัยที่อยู่กับคุณยายท่านได้แล้ว
ถึงประวัติของท่านไว้ว่า “พอยายมาถึงวัดปากน้ำ พบ
หลวงพ่อดาวดึงส์ หลวงพ่อท่านถามอยู่ไม่กี่ประโยค

แล้วก็ส่งยายเข้าไปในโรงงานทำวิชา แล้วตั้งแต่นั้น ยายไม่เคยได้ไปไหน ยายไม่เคยได้ไปเที่ยวที่ไหน ยาย อยู่แต่ที่วัดปากน้ำ นั้งธรรมะกลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมง”

ฟังให้ตื่นจะ นี่ประโยคเหล่านี้เป็นประโยคที่คุณยาย พูด ตรงนี้เป็นประวัติสำคัญที่ทำให้ชีวิตของคุณยาย อยู่กับธรรมะ ตลอดเวลาที่อยู่กับหลวงพ่อวัดปากน้ำ ๑๐ กว่าปี รวม ๒๐ ปี ก็อยู่อย่างนี้ คุณยายไม่ได้ ไปไหนเลย

หลวงพ่อก็ย้อนถึงประวัติของท่านแล้วมีความรู้สึก อัจฉริยะใจอยู่เรื่องหนึ่ง คือ ในขณะที่คุณยายพลาด โอกาสที่ชาวโลกพึงได้ แต่คุณยายก็ได้สิ่งที่ล้ำค่า ที่ ชาวโลกไม่มีโอกาสได้

เช่นเดียวกับบรรทัดแรก ที่หลวงพ่ได้พูดถึงว่า บัณฑิตที่แท้ ในขณะที่ชาวโลกยกย่องบัณฑิตจบปริญญา แต่คุณยายไม่รู้หนังสือ โอกาสในการเรียนหนังสือของ

คุณยายขาดไป แต่การขาดโอกาสเรียนหนังสือนั้น ทำให้
คุณยายได้สิ่งที่ล้ำค่าที่คนอื่นไม่ได้ นั่นคือ ท่านทุ่มเท
จิตใจอยู่กับเรื่องของธรรมะแท้ ๆ โดยไม่มีภาพของปรียัติ
อยู่เลย เพราะฉะนั้น ใจคุณยายจะอยู่กับเรื่องของแท้ ๆ
ไม่ได้มีสิ่งที่เขาเล่าให้ฟังอยู่ในใจเลย

คุณยายฉลาดโอกาสที่ชาวโลกเขาได้กัน ก็คือการได้
ไปท่องเที่ยว ไปรู้จักสถานที่ต่าง ๆ ไปรู้จักสังคมของโลก

ในที่ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายนั้น แต่คุณยายไม่ได้ไปเที่ยวที่ไหนเลย จึงได้สิ่งที่ล้ำค่าคืนกลับมา แล้วล้ำค่ายิ่งกว่าสิ่งที่ชาวโลกเขาพึงได้กัน นั่นก็คือ โอกาสแห่งการนั่งปฏิบัติธรรม กลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมงนั่นเอง

ชีวิตของคุณยาย ๑๐ กว่าเกือบ ๒๐ ปี ที่อยู่กับหลวงพ่อดีดปากน้ำ ชีวิตของท่านอยู่กับการนั่งธรรมะ กลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมง แล้วสิ่งเหล่านี้เองที่ได้สั่งสมก่อร่างสร้างตัวอยู่ในคุณธรรมของคุณยาย จนกระทั่งเป็นคุณยายที่เรารู้จัก และเป็นครูของพวกเราทั้งหลาย

คุณยายรู้จักโลกอย่างชัดเจน แต่ไม่ได้รู้จักโลกจากภายนอกอย่างที่ชาวโลกเขารู้จัก คุณยายรู้จักโลกจากภายใน จากธรรมะที่ท่านเข้าถึง คุณยายไม่ได้รู้จักโลกกว้างที่อยู่ภายนอก แต่โลกภายนอกที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น กลายเป็นโลกที่ดวงเล็ก ๆ อยู่ในใจท่าน แล้วท่านก็รู้จักโลกนั้นเป็นอย่างดี

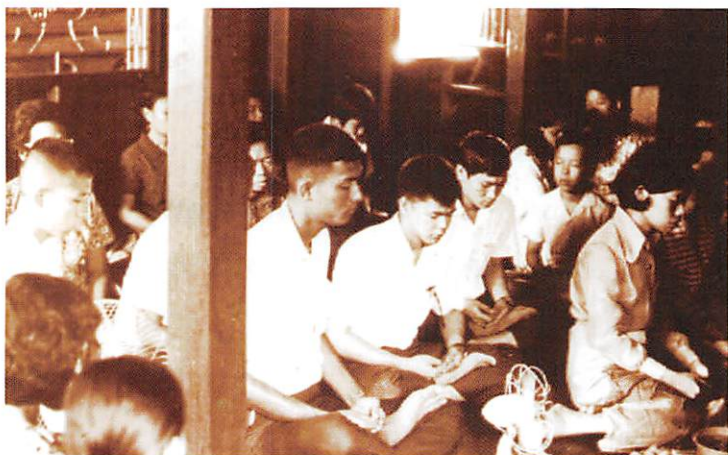
สังคมมนุษย์ที่หลากหลาย ที่ชาวโลกเขารู้จัก เขา
มักคุ้น แล้วเขาก็ศึกษากันอย่างกว้างขวาง คุณยาย
ไม่ได้รู้จักจากอันนั้น แต่คุณยายรู้จักสังคมของมนุษย์
ของโลกแท้ ๆ ที่มันดำเนินไป มีหลายคำถามที่เดียว
ที่ชาวโลกศึกษาค้นคว้าไปแล้วไม่มีคำตอบ แต่คุณยาย
สามารถค้นคำตอบนั้น ๆ จากภายในของท่านได้

สิ่งเหล่านี้ที่ทำให้คุณยายสั่งสมความรู้เกิดขึ้นมา
อย่างมหาศาล แล้วคุณยายก็ได้ทุ่มเทเวลาให้กับการ
ประพฤติปฏิบัติธรรมนั้น นั้งธรรมะกลางวัน ๖ ชั่วโมง
กลางคืน ๖ ชั่วโมง เราฟัง ฟังผ่านๆ นี่ก็จะง่าย
แต่ลองนั่งดูเถอะ ไม่ง่ายเลย ไม่ใช่ นั่งเพียงวันเดียว
สัปดาห์เดียว เดือนเดียว ปีเดียว แต่ท่านนั่งเป็นสิบ ๆ
ปี ท่านก็ทำอย่างนี้ ทำจนคุ้น คุ้นจนกระทั่งติดเป็น
นิสัยของท่าน แล้วทำอย่างนี้ตลอดไป

หลวงพี่เคยถามคุณยายว่า “ยาย แล้วในที่ทำวิชชา
คนอื่นเขาเคยออกไปข้างนอกบ้างไหม ?” คุณยายท่าน
ก็เล่าให้ฟังว่า “ก็พอมีบ้าง” “แล้วที่เขาออกไปข้างนอก

นั้น เขาขออนุญาตหลวงพ่อดปากน้ำว่าอย่างไร ?”
คุณยายก็ตอบว่า “ส่วนใหญ่เขาก็ขอกลับไปเยี่ยมบ้าน”
ถึงตรงจุดนี้ หลวงพี่ก็ถามคุณยายว่า “ยาย แล้วยาย
ได้กลับไปเยี่ยมบ้านไหม ? ” คุณยายนิ่งคิดหนึ่ง แล้ว
ท่านก็ตอบว่า “ตั้งแต่อยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำ แม้กระทั่ง
กลับไปเยี่ยมบ้าน ก็ยังไม่ได้ไปเลย” ท่านอยู่กับสิ่งที่
หลวงพ่อดปากน้ำสั่งให้ทำ แล้วก็พยายามทำให้ได้
แล้วสิ่งเหล่านี้เอง จึงเป็นคุณสมบัติของคุณยาย ที่ยาย
พึงมีและสั่งสมขึ้น จนกระทั่งเป็นคุณสมบัติประจำตัว

ของท่าน ทำให้คุณยายเชี่ยวชาญในวิชา เพราะหัวใจของท่านอยู่กับสิ่งที่หลวงพ่อดัดปากน้ำท่านบอกให้ทำ แล้วท่านก็พยายามทำให้ได้

เมื่อความเชี่ยวชาญของท่านปรากฏ หลวงพ่อดัดปากน้ำจึงได้ยกคุณยายขึ้นมาเป็นหัวหน้าเวร และเมื่อท่านชำนาญมากเข้ามากเข้า ท่านจึงได้เป็นคนเดียวในที่ทำวิชาที่หลวงพ่อดัดปากน้ำยกย่องไว้ว่า “หนึ่งไม่มีสอง” แน่นนอน ถ้าหากว่าคุณยายไปเที่ยว หรือไปโน่นไปนี่ โอกาสที่ท่านจะทำเป็นอย่างที่ท่านเป็นอยู่ย่อมขาดไป

สิ่งที่ท่านมี สิ่งที่ท่านเป็น จึงเกิดจากการที่ท่านได้
ทุ่มเทชีวิต ทุ่มเทจิตใจให้การปฏิบัติธรรม คำว่า
“เที่ยว” จึงดูเหมือนว่าจะลอบออกไปจากพจนานุกรม
ที่ท่านรู้ เพราะท่านไม่รู้ว่า เรื่องเที่ยวนั้นเป็นอย่างไร

กัลยาณมิตรทุกท่านจะ เราเที่ยวกันมาเยอะแล้วนะ
ตั้งแต่เริ่มต้นแห่งการสร้างบารมี เราก็กลองไปเที่ยวกัน
มาเยอะ เที่ยวกันจนกระทั่งมาถึงปัจจุบัน ปัจจุบันก็ยัง
ดูเหมือนว่า จะขาดเที่ยวกันไม่ได้ เพราะว่ามันคั่น
การเที่ยวนั้นถึงเราจะได้อย่างหนึ่ง แต่เราก็จะขาดอีก
สิ่งหนึ่งไป ถึงเราจะได้ประสบการณ์ทางโลกเพิ่มพูนขึ้น
แต่โอกาสที่เราจะประพฤติปฏิบัติธรรมให้มากยิ่งขึ้น
ก็ด้อยลง จะทำอะไรสิ่งเหล่านี้จึงจะพอดีพอดีกับ
วิถีชีวิตของเราที่จะพึงมี

ที่บอกว่า เราเที่ยวกันมาตั้งแต่ต้นนั้น นั่นก็คือ
สิ่งที่กำลังจะบอกพวกเราว่า เราต้องไปในสังสารวัฏ
อันกว้างใหญ่ไพศาล ก็คือ การท่องเที่ยวอันนี้ และ
ถ้าหากว่า “เที่ยว” โดยความเพลิดเพลินหลงระเริง

เวลาเที่ยวไปแล้วมันจะยิ่งไกลจากเป้าหมายของชีวิต แต่ถ้าหากเป็นแบบคุณยาย คุณยายไม่ได้เที่ยว มีแต่ฝึกนั่งธรรมะกลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมง ใจไม่ได้เคลื่อนไปไหนเลย อยู่แต่ตรงกลางที่จะเอาเป้าหมายใจของท่านไม่เคยจากเป้าหมายของชีวิต เพราะฉะนั้นสิ่งนี้จึงเตือนให้เราได้ระลึกถึงวิถีชีวิตของพวกเราไปด้วยว่า จะทำอย่างไรจึงจัดให้พอเหมาะพอดี ให้พอเหมาะพอดีกับหน้าที่การงานที่เรากำลังทำอยู่

ที่บอกว่า คุณยายนั่งธรรมะ กลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมงนั้น เป็นสิ่งที่ได้ปลูกฝังจนกระทั่งเป็นอุปนิสัยของท่าน เพราะว่าสมัยนั้นนั่งกันตลอด ๒๔ ชั่วโมง มีอยู่ ๒ กะ ถ้าพูดง่าย ๆ มีอยู่ ๒ ชุด เหมือน ชุด ก ชุด ข อย่างนี้ ชุดของคุณยายจะเข้าไปนั่งธรรมะเวรตึก คือ เริ่มต้นตอนเที่ยงคืน แล้วไปออกตอนสว่าง พอสว่าง ก็ออกมาพัก บริหารชั้นธั รับประทานอาหาร ทำความสะอาดร่างกาย ทำความสะอาดที่พัก สารพัดที่จะทำ ซึ่งมีเวลาวางอยู่ประมาณ ๖ ชั่วโมง หลังจากนั้น

ประมาณกลางวันก็กลับเข้าไปนั่งธรรมะต่ออีก ๖ ชั่วโมง ออกมาก็เป็นตอนเย็น หลังจากที่บริหารชั้นธ ทำความสะอาดร่างกาย ก็เป็นเวลาพัก ก็ต้องนอนตอนหัวค่ำ แล้วไปตื่นเอากลางดึก ก่อนเที่ยงคืน เพื่อที่จะไปนั่งธรรมะตอนเที่ยงคืน

จากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี เป็นหลาย ๆ ปี ก็เป็นอย่างนี้ เมื่อตอนที่หลวงพี่ได้ไปพบคุณยาย ที่บ้านธรรมประสิทธิ์ ถึงหลวงพ่อดำน้ำจะไม่อยู่แล้ว แต่คุณยายก็ยังคงลักษณะอย่างนี้เอาไว้ แต่ไม่เข้มข้น เหมือนตอนที่อยู่กับหลวงพ่อดำน้ำ หลังจากที่ คุณยายสอนธรรมะพวกเราเสร็จ ประมาณสัก ๒ หุ่่ม พอเรากลับกันแล้ว คุณยายก็จะเข้าพัก ค่ะว่าคุณยายคงเข้าพัก อยู่ในช่วงตอนประมาณสัก ๒ หุ่่มครึ่ง ถึง ๓ หุ่่ม เพราะว่าเราออกจากบ้านธรรมประสิทธิ์สมัยนั้น ก็ประมาณสัก ๒ หุ่่ม ๒ หุ่่มเศษ

อีกตอนหนึ่ง เป็นตอนที่คุณยายเล่าให้ฟังว่า สมัยอยู่บ้านธรรมประสิทธิ์ คุณยายจะตื่นขึ้นมาตอนกลางดึก

(ตอนกลางดึกของท่านนั่นก็คือประมาณตี ๑ ตี ๒) ตื่นขึ้นมาแล้ว ท่านก็นั่งธรรมะไปถึงสว่างจนเป็นนิสัย นี่คือชีวิตของคุณยาย

วิถีชีวิตของคุณยายเป็นอย่างนี้ จนกระทั่งย้ายมาอยู่ที่วัดพระธรรมกาย ซึ่งหลวงพ่อดัมมชโยท่านรักและเมตตาคุณยายมาก คุณยายจะอย่างไรก็ได้ เพื่อปรับให้พอเหมาะกับสภาพสังขารของท่าน แต่ที่คุณยายเคยเล่าให้หลวงพี่ฟัง ก็ยังเป็นไปในทำนองคล้าย ๆ อย่างนี้ เพียงแต่ค่อย ๆ คลายความเข้มข้นลง เพราะสภาพสังขารของท่าน อายุท่านมากขึ้น สังขารไม่ได้แข็งแรงเหมือนเดิม แต่นิสัยตื่นกลางดึกก็ยังคงอยู่สำหรับคุณยาย ตื่นขึ้นมาแล้วก็นั่งธรรมะ พอมาอยู่วัดพระธรรมกาย อาจจะตื่นสักตี ๒ ตี ๓ แล้วก็นั่งไปถึงสว่าง

วิถีชีวิตของคุณยายถึงพร้อมเสมอ ท่านถึงพร้อมเสมอตั้งแต่บ้านธรรมประสิทธิ์จวบจนถึงวัดพระธรรมกาย ท่านพร้อมเสมอสำหรับลูกศิษย์ของท่านทุกคน เพราะใจของท่านอยู่ที่ศูนย์กลางกายมาตลอดชีวิตของท่าน จึง

ทุ่มเทให้การปฏิบัติธรรม เรื่องเกี่ยวนั้นตัดออกไปได้
เลย ทำให้ท่านแตกฉานในธรรมะที่หลวงพ่อดัดปากน้ำ
สอนสั่งให้ทำ

เมื่อเล่าถึงประวัติช่วงที่คุณยายอยู่กับหลวงพ่อดัดปากน้ำ แล้วอดจะกล่าวถึงอีกท่านหนึ่งไม่ได้ ท่านคือ คุณยายทองสุก ลำแดงปัน คุณยายทองสุกนั้นได้ชื่อว่าเป็นครู เป็นกัลยาณมิตรให้กับคุณยายของเรา คุณยายของเราเรียนธรรมะครั้งแรกกับคุณยายทองสุก แล้วคุณยายทองสุกก็สอนธรรมะ แนะนำการปฏิบัติให้ จนกระทั่งเข้าถึงพระธรรมกาย และคุณยายทองสุกนี่แหละ ที่เป็นคนที่ยื่นแนะหนทางให้

คุณยายทองสุก ลำแดงปัน

คุณยายไปช่วยพ่อที่อยู่ในรกรกว่า ทำอย่างไรจึงจะไปช่วยพ่อได้ ซึ่งก็อาศัยคำแนะนำของคุณยายทองสุข ผู้เป็นครู ได้ไปช่วยพ่อให้พ้นจากอบายได้ เพราะฉะนั้น คุณยายทองสุขจึงมีพระคุณต่อคุณยายมาก สอนให้เข้าถึงธรรม สอนให้ช่วยพ่อ แล้วก็เป็นคนนำคุณยายไปถึงหลวงพ่овัดปากน้ำ ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

หลวงพ่овัดปากน้ำ ส่งคุณยายของเราเข้าไปใน

โรงงานทำวิชา แล้วคุณยายทองสุกกับคุณยายของเราก็คืออยู่ที่วัดปากน้ำ เป็นกัลยาณมิตรให้กันและกัน คุณยายของเราให้ความเคารพคุณยายทองสุก ในฐานะเป็นครู บางครั้งคุณยายของเราก็เรียกคุณยายทองสุกว่า “ครู” บ้าง บางทีก็เรียก “พี่” บ้าง เพราะอายุก็มากกว่ากันไม่มากนัก

แต่เป็นที่น่าอัศจรรย์ในสมัยหลวงพ่อดปากน้ำ ก็คือคุณนี้ ในขณะที่คุณยายของเรได้รับการยกย่องในเชิงของการทำวิชาในโรงงานทำวิชา ได้เป็นหัวหน้าเวรจนกระทั่งได้รับคำยกย่องจากหลวงพ่อดปากน้ำ ว่า “หนึ่งไม่มีสอง” คุณยายทองสุก ลำแดงปั้น ของเราก็คือมีความสามารถอีกแบบหนึ่ง นั่นก็คือท่านมีความสามารถอย่างมากในเชิงของการเผยแผ่ ด้านการสอนคุณยายทองสุกได้รับคำสั่งจากหลวงพ่อดปากน้ำว่า ให้ไปเผยแผ่ ไปสอนธรรมะตามหัวเมืองต่างๆ แล้วคุณยายทองสุกก็ทำได้ดี จนเรียกได้ว่าเป็นมือหนึ่งของการเผยแผ่

ที่มาเกี่ยวข้องกับประวัติที่หลวงพี่จะพูดถึงก็คือ
 ตรงนี้ หลวงพี่เคยถามคุณยายถึงคุณยายทองสุข ว่า
 เป็นอย่างไร คุณยายท่านก็บอกว่า “ยายสุข ก็ไป
 สอนธรรมะตามหัวเมือง ไปเผยแผ่ ลูกศิษย์ลูกหาเยอะ
 แล้วก็ไปสอนเขา ให้เข้าถึงธรรมะ เข้าถึงธรรมกาย
 เยอะแยะทีเดียว” เวลาคุณยายทองสุขกลับจากหัวเมือง
 มาวัดปากน้ำ มาถึงบ้านพัก คุณยายทองสุขก็จะเล่า
 เรื่องที่ไปเผยแผ่ ไปพบอะไร ๆ ให้คุณยายของเราฟัง
 แล้วก็เป็นที่น่าอัศจรรย์ทีเดียวว่า คุณยายทองสุขท่าน
 มีอายุตนะพิเศษ เวลาไปที่ไหน ท่านมักจะเจอเรื่อง
 พิเศษ ๆ แล้วก็กลับมาเล่าให้คุณยายฟังเป็นที่สนุกสนาน
 ที่เดียว สมมติว่า ไปเจอผู้สำเร็จก็ได้ ไปเจอเขาปล่อย
 ตะปูลอยมา จะเอาเข้าตัว แล้วมันตกลงพื้นก็ได้ มาเล่า
 ให้คุณยายฟัง เมื่อเล่าจบแล้ว คุณยายทองสุขมักจะ
 ตามด้วยประโยคที่ว่า “เออ ! แล้วว่าง ๆ ภูจะพาเอ็งไป”
 คือจะพาคุณยายไปเที่ยว

หลวงพี่ก็ถามคุณยายว่า “ยาย ยาย แล้ว

คุณยายทองสุกได้พายายไปไหม ?” คุณยายก็บอกว่า “ไม่เคยพาไปเลย” “อ้าว ทำไมล่ะ ?” “คุณยายทองสุก ท่านกลัวหลวงพ่อวัดปากน้ำ เพราะหลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านสั่งเอาไว้ ห้ามพาลูกจันทร์เข้าไปเที่ยว” ท่านบอกอย่างนี้ แต่นั่นแหละ เรื่องภายนอกที่คุณยายทองสุก ไปสอน แล้วไปเจอ ก็มาถึงคุณยาย

และสิ่งที่คุณยายของเราเป็นกัลยาณมิตรให้กับ คุณยายทองสุก ก็คือ เมื่อคุณยายทองสุกกลับมาถึง แล้ว คุณยายทองสุกมักจะถามคุณยายของเราว่า “หลวงพ่อสั่งงานเรื่องอะไรบ้าง” เพราะคุณยายทองสุก ก็ทั้งรักทั้งเกรง แล้วจริง ๆ น่าจะบอกว่า ทั้งกลัว หลวงพ่อวัดปากน้ำ เป็นอย่างยิ่ง

สิ่งที่หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านสั่ง คุณยายทองสุก ไม่ยอมให้ผิดพลาดเลยตลอดในชีวิตท่าน และท่านจะ ฐึ้นงานเหล่านี้ได้ก็ต้องจากคุณยายของเราที่แหละ เพราะ งานส่วนใหญ่ของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ที่เป็นเรื่องสำคัญ ๆ

นั้นท่านสั่งผู้ที่เกี่ยวข้องในที่ทำวิชานั้นเอง จึงทำให้
วิถีชีวิตของคุณยายทองสุกในการเผยแผ่ท่านไปได้ดี
เพราะมีคุณยายของเราเป็นกัลยาณมิตรให้ และคุณยาย
ของเราก็เป็นกัลยาณมิตรให้คุณยายทองสุก จนกระทั่ง
ถึงวาระสุดท้ายของชีวิต คุณยายก็อยู่ด้วย เรียกได้ว่า
คุณยายทองสุก สิ้นบนตักคุณยายของเรา

เหตุที่ต้องเอาเรื่องของคุณยายทองสุกมาเล่าให้ฟัง
เพราะเมื่อพูดถึงประวัติคุณยายแล้ว ท่านเน้นไปใน
เรื่องการทำวิชา เวลาในชีวิตของท่านทุ่มให้เรื่องของ
การปฏิบัติธรรม ทำหยุดทำนิ่ง ไม่ปล่อยใจเคลื่อนออก
จากกลางเลย แต่ในวิถีชีวิตของคุณยายทองสุกต้อง
ไปสู่เรื่องการเผยแผ่ ท่านสามารถทำได้ดีมาก แล้ว
การเผยแผ่ของคุณยายทองสุก ไม่ได้ถือว่าเป็นการไป
เที่ยวหะจะ ท่านไม่ได้เพลินอยู่กับเรื่องของการเที่ยว
อย่างชาวโลกเขาทำกัน แต่ท่านกำลังนำธรรมะที่แท้จริง
ไปถึงชาวโลก แล้วก็แนะนำการปฏิบัติธรรมให้เขา ให้
เขาปฏิบัติเพื่อเข้าถึงธรรมที่แท้จริง แล้วท่านก็ทำได้ดี

ท่านไปทำงานตามหน้าที่ที่หลวงพ่อดัดปากน้ำมอบหมายให้ทำ

และการที่มีคู่อัศจรรย์คู่นี้ ก็คือ คุณยายทองสุข ซึ่งชำนาญในเรื่องการเผยแผ่ เป็นมือหนึ่งเผยแผ่ มีคุณยายของเราชำนาญในเรื่องการทำวิชา เป็นหนึ่งไม่มีสอง ทำให้งานของหลวงพ่อดัดปากน้ำสำเร็จได้อย่างน่าอัศจรรย์ในระดับหนึ่ง หนทางเดินของชีวิตของครูบาอาจารย์ของเราทั้งสองท่านนี้ จะได้รับฟังรับรู้ แล้วจะได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของพวกเรา คุณยายท่านไม่ได้ท่องเที่ยว แต่ท่านได้สิ่งที่ล้ำค่ายิ่งกว่านั้นกลับคืนมา

สิ่งเหล่านี้มีคุณค่า จนกระทั่งทำให้วิถีชีวิตของท่านนั้นก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ที่มีธรรมะที่น่าอัศจรรย์ แล้วก็เป็นที่ยกย่องของหลวงพ่อดัดปากน้ำ เราจะได้ภูมิใจในวิถีของคุณยายของเรา แม้ท่านจะไม่ได้ท่องเที่ยวไปทั่วทุกมุมโลก และสุดท้าย เราจะได้เอามรดก * ที่

* คู่มือหน้า ๑๒๖ มรดกธรรมอันล้ำค่า ที่คุณยายมอบให้

คุณยายให้ไว้ตั้งแต่เมื่อคราวที่แล้ว ไปทำให้เจริญงอกงาม
ยิ่งขึ้น มรดกยายที่ให้ไปนั้น รับแล้วอย่าเอาไปใส่ตู้เซฟ
เก็บนะจ๊ะ ไม่เกิดคุณค่า อย่าเอาไว้แค่บนหิ้ง เอาไว้แค่
บูชา มรดกคุณยายจะงอกงามได้นั้น ต้องอาศัยพวกเรา
นำไปประพาดปฏิบัติ

สิ่งที่บอกเอาไว้ว่า เวลาคุณยายนั่งธรรมะ ท่าน
ทั้งหมด สิ่งนั้นถอดมาจากชีวิตจริง ๆ ของท่าน แล้ว
ท่านก็ทำอย่างนี้มาตลอด แล้วถ้าหากเราเอาไปใช้ จะ
ได้งอกงามอยู่ในจิตใจของพวกเรา และจะได้เป็น
แนวทางการปฏิบัติธรรม ให้เราเข้าถึงธรรมะได้ง่าย
ได้คล่องนะจ๊ะ

อยู่แต่กุญ้อยหลังเล็กเล็ก

วันนี้จะบรรยายต่อด้วยบรรทัดที่ ๓ ที่เขียนไว้ว่า
“อยู่แต่กุญ้อยหลังเล็กเล็ก”

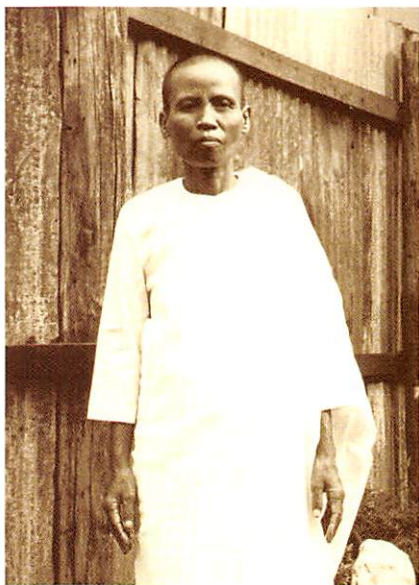
ที่ใช้คำว่า “กุญ” กับชีวิตของคุณยาย เพราะ
ในความรู้สึกนึกคิดของหลวงพี่ที่มีต่อคุณยายนั้น มี
ความรู้สึกว่า คุณยายพ้นมาแล้วจากการใช้ชีวิตคู่
ครองเรือน และความรู้สึกที่มีต่อคุณยาย คือ คุณยาย
เป็นนักบวช

อุบาสิกา เป็นผู้ถือศีล ๘ คุณยายโกนหัวบวช
ตั้งแต่สมัยที่พบหลวงพ่อวัดปากน้ำ หลวงพี่ได้เห็น
วิถีชีวิตของคุณยาย ได้รู้จักคุณยาย ชีวิตของคุณยายคือ

ชีวิตของนักบวช
เพียงแต่ท่านเป็น
หญิงเท่านั้น

ตอนที่เขียนบท
กลอนเปล่าบทนี้ จึง
มีความตั้งใจทีเดียว
ว่า คำอื่นเราใช้ไม่ลง
จริง ๆ ขอใช้คำว่า
“กุฎิ” เพราะคำว่ากุฎิ
นั้นเหมาะสำหรับ

ผู้เป็นนักบวช ก็เลยขออนุญาตใช้กับคุณยายมาตั้งแต่
บัดนั้น

ความหมายของคำว่า อยู่แต่กุฎิน้อยหลังเล็กเล็ก
เป็นการบ่งบอกว่า ชีวิตของคุณยายนั้นสมณะและสันโดษ
สิ่งที่ฟุ้งเฟ้อ สิ่งฟุ่มเฟือย สำหรับคุณยายแล้วไม่มีเลย
หลวงพี่มีโอกาสได้อยู่กับคุณยาย ได้รู้จักคุณยาย ได้อยู่

ใกล้ขีดคุณยายตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ตอนปลาย ๆ ปี จนกระทั่งถึงปัจจุบัน หลวงพี่ไม่เห็นความฟุ้งเฟ้อและ ฟุ่มเฟือยที่เกิดขึ้นจากความต้องการของคุณยายเลย คุณยายไม่มีส่วนเกินที่รกรุงรัง คุณยายไม่มีส่วนเกิน ที่จะต้องไปปรับ ชีวิตของคุณยายนั้นทุ่มให้กับ การปฏิบัติธรรมเท่านั้น

ถึงคุณยายจะไม่มีสิ่งที่ฟุ้งเฟ้อและฟุ่มเฟือย สิ่ง ที่เกินจำเป็น แต่ชีวิตคุณยายก็ไม่เคยขาดแคลน ชีวิตที่ สมถะและสันโดษของคุณยายนั้น เป็นสิ่งที่ก่อเกิดขึ้น มาจากใจของคุณยายแท้ ๆ บวกกับสิ่งที่ท่านได้รับการ อบรมภายใต้ร่มบารมีของหลวงพ่อดาวพิกุล ภาณีเจริญ ส่วนหนึ่งเกิดจากใจของท่านแท้ ๆ ที่สั่งสมสั่งเหล่านี้มา แล้วก็เพิ่มพูนขึ้น เมื่อได้มาใช้ชีวิตที่อยู่ภายใต้ร่มบารมี ของหลวงพ่อดาวพิกุล

คุณยายเล่าให้ฟังว่า เมื่อคุณยายเห็นธรรมะแล้ว คุณยายทองสุกก็พาไปช่วยพ่อจากนรก หลังจากนั้น

ไม่นาน คุณยายทองสุกพาคุณยายเข้าวัดปากน้ำ ไปถึง หลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อคุณยายไปถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำ ประโยคแรกที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ทักคุณยาย ก็คือ “มาช้าไป”

หลวงพี่เคยถาม “ยาย ยาย พอยายได้ยิน ประโยคนี้จากหลวงพ่อวัดปากน้ำ ยายรู้สึกอย่างไร ? ” คุณยายท่านก็ตอบตรงๆ นะ “ยายถึง งง อยู่เหมือนกัน ว่า เรามาช้ายังงี้ เพราะยายก็นึกว่า ยายไปถึง หลวงพ่อวัดปากน้ำ ตอนนั้นยายอายุประมาณ ๒๙ ปี ยายถึง งง อยู่เหมือนกันว่า เรามาช้ายังงี้ แต่ก็ไม่ได้ พุดอะไร” หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านรู้ของท่านว่า คุณยาย มาช้าไปกับสิ่งที่ท่านกำลังจะทำ

ถ้าคุณยายไปถึงวัดปากน้ำตอนที่คุณยายอายุ ๒๙ ปี ตอนนั้นน่าจะประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๑ และหลวงพ่อ วัดปากน้ำ ตอนนั้นท่านควรจะอายุประมาณ ๕๔ ปี ตัวเลขอาจจะบวกลบผิดหน่อยนะจ๊ะ เพราะหลวงพี่คะเน จากประวัติที่คุณยายได้พุดถึง แล้วก็คำนวณออกมา

เป็นตัวเลข แล้วคุณยายก็ใช้คำว่า “ไปถึงตอนนั้น ก่อนสงครามโลก” สงครามโลกเริ่มประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๔ หรือ ๒๔๘๕ นั้นแหละ และต่อไปจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๘

แล้วท่านก็ขยายความต่อไปอีกว่า “ไปถึงตอนนั้น เขาหนังธรรมะกัน” ท่านใช้ศัพท์ว่า “เขากำลังเริ่มเชี้ยว” คำว่า เริ่มเชี้ยว ก็แสดงว่า เป็นช่วงเวลาที่หลวงพ่อดัดปากน้ำ ท่านได้ทุ่มเทชีวิตของท่านอยู่กับการปฏิบัติธรรมและทำวิชา แล้วก็เริ่มเชี้ยวชาญ

คุณยายขยายความต่อไปอีกว่า “ไปเชี้ยวจริง ๆ นี่ พอหลังจากย้ายไปอยู่วัดปากน้ำไม่นาน พอเริ่มเข้าสู่ สงครามโลกก็เชี้ยวจริง ๆ เชี้ยวมาก และที่เชี้ยวมากนั้น ยายก็เลยพลอยเริ่มเชี้ยวในวิชาที่ปฏิบัติกันด้วย” นี่คือการบอกเล่าของคุณยาย ที่ท่านพูดเอาไว้อย่าง ๗ เรื่องชีวิตของท่าน ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

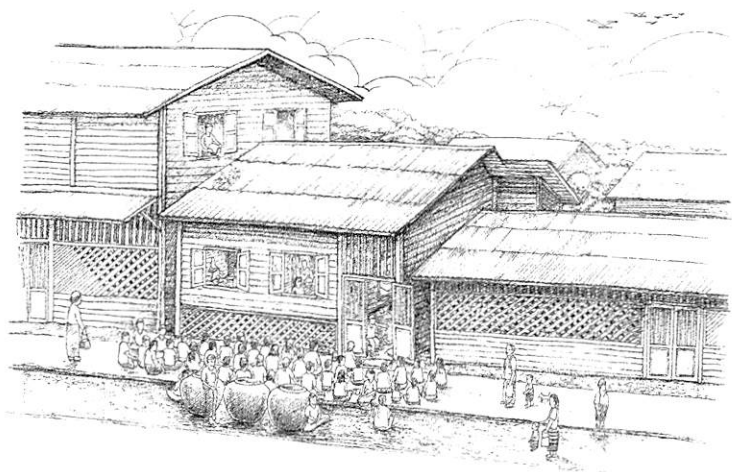
ถ้าหากว่า หลวงพ่อดัดปากน้ำท่านกำลังอยู่ใน ช่วงของการทุ่มเทให้กับการปฏิบัติทำวิชา โอกาสที่

ท่านจะไปดูเรื่องอื่น ๆ เข้าใจว่าจะน้อยลง เพราะฉะนั้น เมื่อคุณยายเข้าไปอยู่ที่วัดปากน้ำ ในช่วงนั้นท่านต้องอยู่ง่ายกินง่าย เพราะหลวงพ่от่านตั้งโรงครัวเพื่อที่จะเลี้ยงลูก ๆ ของท่าน หลังจากนั้นแล้วก็ทำมาตลอดจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

ชีวิตความเป็นอยู่ในวัดปากน้ำสมัยนั้น เท่าที่ฟังจากคุณยายก็ตาม ฟังจากหลวงพ่อดัมมชโยที่ท่านได้รวบรวมประวัติเอาไว้ก็ตาม หลวงพ่อก็มีโอกาสได้ฟังหลวงพ่อดัมมชโยเล่าให้ฟังว่า บางที่เขาขอมาอยู่เพิ่มหลวงพ่อดัมมชโยท่านก็อนุญาต เพราะเห็นความตั้งใจในการประพฤติปฏิบัติธรรม แล้วท่านก็อนุญาตให้อยู่ได้ แต่ก็ต้องไปช่วยกันขนขวายหาที่อยู่กันนะ คือ หาไม้มาต่อเติมกัน สรุปลได้ง่าย ๆ ว่า คับที่อยู่ได้

คุณยายของเรากับคุณยายทองสุก เมื่อมาถึงวัดปากน้ำ ก็ไม่ได้ต่างจากคนอื่นเลย ที่อยู่ของท่านก็เป็นบ้านหลังเล็ก ๆ ท่านใช้ชีวิตอยู่บ้านหลังนั้นต่อทอด

บ้านหลังเล็ก (บ้านกัลยาณมิตรหมายเลข ๑)

กันมา คุณยายบอกว่า “เมื่อยายไปถึงหลวงพ่อดปากน้ำ หลวงพ่อดปากน้ำถามอยู่ว่าอะไรก็ประโยชน์ แล้วท่านก็ส่งเข้าไปในที่ทำวิชา นั่งธรรมะกลางคืน ๖ ชั่วโมง กลางวัน ๖ ชั่วโมง วันหนึ่งก็ ๑๒ ชั่วโมง”

จากประโยชน์ก็คือ เวลาในชีวิตของท่านในแต่ละวันนั้น ท่านจะทุ่มอยู่กับการปฏิบัติธรรมทำวิชาวันละ ๑๒ ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย และถ้าหากเรามองช่องว่างของเวลา เราก็จะได้เวลาที่ท่านใช้เพื่อบริหารชั้นดี ดูแล

เรื่องความเป็นอยู่ของท่านเอง อีก ๖ บวก ๖ ชั่วโมง เช่นกัน

คุณยายนั่งธรรมะกะตึก คือ เข้านั่งตอนเที่ยงคืน ๖ ชั่วโมง ไปออกตอนสว่าง สว่างแล้วท่านก็มีเวลาพัก เพื่อบริหารชั้นและเรื่องต่าง ๆ นั้น ๖ ชั่วโมง แล้วก็กลับเข้าไปนั่งตอนประมาณเที่ยงวัน ๖ ชั่วโมง ไปออกตอนเย็น แล้วก็มีเวลาพักอีก ๖ ชั่วโมง

ถ้าหากเรานึกถึงตารางเวลาอย่างนี้ เราลองไปตั้งต้นตอนภาคเย็นถึงคำของคุณยาย ท่านมีเวลาพัก ๖ ชั่วโมง พักของคุณยายก็คือ บริหารชั้น อาบน้ำ ทำความสะอาดที่พัก และหลับนอน ถ้าจะเนตามนี้ ท่านต้องตื่นก่อนเที่ยงคืน เพื่อที่จะไปนั่งธรรมะตอนเที่ยงคืน ท่านได้หลับจริง ๆ ประมาณสัก ๔ ชั่วโมง

เมื่อนั่งธรรมะไป ๖ ชั่วโมงแล้ว ไปออกตอนสว่าง ออกตอนสว่างนี้ งานบริหารชั้นก็จะเกิดขึ้น ตั้งแต่ล้างหน้า รับประทานอาหาร สารพัด ท่านจะมีเวลาพักผ่อนเพิ่มขึ้นก็อีกไม่มาก ชีวิตของท่านได้นอนหลับ

พักผ่อนจริง ๆ อยู่ในเกณฑ์ ๔-๕ ชั่วโมงต่อวัน ท่านทำ
 อย่างนี้เป็นเดือน เป็นปี หลายๆ ปี ประมาณ ๒๐ ปี
 ก็เป็นอย่างนี้

ถ้าดูตามนี้ เวลาที่ท่านใช้บริหารเรื่องความเป็นอยู่
 นั้น ท่านไม่มีโอกาสเลยที่จะเข้าไปในเรื่องที่ฟุ่มเฟือย
 ที่พักของท่านจึงไม่มีความจำเป็นต้องใหญ่โต หรูหรา
 แล้วท่านก็บริหารในสิ่งที่ท่านมีอยู่ให้อยู่ได้ แต่เพราะว่า
 จิตใจของท่านมีความสมถะและสันโดษมาตั้งแต่ต้น
 บวกกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยใจของท่านจรดธรรมะ
 ท่านเอาธรรมะเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้น เรื่องความเป็นอยู่
 เรื่องอาหารการกิน จึงไม่ใช่เรื่องที่ทำให้ท่านต้องเป็น
 อุปสรรคแต่อย่างใด

ท่านอยู่บ้านหลังเล็กเล็กนั้นกับคุณยายทองสุข
 ด้วยจิตใจที่สมถะและสันโดษ พื้นที่เล็ก ๆ ของ
 บ้านหลังนั้นก็คล้ายดั่งอาณาจักรที่กว้างใหญ่ไพศาล
 สำหรับท่านแล้ว สมกับคำที่ว่า คับที่อยู่ได้ ท่านจึง

ใช้ชีวิตได้อย่างสบาย ๆ ภายในบ้านกุฏิหลังเล็กเล็กของท่าน ท่านใช้ชีวิตได้อย่างสบาย ๆ เหมือนอาณาจักรที่กว้างใหญ่ไพศาล ตลอดชีวิตของท่านที่อยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำ ท่านไม่เคยเรียกร้องสิ่งใดเพิ่มเติมเลย ทั้งที่อยู่ อาหารการกิน เพราะท่านใช้ชีวิตอย่างนี้ได้อย่างสบาย ๆ คำว่า คับที่อยู่ได้สำหรับท่านแล้ว อาจ

จะใช้คำว่า ถึงที่จะคับ แต่ท่านก็อยู่ได้อย่างสบาย เพราะท่านไม่มีความรู้สึกว่า สถานที่คับแคบเหล่านั้น มันคับสำหรับท่านเลย

และเพราะท่านใช้ชีวิตอย่างนี้ ใจของท่านจึงทุ่มให้กับการปฏิบัติธรรมได้อย่างต่อเนื่องและอย่างดี ท่านทำหยุดทำหนึ่งในที่ทำวิชา เท่านั้นยังไม่พอ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านยังคอยแนะนำคุณยาย สอนคุณยาย แม้กระทั่งเวลาที่จะไปรับประทานอาหาร หลวงพ่อท่านจะแนะนำคุณยายว่า “เอาใจจรดศูนย์กลางกายหรือเปล่าวะ” แค่นี้ก็มากพอสำหรับคุณยายแล้ว เพราะฉะนั้น แม้กระทั่งกินข้าวอยู่ ใจของคุณยายก็จรดศูนย์กลางกาย แล้วเข้ากลาง เข้าไปเรื่อยจนกระทั่งตอนนอน ใจของท่านก็จรดอยู่กับศูนย์กลางกายเข้ากลางเข้าไป เพราะท่านใช้ชีวิตของท่านอย่างนี้ ความเชี่ยวชาญในวิชาจึงได้เกิดขึ้นกับท่าน มันควรค่าแล้ว สำหรับคนที่มึนจิตใจมีคุณธรรมอย่างท่าน จะพึงได้พึงมี

สิ่งหนึ่งที่หลวงพี่ได้ฟังจากคุณยาย แล้วทำให้หลวงพี่ได้คิด เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงจิตใจของท่าน คือ ท่านเคยเล่าให้ฟังถึงเรื่องการรับประทานอาหารที่พูดนี้ไม่ได้มีความตั้งใจเลยว่า จะพูดกระทบถึงใคร แต่สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ควรจะอยู่ในประวัติของคุณยาย เพราะเป็นการใช้อธิบายจิตใจและคุณธรรมของคุณยายได้ดี

คุณยายบอกว่า “สมัยที่เข้าไปวัดปากน้ำช่วงแรก ๆ ยายนะเป็นคนผอมบางทีเดียว พวกคนอื่นโดยเฉพาะในโรงครัว ก็มักจะนึกว่า ยายเป็นคนขี้โรค เป็นวัณโรค เขาก็จะรังเกียจ” และอาจเป็นเพราะคนที่อยู่ในครัว อยู่หน้าเตา ต้องใช้กำลัง เหนื่อยทั้งวัน ก็เลยแสดงกิริยาไม่งามบางอย่างกับคุณยายขึ้น เขาอาจจะไม่ได้มีความตั้งใจอยากจะกระทบอะไรมากนักหรอก แต่คุณยายเล่าให้ฟังอย่างนี้ “พอถึงเวลากินข้าว ยายก็ไปกินข้าว ปกติแล้วทางครัวเขาก็จะจัดสำหรับอาหารไว้สำหรับผู้ที่มาจากที่ทำวิชา แต่เพราะท่าทางยายคงจะขี้โรคนั่นแหละ พอเขาส่งจานข้าวให้ เขาก็

เลือกงานให้”

ถ้าเป็นเราโดนใครเลือกงานข้าวให้เนี่ย เลือดมันก็ขึ้นหน้าละนะ เสี่ยงมันก็พรั่งพรู หลวงพี่ก็ถามคุณยายว่า “เขาเลือกงานข้าวให้ แล้วยายเป็นอย่างไร ?” คุณยายท่านก็ตอบว่า “ยายก็เฉย ๆ” หลวงพี่ก็งง ๆ “ยายเฉย ๆ ได้อย่างไร ?” คุณยายท่านก็บอกว่า “ถ้าเราไม่เฉย ไปพล่งพล่าน ใจมันจะหยาบ ถ้าใจหยาบแล้ว ยายไปนั่งธรรมะก็จะหยาบ เต๋ยวจะสะดุด หลวงพ่อท่านถามแล้ว จะตอบไม่ได้ มันจะสะดุด”

แต่ทั้งหมดนี้ก็คือ ถึงแม้ว่าจะอยู่ในภาวะที่ไปกินข้าว ถูกเลือกงานข้าวให้ แต่ใจคุณยายจรดอยู่กับกลาง สิ่งกระทบภายนอกต่อคนที่ใจจรดอยู่ตรงกลาง อยู่ท่ามกลางความใสบริสุทธิ์แล้ว มันเป็นเรื่องหุ้มหิ้ม เพราะฉะนั้นที่คุณยายบอกว่า ยายเฉย ๆ ยายเป็นอย่างนั้นจริง ๆ นะจ๊ะ ท่านไม่เคยให้เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เข้ามามีปัญหาที่จะกระทบต่อจิตใจท่าน ที่จะเข้าสู่เรื่องของ การปฏิบัติเข้าสู่กลางเลย เป็นสิ่งที่บอกว่า แม้กระทั่ง

กินข้าว ใจคุณยายก็ยังจรรดอยู่กับศูนย์กลางกาย แล้วท่านก็ไม่เอาเรื่อง แล้วการไม่เอาเรื่องที่ใครมากระทบ ด้วยกิริยาก็ตาม วาจาก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่คุณยายมีอยู่เป็นปกติ

ถ้าท่านใดได้ฟังที่หลวงพ่อัมมชโยของเรา ได้เล่าถึงประวัติคุณยาย ที่มีใครมาพูดว่าท่าน แล้วคุณยายก็นิ่งหลับตาฟังเขาหนึ่งๆ เป็นอย่างนั้นจริง ๆ คุณยายไม่เคยให้สิ่งเหล่านั้นมาทำให้ใจขุ่น คุณยายฟังสิ่งเหล่านั้นได้เหมือนเป็นปกติ นี่คือคุณสมบัติที่อยู่ในตัวคุณยาย ที่เกิดขึ้นจากการที่ท่านสั่งสมเรื่องหยุดเรื่องหนึ่งต่อเนื่องกันมา

เพราะฉะนั้น บ้านหลังเล็กหลังนั้นจึงเป็นตั้งอาณจักรที่ไพศาลสำหรับคุณยายของเรา ที่ท่านอยู่ได้เป็นปกติ แล้วท่านก็ไม่มี ความจำเป็นเลยที่จะต้องไปแสวงหาเพิ่มเติม เวลาก็ไม่ให้ด้วย ท่านจำเป็นที่จะต้องบริหารการใช้ชีวิต บริหารชั้นธ แล้วก็ทุก ๆ เรื่องท่านใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านหลังน้อยหลังแรกหลังนั้นอย่าง

ผาสุกตลอดมา จนกระทั่งสิ้นหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ จนกระทั่งสิ้นคุณยายทองสุขอีกท่านหนึ่ง ท่านก็เริ่มได้ใช้ชีวิตที่เงียบ ๆ อยู่ระยะหนึ่งที่บ้านเล็ก หลังน้อยหลังนั้น

แล้วก็บ้านเล็กหลังน้อยหลังนั้น น่าจะเรียกว่าเป็น บ้านประวัติศาสตร์ทีเดียว เพราะว่าเป็นบ้านเล็กที่ใช้ในการเพาะบ่มคุณยายของเรา จนกระทั่งเติบโตใหญ่กล้าแข็ง ในทางธรรม แล้วยังมีโอกาสครั้งที่ ๒ ที่ยิ่งใหญ่ก็คือ ได้ต้อนรับคน ๆ หนึ่ง แล้วก็ได้บ่มเพาะคน ๆ นั้น ให้มาเป็นผู้นำของเราทุกคนในปัจจุบัน

ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ หลวงพ่อธัมมชโยตอนนั้นเป็น นักเรียนอยู่สวนกุหลาบ กำลังสอบเข้ามหาวิทยาลัย และรอฟังประกาศผล ท่านได้ไปวัดปากน้ำครั้งแรก ใน เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖ เพื่อไปหาคน ๆ หนึ่ง ตาม หนังสือวิปัสสนาบันทึงสาร ที่ท่านได้อ่าน แล้วท่านก็ จำเอาไว้ หนังสือเล่มนั้นเรียกบุคคลผู้นั้นว่า “แม่อาจารย์ ลูกจันทร์” หลวงพ่อไปครั้งแรกไปถามหาชื่อ “แม่อาจารย์

ลูกจันทร์” ที่วัดปากน้ำ ไม่มีใครรู้จักชื่อนี้ ถึงหนังสือ
จะเขียนเอาไว้ แต่ไม่มีใครรู้จัก เขารู้จักแต่ “ครูจันทร์”

หลวงพ่от่านเล่าให้ฟังต่ออีกว่า วันนั้นท่านผ่าน
วิหารคด ท่านยืนย่นแน่นอนว่า เห็นคุณยายหนึ่งอยู่
ที่วิหารคด แล้วท่านก็กลับมา ท่านไปอีกครั้งหนึ่ง
ประมาณเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ นั้นแหละ ไปแล้ว
ก็ไปถามหาใหม่ จึงได้รู้ว่า คุณแม่อาจารย์ลูกจันทร์
นั่นก็คือ ครูจันทร์ แล้วท่านก็ได้พบคุณยายเป็นครั้งแรก

หลวงพ่อัมมชโยเล่าว่า ท่านจำแม่นเลยว่า พบคุณยายครั้งแรก ขณะเดินสวนกัน ไม่ได้ไปหาที่บ้าน คุณยายพนมมือรับไหว้ “สวัสดีคุณ เออ ! เตี่ยยายไปธุระก่อนนะ แล้วเอาไว้อ่อยเจอกัน” ท่านทักแค่นี้ พุดแค่นี้ อาการเดินของคุณยายเป็นอย่างไร อยู่ในใจของหลวงพ่อัมมชโยท่านตลอด แม้กระทั่งตอนเล่าพอท่านเล่าให้ฟัง หลวงพี่ก็นึกตามท่าน ก็นึกออกตามนั้น เพราะคุณยายเป็นคนไว เดินเร็ว พอทักแล้วท่านเดินพนมมือรับไหว้ แล้วก็บอกว่า เอาไว้อ่อยเจอกันนะ แค่นั้นแล้วก็เดินไปเลย ไม่ได้หยุดคุยอะไรต่อ

เมื่อหลวงพ่อกับไปอีกครั้งหนึ่ง ท่านบอก ถึงได้พบคุณยายที่บ้านเล็กหลังน้อย กุฏิน้อยหลังเล็กเล็กหลังนั้นนั่นแหละ แล้วสถานที่แห่งนั้นก็เลยได้เป็นที่ปมเพาะ ที่คุณยายได้ทุ่มเทแนวทางการปฏิบัติธรรมที่ได้รับมาจากหลวงพ่อดาวพิกุล สู่หลวงพ่อัมมชโยของเราอย่างเต็มที่

คุณยายของเราใช้ศัพท์ว่า “ที่ยายถ่ายทอดให้ หลวงพ่อธัมมะนั้น ยายไม่ได้ปิดอะไรเลยสักนิดเดียว หุ้มเทให้หมด” แล้วบ้านน้อยหลังเล็กนี้ ก็ได้เป็น บ้านประวัติศาสตร์ เป็นที่บ่มเพาะของ ๒ ท่าน ที่เป็นครูและเป็นผู้นำของพวกเรา ก็คือ คุณยายและ หลวงพ่อธัมมชโย ด้วยประการฉะนี้

หลวงพ่อกำน้อยบ้านหลังเล็กมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ มาถึงปี ๒๕๑๐ บ้านเล็กหลังนั้นก็คงจะชราพอสมควร เพราะใช้มากกว่า ๒๐ ปีแล้ว หลวงพ่อกำน้อยก็เลยเป็นต้นบุญ รวบรวมปัจจัยสร้างบ้านขึ้นมามีหลังหนึ่ง อยู่ไม่ห่างจาก บ้านเล็กหลังแรกเท่าไรนัก แต่สร้างแล้วดูเหมือนจะ ใหญ่ขึ้นเป็นบ้านไม้ ๒ ชั้น

ตัวหลวงพ่อกำน้อยท่านเล่าให้ฟังในประวัติว่า การสร้าง บ้านหลังนี้ หลวงพ่อกำน้อยจะได้บุญกับคุณยายมาก เก็บเงินทุกบาททุกสตางค์ ที่มีเทกระเป๋ายเลย แล้วก็ อธิษฐาน ท่านเล่าว่า ท่านอธิษฐานเสียยาวเหยียดนะ ท่านจบอธิษฐานแล้วก็ร่วมบุญสร้างบ้านธรรมประสิทธิ์ขึ้น

บ้านธรรมประสิทธิ์ที่สร้างขึ้นนั้น หลวงพี่เคยเห็น
 ไปประกาศอนุโมทนาถวายบ้าน เพราะบ้านหลังนั้นสร้าง
 ในที่ของวัดปากน้ำ เมื่อสร้างเสร็จ ก็ทำไปประกาศถวาย
 วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ สร้างด้วยจตุปัจจัย ๕๐,๐๐๐ บาท
 ผู้ที่ดูแลงานก่อสร้าง ท่านเป็นผู้มีเมตตาเอื้ออำนวย
 สนับสนุนพวกเรามาตลอดหนทางที่เดียว ก็คือ
 พระเดชพระคุณพระราชโมลี หลวงพ่อเจ้าอาวาส
 วัดราชโอรสองค์ก่อน ท่านสร้างให้อย่างดี แข็งแรง เป็น
 สิ่งหนึ่งที่ท่านภูมิใจภูมิใจ
 เพราะสิ่งนี้ท่านตั้งใจสร้าง
 สนับสนุนผู้ประพฤติ
 ปฏิบัติธรรมจริง ๆ

พระราชโมลี (ณรงค์ จิตญาโณ)

ด้วยปัจจัย ๕๐,๐๐๐
 บาท เป็นบ้านไม้ ๒ ชั้น
 หนึ่ง ธรรมะกัน ได้ตั้ง
 หลายสิบคน ก็เกิดเป็น
 บ้านธรรมประสิทธิ์

ใกล้ ๆ ประตุนั้นแหละ เวลาไปเจอคุณยาย กราบ
คุณยาย ก็กราบท่านตรงนั้น เวลาที่ท่านสอนธรรมะ
ก็อยู่ตรงนั้น และเวลานอน ท่านก็ใช้บริเวณนั้นนอน

บ้านธรรมประสิทธิ์ จึงเป็นเหมือนกุฏิน้อยหลัง
เล็กเล็กสำหรับคุณยาย แต่มันเหมือนอาณาจักรที่
ไพศาลสำหรับคนสร้างบารมีอย่างท่าน ท่านบริหารชั้น
ก็อยู่ตรงนั้น ๓-๔ ตารางเมตรเท่านั้นเอง ไม่ได้มากมาย

แม้กระทั่งถึงตอนสร้างวัดแล้ว มึงงานมีการ ค่อยเรื่องงาน
เรื่องการก็ตรงนั้น

หลวงพี่ยังจำภาพหลวงพ่อทตตชีโว ในสมัยแรก ๆ
จะไปเบิกสตาจ์ คุณยายจะมีถุงกระดาษสีน้ำตาล ใส่
ปัจจัยที่สาธุชนทำบุญเอาไว้ เวลาหลวงพ่อทตตชีโวไป
ท่านก็จะหยิบถุงนี้ให้หลวงพ่อทตตชีโว มุมนั้นนะ เอ้า!
คุณเอาไปนับ ปัจจัยในถุงนั้นไม่เคยหมดเลยนะจะ
เริ่มต้นจาก ๓,๒๐๐ บาท แล้วก็ไม่เคยหมดเลย ใช้
สร้างวัดมาได้ตลอด ถุงกระดาษใบนั้นน่าจะปิดทองเอาไว้
ตอนนี้ก็ไปก็สายไปแล้ว เพราะไม่รู้ไปอยู่ไหน

ชีวิตคุณยายเกี่ยวกับเรื่องอาหาร ถึงแม้มาถึงช่วงนี้
แล้ว ดูเหมือนว่าน่าจะสบายขึ้น คุณยายก็ยังคงให้
หลานไปเอามาจากโรงครัววัดปากน้ำ มีอาหารอะไรก็
รับประทานตามนั้น เวลาท่านรับประทานอาหาร ท่าน
ไม่ได้ใช้เวลามากมายเลย หลวงพี่ว่า ท่านเข้าไป
แป๊บเดียว ๑๐ กว่านาที ท่านเสร็จแล้ว

ชีวิตที่ดูเหมือนจะสบายขึ้น แต่หลวงพี่ไม่เคย
แม้กระทั่งจะได้ยินว่า คุณยายบอกหลานให้ไปซื้อ
ถ้วยเตี๋ย อาหารโรงทานมีอย่างไรรีบประทานตามนั้น
แล้วท่านก็มีความสุขอย่างนั้นเรื่อยมา ท่านรวบรวม
พวกเราเป็นหมู่คณะ ถ้าสิ่งใดเกี่ยวข้องกับงานแล้ว
คุณยายเต็มใจ แต่ชีวิตส่วนตัวของท่าน ท่านไม่เคย
เรียกร้องเอาอะไรเลย

ประวัติในช่วงนี้ เมื่อหลวงพี่นึกถอยหลัง นึกถึง
โบราณที่คนไทยมักจะพูดถึง เวลาแม่เลี้ยงลูก เวลาลูก
ปรารถนาอะไรสักนิดหนึ่ง แสดงอาการกิริยาต้องการ
อะไรสักหน่อยหนึ่ง แม่จะสัมผัสได้ แล้วก็ยินดีให้
สิ่งเหล่านั้นมีอยู่ในตัวคุณยาย ขอให้เป็นสิ่งที่ดีเถอะ
คุณยายสนับสนุนเต็มที่ แต่พอถึงตัวคุณยายเอง
แม้ช่วงหลังจะมีลูกศิษย์ลูกหาเป็นใหญ่เป็นโต คุณยาย
ไม่เคยขออะไรจากลูกศิษย์ ที่จริงลูกศิษย์คนไหนถ้า
ได้ยินคุณยายขอว่า อยากได้อะไรสักอย่างหนึ่ง ที่เป็น
เรื่องส่วนตัวนี้ โอโฮ ! หลวงพี่ว่า ศิษย์คนนั้นจะ

เป็นปลื้มมากที่สุด แต่หลวงพี่ก็ไม่เคยได้ยินว่า คุณยาย
เรียกร้องอะไรจากลูกศิษย์เลย

แม้กระทั่งมาอยู่ที่วัดพระธรรมกาย
หลวงพ่อก็ไม่เคยเรียกร้องสิ่งใดจากหลวงพ่อก็ไม่เคย
คุณยายก็ไม่เคยเรียกร้องสิ่งใดจากหลวงพ่อก็ไม่เคย
เป็นแต่เพียงว่า หลวงพ่อก็ไม่เคยเรียกร้องสิ่งใดจากหลวงพ่อก็ไม่เคย
คุณยายต้องการอะไร อยากได้อะไร แล้วพยายามหามา
ให้เท่านั้น ในทางกลับกัน คุณยายพร้อมเสมอที่จะให้
กับลูกศิษย์ ก็เหลือแต่เราเท่านั้น ที่พร้อมจะให้กับ
ครูบาอาจารย์ได้เพียงใด แต่คุณยายก็ยังคงดูแลพวกเรา
ตลอดไป

คุณยายเคยพูดกับหลวงพี่ว่า “ท่าน ไม่ว่าใน
อนาคตมันจะเป็นยังไง ยายอายุมากขึ้น ถึงยายเป็น
อะไรไป ท่านไม่พ้นจากสายตาของยายหรอก ยายยังจะ
ดูแล ยังเห็นท่านอยู่” นี่คือการพูดของคุณยายที่ให้มา
กับหลวงพี่

อาคารปรนิมิตวสวัตดี (กุฏิยาย)

เพราะฉะนั้น จงดีใจเถอะที่เรามีครูอย่างคุณยาย ท่านพยายามสร้าง ปูพื้นฐานให้กับพวกเรามาตั้งแต่ต้น อย่างต่อเนื่อง แล้วไม่เคยทอดทิ้ง ถึงในชีวิตของท่าน ท่านจะใช้ชีวิตอย่างสมณะและสันโดษ นั่นก็เป็น คุณธรรมของท่าน ซึ่งทำให้คุณยายเป็นคุณยายอยู่ เช่นทุกวันนี้ เพราะฉะนั้น คุณธรรมที่คุณยายมีอยู่ จะได้เป็นแบบให้แก่เรา ถ้าเราคิดว่า สิ่งนี้ดี พอเหมาะ แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติ เราก็จะได้สิ่งดี ๆ ชีวิต

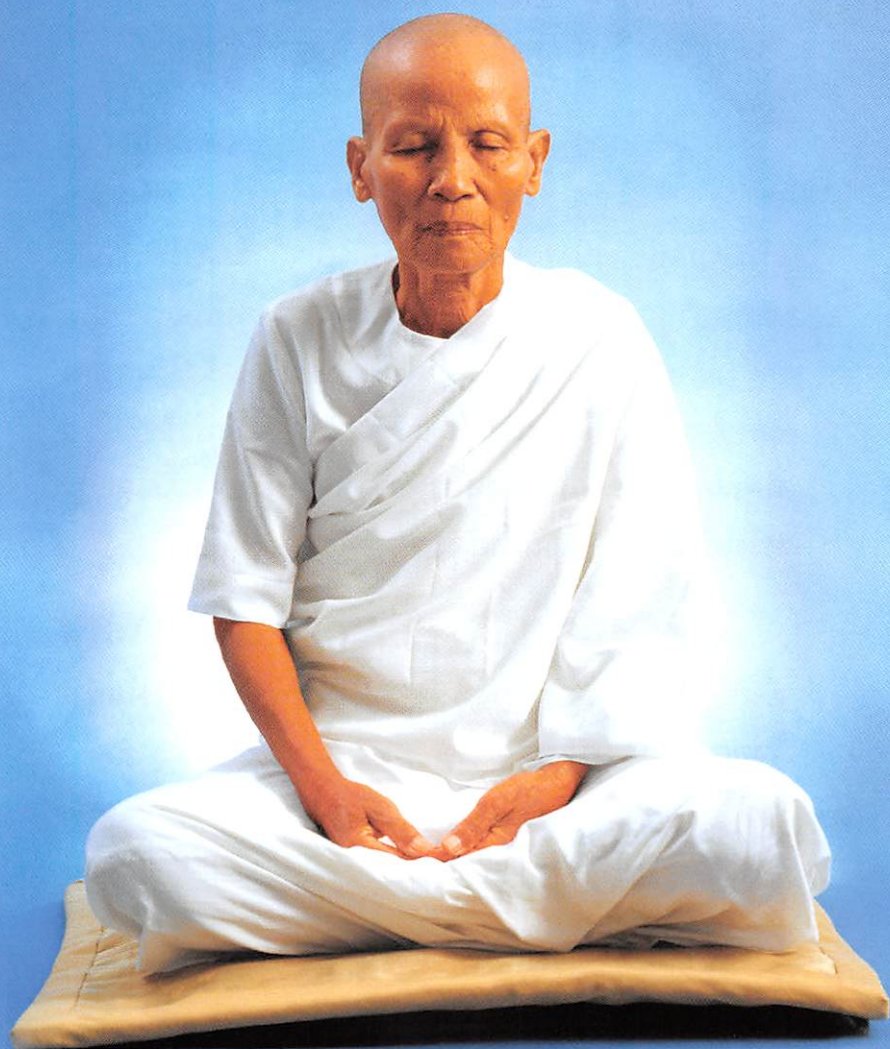

คุณยายมีแต่ให้ แล้วก็ยังยินดีให้กับพวกเราตลอดไป

คุณยายอยู่กุฏิน้อยหลังเล็กเล็ก เพราะความ
สมณะ สันโดษ ซึ่งเกิดขึ้นจากการอบรมใจเกี่ยวกับ
เรื่องหยุดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่องกันมา จึงทำให้ท่านมี
ความผาสุกในการสร้างบารมี ไม่ว่าจะตกอยู่ในสภาวะใด
ก็ตาม เพราะฉะนั้น เป็นสิ่งที่เราจะได้พุดถึงคุณธรรม
ของท่าน ระลึกถึงท่าน แล้วก็จะตั้งใจทำสิ่งที่ดี ๆ
ที่คุณยายเคยสอนกันต่อไป แล้วสิ่งที่คุณยายตั้งใจและ
หวังเอาไว้จะสำเร็จกันนะจ๊ะ

ความสำเร็จในการปฏิบัติธรรมนั้น ไม่ได้
ขึ้นอยู่กับว่า จะต้องอยู่บ้านหลังโต ๆ แต่อยู่ที่
ใจของเราเองนี่แหละ

ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง

วันนี้ถึงบรรทัดที่ ๔ ที่เขียนไว้ว่า ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง บรรทัดนี้เป็นบรรทัดที่สำคัญ เพราะเป็นการบอกถึงเนื้อหาของกลอนเปล่าบทนี้ บอกถึงคุณสมบัติของคุณยาย ที่ทำให้คุณยายเป็นบุคคลที่ทรงคุณค่าของหมู่คณะ แล้วก็ทำให้คุณยายได้เป็นครูบาอาจารย์ของพวกเราทุกคนทุก ๆ คน

การรู้จักโลกได้กระจ่างของคุณยายนั้น ท่านไม่ได้รู้จักโลกในมุมกว้างแต่ต้น ๆ แบบชาวโลกเขารู้จัก แต่ท่านรู้จักโลกในแง่ของความลึกซึ้ง ซึ่งจะค่อย ๆ บรรยายให้พวกเราได้ฟังกัน

คำว่า “โลก” นั้น เราลองมาค่อย ๆ ถอดความหมายกันหน่อยนะจ๊ะ ชาวโลกรู้จักคำว่า โลก ในความหมายกว้างว่า หมายถึง หนึ่งในดาวนพเคราะห์ ที่มีพื้นแผ่นดิน พื้นน้ำ และอากาศ เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย ภาษาอังกฤษเขาใช้คำ ๆ นี้ว่า Earth

แต่ถ้าในมุมกว้างกว่านี้ ในแง่ของสังคมความเป็นอยู่ แบ่งแยกกันเป็นประเทศ เขตแดน มีขนบธรรมเนียมประเพณี มีวัฒนธรรมก่อกำเนิดขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ วิถีชีวิตที่แตกต่างกันไป ศัพท์ภาษาอังกฤษนั้นเขาใช้คำว่า World ซึ่งแตกต่างจากคำว่า Earth ในแง่ของรายละเอียด แต่ก็ยังเป็นโลกเดียวกันนั่นแหละ

ชาวโลกเขาอยากจะรู้จักโลกให้กว้างขวาง โดยมากเขาก็ต้องเที่ยวกัน ไปรู้ ไปเห็น ไปศึกษาให้รู้จักกัน เป็นการรู้จักในลักษณะภายนอกของโลก แต่มักจะไม่รู้จักในมุขลึกถึงความเป็นมาของโลกแท้ ๆ ว่า มีเหตุ

เป็นมาอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโลกในฐานะของ
ดาวนพเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของโลกในฐานะเรื่อง
ความเป็นอยู่

นอกจากนี้แล้ว ในพระพุทธศาสนาของเรา ก็ม
การพูดถึงคำว่า โลก อยู่ด้วย ได้ให้ความหมายของคำ
ว่า โลก นี้ได้ลึกซึ้งกว่าความเข้าใจของชาวโลกทั่วไป
เมื่อหลวงพี่บวชใหม่ ๆ เรียนนักธรรม เข้าใจว่าเป็น
หลักสูตรนักธรรมโท เรียนวิชาหนึ่งชื่อว่า ธรรมวิภาค
แล้วไปเจอศัพท์คำว่า โลก เป็นครั้งแรก ในหนังสือ
ธรรมวิภาค เขาใช้คำว่า โลก ๓ เห็นครั้งแรกถึง ๆ ว่า
ทำไมวิชาในทางพระพุทธศาสนา จึงได้พูดถึงคำว่า โลก
เอาไว้

ก็เลยไปดูรายละเอียด ที่ครูบาอาจารย์ท่านแต่ง
หนังสือได้บรรยายเอาไว้ คำว่า โลก ๓ ในพระพุทธศาสนา
นั้นมีอยู่ ๓ ก็คือ โอกาสโลก ชนโลก และสัตว์โลก
ครูบาอาจารย์ที่แต่งหนังสือนั้น ท่านก็ได้ให้คำบรรยาย
ไว้ดังนี้

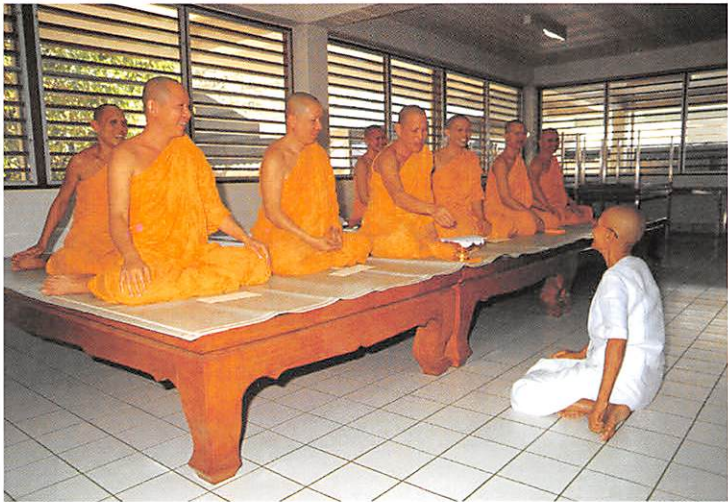

คำว่า **โอกาสโลก** หมายถึง แผ่นดินที่เราอาศัย
อยู่นี้แหละ รวมถึงอากาศที่อยู่รอบตัวเรา

ชั้นโลก ท่านก็อธิบายว่า เป็นโลกที่ประกอบด้วย
ชั้น ๕ ท่านหมายถึง ชั้น ๕ ถ้าโลกที่ประกอบด้วย
ชั้น ๕ ท่านก็หมายเอาสิ่งมีชีวิตแต่ละชีวิต จะเป็น
สัตว์ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งเป็นมนุษย์ แต่ละคนล้วนเป็น
โลกที่ประกอบด้วยชั้น ๕

เมื่อครูบาอาจารย์อธิบายต่อไปถึงคำว่า **สัตวโลก**
ท่านยอมรับว่า เกิดความติดขัด ติดขัดในแง่ที่ว่า จะ
อธิบายคำว่า สัตวโลก ว่าอย่างไรดี เพราะท่านบอกว่า
ท่านอธิบายคำว่า ชั้นโลก หมายถึง กายที่เป็นตัว
เป็นตน ประกอบด้วยชั้น ๕ ซึ่งก็หมายถึง สัตว์ต่าง ๆ
รวมทั้งมนุษย์ด้วย ถ้าจะอธิบายว่า สัตวโลก หมายถึง
สัตว์ต่าง ๆ ก็จะซ้อนกัน ท่านจึงไม่สามารถที่จะแยกแยะ
ความแตกต่างระหว่างศัพท์ ๒ คำนี้ ออกจากกันได้

และท่านก็บอกเปิดทางเอาไว้ว่า ในอนาคต ถ้าจะ

มีท่านใดสามารถอธิบายแยกแยะระหว่างศัพท์ ๒ คำนี้ออกได้ ก็จะเป็นที่น่ายินดี เพราะในทางปริยัติ เมื่อแยกแยะศัพท์แล้ว ก็ติดขัดอย่างนี้

เมื่อหลวงพี่อ่านมาถึงตรงนี้ แม้ครูบาอาจารย์ทางด้านปริยัติ ท่านมีความรู้ ท่านอธิบายแล้วศัพท์ ๒ คำนี้ยังซ้อนกันอยู่ ยังติดขัด ตอนนั้นก็นึกไม่ออกว่า จะไปถามใคร จนกระทั่งวันหนึ่ง นึกถึงคุณยายขึ้นมาได้ ถ้าอย่างนั้นเราก็ไปถามคุณยายเถอะ

ปกติแล้วลูกศิษย์ลูกหาของคุณยาย มักจะให้ความเคารพคุณยาย เกรงใจคุณยาย โดยทั่วไปแล้วจะไม่นำเอาคำถามเชิงปริยัติไปถามคุณยาย แต่คราวนี้นึกไม่ออกจริง ๆ ว่าจะไปถามใคร จังหวะพอดีได้พบคุณยาย ก็เลยถามท่าน เวลาถามท่านนั้น หลวงพี่ไม่ได้อารมณ์บ่ห่ออะไรเลยนะจ๊ะ ถามคุณยายแบบตรง ๆ สั้น ๆ นี่ตั้ง ๒๐ กว่าปีแล้ว คำถามนี้ถามคุณยายว่า “ยาย สัตว์โลก เขาหมายถึงอะไร” สั้น ๆ แค่นี้ ไม่มีการปู้พื้นเลย

หลวงพี่จำตติใจนะ เวลาคุณยายตอบ ท่านเมตตา ลูกศิษย์ลูกหามากเลย เวลาท่านตอบหลวงพี่นี่ มุมปากท่านเหมือนจะยิ้มน้อยๆ แล้วท่านเหมือนกับนั่งไปนิด ๆ แล้วเวลาตอบนั้นเสียงท่านจะนิ่ง ๆ เหมือนเสียงที่ไม่ได้มีความยินดียินร้ายอะไร แต่เป็นเสียงที่ชัด ไส่ ฟังแล้วกระจ่าง ท่านตอบด้วยเสียงนิ่ง ๆ ว่า “หมายถึง เห็น จำ คิด รู้” ท่านตอบสั้น ๆ แค่นี้

หลวงพี่ได้ยินท่านตอบแค่นี้ แล้วไม่มีคำตอบเพิ่มเติม

มาอีก แต่แค่นี้พอใจแล้ว มีความรู้สึกว่ามันขัด มันกระจ่าง
ตอนนั้น จำได้ว่า มีความรู้สึก เราถึงบางอ้อ แต่ไม่ได้
ออกเสียงว่า อ้อ ! แต่ถึงบางอ้ออยู่ในใจ แล้วมันเป็น
การอ้อลึกลับ ๆ เพราะคำตอบของคุณยายแค่นี้ เราารู้สึกว่า
เข้าไปได้ตามท่านระดับหนึ่ง

เห็น จำ คิด รู้ ๔ อย่าง หลวงพ่อวัดปากน้ำ
ท่านบอกว่า รวมกันเป็นจุดเดียวที่ศูนย์กลางกาย
เรียกว่า ใจ สัตวโลก ซึ่งหมายถึง เห็น จำ คิด รู้
ก็หมายถึง ใจ ที่สถิตอยู่ ณ ศูนย์กลางกายนั้นเอง
พอรู้ว่า เห็น จำ คิด รู้ หมายถึง สัตวโลก อ้อ ! เห็น
จำ คิด รู้ ก็หมายถึง ใจ รวมกันจรดหยุดหนึ่งที่
ศูนย์กลางกาย เป็นจุดเดียวอยู่ที่ศูนย์กลางกายของ
กายเนื้อ ซึ่งก็คือ ชันธโลก แล้วชันธโลกก็อยู่บน
พื้นแผ่นดินที่ท่านเรียกว่า โอภาสโลก จึงสรุปได้ว่า
โลก ๓ ชั้นอาศัยกันอยู่อย่างนี้เอง

คำตอบของคุณยาย คำสั้น ๆ ทำให้เราเข้าใจไปถึง
โลกทั้งสามซึ่งอิงอาศัยกันอยู่ เหมือนเรามาสร้างบารมี

ใจของเรา เห็น จำ คิด รู้ ก็ไปสถิตอยู่ ณ ศูนย์กลางกายของกายเนื้อ กายเนื้อ นั่นก็อาศัยโลก คือ โอกาสโลก อยู่ เรามาสว่างบารมีนี้พร้อมกันทั้ง ๓ โลกนะจ๊ะ โลก ๓ พร้อมบริบูรณ์เลย แล้วถึงกันอยู่ทั้ง ๓ โลก สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ

หลวงพี่จำได้ถึงภาพที่คุณยายตอบ ถึงท่านจะตอบ แค่นั้น ๆ แต่เมื่อมาถึงวันที่หลวงพี่ต้องมาถอดความ ในบทกลอนเปล่าบทนี้ พอถึงบรรทัดนี้ ก็นึกถึงภาพ

คุณยายที่ตอบตรงจุดนี้ และเพราะความเคารพคุณยาย
นึกถึงคุณยาย ภาพคุณยายชัด หลวงพี่จึงได้คำตอบ
ที่เกินจากที่คุณยายตอบด้วยคำพูด คุณยายตอบ ยาย
จะยิ้มน้อย ๆ ที่มุมปาก ยิ้มน้อย ๆ นั่นก็คือความเมตตา
ที่ท่านให้กับลูกศิษย์ลูกหา ถึงจะมาถามด้วยเรื่องของ
ปรียัติ ท่านก็ไม่มีความรู้สึกว่า เป็นสิ่งที่จะทำให้ท่าน
ลำบากแต่อย่างไรเลย ยิ้มน้อย ๆ ที่มุมปากก็คือความ
เมตตาที่ท่านให้กับหลวงพี่ แล้วก็เชื่อว่า ท่านก็ให้กับ
ลูกศิษย์ลูกหาของท่านทุกคนนั้นแหละ

อาการหนึ่ง ๆ ของท่านก่อนที่จะตอบ นิ่งนิด ๆ
นั่นคือปกติวิสัยของท่านเลย เวลาท่านตอบเรื่อง
ละเอียดที่ใครถามขึ้นมาอย่างกะทันหัน เป็นคุณสมบัติ
ของท่าน เป็นอาการที่ท่านจะจดใจเข้ากลาง แล้วท่าน
ก็จะมีคำตอบที่เราเชื่อ ที่เราพบคุณยายกันมา จะมี
ความรู้สึกว่า คุณยายตอบอะไรแล้วแม่นยำจัง เพราะว่า
คุณยายไม่เคยทิ้งจากเรื่องใจหยุดใจนิ่งเลย แม้กระทั่ง
เวลาพูดคุย

และอีกสิ่งหนึ่งที่ยังติดตาติดใจอยู่ คือ สิ่งที่ท่านตอบ
มันหนึ่ง ๆ เหมือนกับว่า สิ่งที่ท่านบอกว่า สัตวโลก
หมายถึง เห็น จำ คิด รู้ นั้น ไม่ใช่สิ่งที่ท่านเก็บ
เอาไว้เพื่อเป็นความทรงจำ แต่อยากจะบอกว่า มัน
เป็นสิ่งที่ท่านกำลังทำอยู่ และกำลังทำอยู่อย่างนั้น
ไปเรื่อย ๆ เพราะท่านไม่มีความจำเป็นเลย ที่จะจำ
สิ่งเหล่านี้เอาไว้ตอบเพื่ออะไร ท่านไม่มีความจำเป็นเลย
ที่จะเก็บสิ่งเหล่านี้ไว้ตอบตอนทำข้อสอบ เพราะท่าน
ไม่ได้สอบอะไรเลย สิ่งเหล่านี้ที่ท่านทำอยู่นั้น เป็น

เพราะว่าท่านเข้าถึง และเป็นสิ่งที่ท่านทำอยู่จนคุ้นเคย จนกระทั่งเป็นปกติ

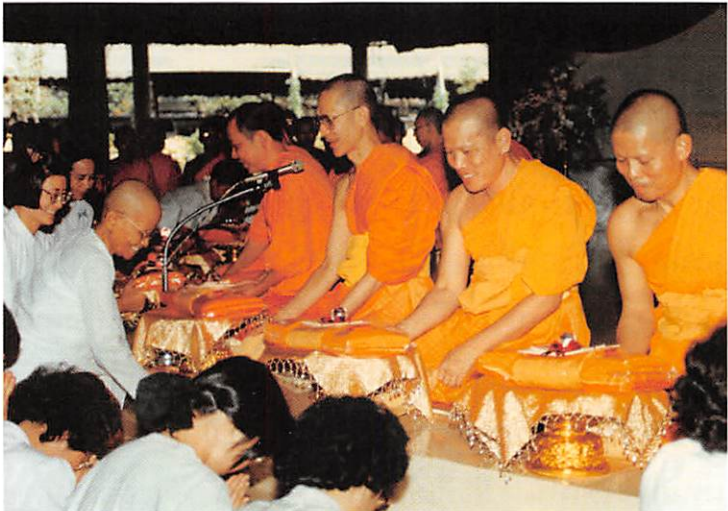
ยกตัวอย่างว่า ถ้าพูดถึงเรื่องการทำนา พวกเราจะนึกถึงตำราว่า ในตำราเขียนเรื่องการทำนาว่าอย่างไร หรือบางคนอาจจะนึกไปถึงภาพที่ชาวนายืนกลางท้องนา กำลังดำข้าว แต่สำหรับคุณยายแล้ว ถ้าพูดถึงเรื่องการทำนา ท่านทำมาด้วยมือของท่านเอง ทุกขั้นตอนของการทำนานั้นอยู่ในใจของท่านหมด ท่านทำจนชำนาญ มันชัดเจนในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทำนา มันชัดหมดทุกขั้นตอน อย่างไรอย่างนั้น

เพราะฉะนั้น เรื่องโลก ๓ คำว่า สัตวโลก ที่ถามท่าน ท่านถึงตอบ ตอบแบบคนที่คุ้นเคย แบบคนที่ทำได้ แบบคนที่เข้าถึง จึงเป็นเนื้อความที่ท่านตอบอย่างนั้น ถ้าหากว่าเป็นสิ่งที่คุณยายทำ จนกระทั่งคุ้นเคยเป็นปกติ ทำจนชำนาญ แสดงว่า โลก ๓ มีความสำคัญ และโลก ๓ สำคัญกับพวกเราอย่างไร

หลวงพี่ขอยกตัวอย่างเปรียบเทียบ ถ้าจะเป็นพ่อค้า ก็ต้องมีตลาดรองรับการซื้อขาย ถ้าจะเป็นนักปกครอง ก็ต้องมีบ้าน มีเมืองเอาไว้สำหรับรองรับการปกครอง ถ้าจะพูดถึงทหาร ก็ต้องมีสมรภูมิเอาไว้รองรับการสู้รบ การทำงานของทหาร แต่สำหรับพวกเราที่เป็น นักสร้างบารมี ที่จะมาทำความสะอาดหมดจด ขจัดกิเลส ขจัดสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไปนั้น โลก ๓ นี้จะเป็นสิ่งที่ รองรับการสร้างบารมีของพวกเรา สำคัญมากนะจะ ถ้าหากว่า เราทำโลก ๓ ให้ชัด ให้ใสบริสุทธิ์แล้ว เรา จะเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เข้าใจโลกในมุมลึกได้ชัด ใส กระฉ่างยิ่ง เพราะฉะนั้น โลก ๓ จึงสำคัญ แล้วก็เป็สิ่ง ที่เราจะต้องทำให้ดี ให้ใส และบริสุทธิ์

หลวงพี่ขอยกสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ โลก ๓ นั้นมี ความสำคัญอย่างไร ลองนึกถึงพระบรมศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านสั่งสมบุญบารมีมา ยาวนานนักหนา สร้างแล้วสร้างอีก การปฏิบัติเพื่อ หยุด เพื่อนิ่ง ทำแล้วทำอีก จนกระทั่งโลก ๓ ของท่าน

ใส บริสุทธิ โลก ๓ ของท่านใส บริสุทธิ แล้วเป็นอย่างไร

โอกาสโลกของท่าน คือ แผ่นดินที่รองรับท่านนั้น
เป็นแผ่นดินแก้ว เป็นรัตนบัลลังก์ รองรับกายเนื้อ
ของท่าน เพื่อการเข้าถึงธรรม เพื่อการตรัสรู้ธรรม
นั่นเอง ชั้นโลกของท่านใส บริสุทธิ บุญเต็มเปี่ยม
ทำให้ท่านได้ลักษณะมหาบุรุษ สัตว์โลก ของท่านใส
บริสุทธิ คือ ใจที่ใสบริสุทธิของท่านปราศจากมลทิน
ใด ๆ ทั้งสิ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัตว์โลก นี่สำคัญมาก การที่จะเข้าไปสู่ภายในได้ จะต้องอาศัยใจที่มีความใส บริสุทธิ์ ใจที่หยุดนิ่ง แล้วเข้าไปสู่ความบริสุทธิ์ ผ่องใส ที่อยู่ตรงกลาง เมื่อใจหยุด หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ใจก็จะมี ความบริสุทธิ์ ผ่องใส ใจบริสุทธิ์ ผ่องใส นั่นก็คือโลกมีความใส บริสุทธิ์ขึ้น เมื่อโลกใส บริสุทธิ์ ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะพลอยบริสุทธิ์ ผ่องใสตาม ทุกสิ่งก็จะชัด สิ่งที่เคยติด เคยซ่อนเร้นก็จะคลายตัวออก สิ่งที่ไม่เคยเห็นก็จะได้เห็น สิ่งที่ไม่ถึงก็จะเข้าถึง แล้วเราก็จะสามารถทำความบริสุทธิ์ผ่องใสทั้งมวลให้เกิดขึ้นได้

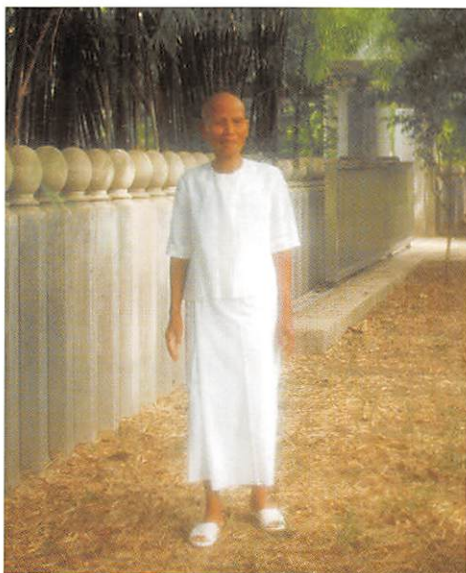
พระบรมศาสดาท่านทำของท่าน เป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ ที่ประเสริฐ เป็นแบบอย่างที่เราจะต้องนำมาใช้เป็นแบบแผนในการดำเนินหนทางแห่งการสร้างบารมีของพวกเรา กัน นี่ก็ถึงแล้วก็นี่ถึงพระคุณของคุณยาย ประโยคเดียวที่ท่านตอบ ทำให้เราเข้าใจอะไรได้มากมาย ประโยคเดียวที่ท่านตอบ ทำให้เราเข้าใจอะไรได้ลึกซึ้ง และโลก ๓ นั้นถึงกันตลอดนะจะ

แล้วความสำคัญมันก็จะอยู่ที่ สัตวโลก คือ ใจของเรา
นี่แหละ ทำใจให้หยุด ให้นิ่ง เข้ากลาง แล้วเราก็จะพบ
ความบริสุทธิ์ ผ่องใสยิ่ง ๆ เข้าไป โลก ๓ ที่รองรับ
นักสร้างบารมี จึงมีความสำคัญอย่างนี้

หลวงพี่มีความมั่นใจเป็นอย่างยิ่งว่าคุณยายของเรา
ท่านชำนาญในเรื่องนี้ ที่ว่าชำนาญในเรื่องนี้ เพราะว่า
ท่านชำนาญเรื่องหยุดเรื่องหนึ่ง ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ
สอนไว้ให้ ตั้งแต่พบคุณยายมา หลวงพี่เคยมีสิ่งที่ยาม
ท่านอยู่หลายเรื่อง และแต่ละเรื่องที่ท่านตอบมานั้น
แม่นยำหมดตลอดเลย แม้กระทั่งคุยกัน ท่านตอบก็ยิ่งแม่น
สิ่งนี้เป็นสิ่งที่บอกว่า ใจของท่านนั้นอยู่กับเรื่องหยุด
เรื่องหนึ่ง ที่ศูนย์กลางกายตลอดเวลา แล้วก็ลึกเข้าไป
เรื่อย ๆ ท่านไม่เคยทอดทิ้งเรื่องใจหยุดใจนิ่งเลย แล้ว
ท่านก็ทำให้ตัวท่านนั้นมีคุณสมบัติเป็นบุคคลที่ทรงคุณค่า
ยิ่งในหมู่คณะของพวกเรา และเป็นครูบาอาจารย์ของ
พวกเรา

มีอยู่ตัวอย่างหนึ่งในธรรมบท เป็นสิ่งที่น่าพิจารณา

เอามาเปรียบเทียบได้ เรื่องนี้เกิดในสมัยพุทธกาล พูดถึงสตรีนางหนึ่ง เธอเป็นธิดาช่างหูก ช่างหูก คือ ช่างทอผ้านี้แหละ พ่อเป็นช่างทอผ้า เธอเป็นลูกสาวช่วยงานพ่ออยู่ ที่ผ่านมามีเธอได้ปฏิบัติกรรมฐานมรณสติ พิจารณาความตายเป็นอารมณ์ เธอปฏิบัติอยู่ ๓ ปี แต่เมื่อตอนที่เธออยู่นั้นอยู่ชนบทไกล

เมื่อคราวที่บุญเต็มที่ พระบรมศาสดาท่านก็ทราบ

ในพระญาณว่า สตรีนางนี้จะเข้าถึงธรรมที่ลึกซึ่งขึ้นไปได้ พระองค์ท่านก็เสด็จไปโปรด ท่านไปถึงเมืองนั้น ก็พอดี ธิตาช่างหูกที่พระองค์หมายว่าจะได้พบนั้น กำลังติดงาน เพราะพ่อมึงงานทอผ้าอยู่ ให้ลูกสาวช่วยกรอด้าย แล้วไปส่งให้

วันที่พระบรมศาสดาไปถึงนั้น เมื่อเสวยภัตตาหารเสร็จ พระองค์ทรงคอยธิตาช่างหูกมาก่อน เพื่อที่จะอนุโมทนา ประชาชนก็สงสัยว่า พระองค์ทรงคอยใครอยู่ พอดีธิตาช่างหูกนั้นกรอด้ายเสร็จ กำลังจะเอาด้ายไปส่งให้พ่อ ก็ผ่านมาทางนั้น จึงเข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดา พอพระพุทธร่องค์ทอดพระเนตรเห็น ธิตาช่างหูก ทรงให้เข้าไปใกล้

แล้วพระองค์ก็ตรัสถามด้วยวาตะอยู่ ๔ ประโยค และธิตาช่างหูกก็ตอบอยู่ ๔ ประโยค พระบรมศาสดาท่านทรงถามว่า “เธอมาจากไหน?” ธิตาช่างหูกก็ตอบว่า “ไม่ทราบเจ้าค่ะ”

พระบรมศาสดาก็ทรงถามประโยคที่ ๒ ว่า “เธอจะไปไหนหรือ ?” อิดาช่างหูกก็ตอบว่า “ไม่ทราบเจ้าคะ ?”

พระบรมศาสดาท่านก็ตรัสถามประโยคที่ ๓ ต่อไปว่า “เธอไม่ทราบหรือ ?” อิดาช่างหูกก็ตอบว่า “ทราบเจ้าคะ”

พระบรมศาสดาก็ทรงถามประโยคที่ ๔ ว่า “เธอทราบหรือ ?” อิดาช่างหูกก็ตอบว่า “ไม่ทราบเจ้าคะ”

แค่นั้นประชาชนก็ฮือขึ้น ครหาว่า ธิดาช่างหูกนี้ กล่าว
เล่นวาทะกับพระบรมศาสดา เป็นกริยาอันไม่สมควร

พระบรมศาสดาพอเห็นอาการของมหาชนดังนั้น
พระองค์จึงไขความสงสัยในเบื้องต้นก่อนว่า ที่ธิดาช่างหูก
ตอบนั้นไม่ได้เล่นวาทะ แต่เป็นจริง ๆ อย่างนั้น แล้ว
พระบรมศาสดาก็ทรงบอกให้ธิดาช่างหูกนั้นอธิบาย
ความหมายที่ตอบ ธิดาช่างหูกก็ได้อธิบายความหมายว่า

ประโยคที่ ๑ พระบรมศาสดาทรงถามว่า “เธอ
มาจากไหน?” ธิดาช่างหูกก็ตอบว่า “ไม่ทราบเจ้าค่ะ”
เพราะเธอเองไม่ทราบว่า ตนเองนั้นก่อนเกิดมาเป็น
มนุษย์มาจากภพภูมิใด คือ นางไม่ทราบจริง ๆ ว่า
ตอนที่จะมาเกิดนั้นมาจากไหน

ประโยคที่ ๒ พระบรมศาสดาทรงถามว่า “เธอ
จะไปไหนหรือ?” ธิดาช่างหูกตอบว่า “ไม่ทราบเจ้าค่ะ”
คือ ไม่ทราบว่า เมื่อตายแล้วจะไปไหน

ส่วนประโยคที่ ๓ ที่พระบรมศาสดาทรงถามว่า “เธอไม่ทราบหรือ ?” ธิตาช่างหูกตอบ “ทราบเจ้าค่ะ” เพราะตนทราบว่า เกิดมาแล้วทุกชีวิตย่อมต้องเดินไปสู่ความตาย แม้ตนเองย่อมต้องตายในวันใดวันหนึ่ง

ประโยคที่ ๔ พระบรมศาสดาทรงถามว่า “เธอทราบหรือ ?” ธิตาช่างหูกตอบว่า “ไม่ทราบเจ้าค่ะ” ที่ตอบว่า ไม่ทราบ คือ ไม่ทราบจริง ๆ ว่า จะตายเมื่อไร และตายที่ใด

ในความหมายโดยนัยที่ธิตาช่างหูกตอบนั้น ก็คือนัยที่ชาวโลกทั้งหลายพบกันอยู่นั่นเอง คือ ไม่ทราบที่มาที่ไป เหมือนชาวโลก ถึงจะรู้จักโลก ท่องเที่ยวไปทั่วโลก ก็ไม่สามารถที่จะหาคำตอบที่มาจากไหน

นักวิทยาศาสตร์ นักวิชาการ ถึงจะเก่งแค่ไหน เขาก็ยังถามตัวเองกันอยู่ หรือถามในหมู่นักวิชาการเลยว่ามนุษย์นั้นมาจากไหน แล้วเขาก็ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนเลยว่า มาจากไหน จริงๆ ตายแล้วจะไปไหน

ก็ไม่มีคำตอบ นี่ขนาดธิดาช่างหูก เจริญมรณสติมา ๓ ปีนะ ตอบได้ขนาดนี้ก็ถือว่า เด่นจากชาวโลกทั่ว ๆ ไป อยู่แล้ว คือ รู้ว่าตัวเองไม่รู้จริง ๆ

ถ้าจะรู้สิ่งเหล่านี้ โลก ๓ ต้องบริสุทธิ์ ใจหยุดนิ่ง เข้าไปสู่ภายในแน่นอน พระบรมศาสดามีสิ่งเหล่านั้น เต็มบริบูรณ์อยู่ในพระองค์ท่าน แต่สำหรับคุณยาย ที่หลงพื้พบท่าน หลวงพื้ก็ได้ยินคำถามคล้าย ๆ กัน อย่างนี้ จากลูกศิษย์ลูกหาจากญาติโยมที่มาถึงคุณยาย นั้นแหละ ถามคุณยาย แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้ถาม ประโยคว่า “มาจากไหน” มีบ้างแต่น้อยมาก ส่วนใหญ่ จะมาถามประโยคที่ ๒ ก็คือ “จะไปไหน” ประโยคที่ ๒ นี่ถามเยอะ แล้วที่พบ คุณยายไม่เคยปฏิเสธลูกศิษย์เลย มีคำตอบให้เสมอ เพียงแต่ว่า ช่วงที่คุณยายอายุมากแล้ว คุณยายจะขอรูปของผู้ละโลกเอาไว้ แล้วก็แปลกนะ ส่วนใหญ่เจ้าตัวไม่ได้ถามเองนะ ลูกหลานมาถามให้

หลวงพื้เคยพบท่านเก็บรูป แล้วถามคุณยาย “ยายแล้วไปตรวจให้เขาตอนไหน ? ” คุณยายท่าน

ก็ตอบว่าอย่างนี้ “พออายุอายุมากแล้วนี่ ยายก็ขอ
รูปเขาไว้ก่อน แล้วไว้ตอนกลางคืน ตอนดึกๆ ” ถ้า
นึกถึงประวัติท่านออก ที่หลวงพี่เคยเล่าให้ฟังว่า ท่าน
คุ้นอยู่กับการนอนหัวค่ำ แล้วตื่นกลางดึก แต่ก่อนก็
ตื่นก่อนเที่ยงคืนสมัยอยู่กับหลวงพ่อดาวพิกุลน้ำ แต่
พอตอนหลังก็ผ่อนคลาย พอมาอยู่ที่วัดพระธรรมกาย
ก็พักผ่อนมากขึ้น แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม ท่านก็จะตื่นมา
ประมาณตี ๒ ตี ๓ แล้วจากตี ๒ ตี ๓ แล้วท่านก็
จะนั่งธรรมะไปถึงสว่าง คุณยายบอกว่า “ที่ยายตรวจ
ให้เขาก็คือเป็นช่วงนี้แหละ คือ ตอนที่ตื่นขึ้นมากกลางดึก
ไปถึงสว่าง ใจมันจะสบาย มันนิ่งแล้วจะแม่น” คุณยาย
ก็ตอบว่าอย่างนี้

ลูกศิษย์ลูกหาท่านใด ที่เคยฝากให้คุณยายช่วยดู
ว่าไปไหน ขอให้มั่นใจเถอะว่า สิ่งเหล่านั้นผ่านการดู
อย่างดีจากคุณยายท่านแล้ว เพราะนี่คือสิ่งที่คุณยาย
เล่าให้หลวงพี่ฟัง เพราะโลก ๓ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ใจของท่านนั้นหยุดนิ่งสนิทมาก สิ่งนี้เป็นสิ่งที่อยากได้

จริง ๆ ถ้าหลวงพี่เข้าใจไม่ผิด แม้กระทั่งหลวงพ่อดัมมชโย ท่านก็อยากให้ลูก ๆ ของท่านเป็นอย่างนี้จริง ๆ คือ ใจหยุดหนึ่งสนิท หยุดหนึ่งสนิทนั้น เวลาเห็น เห็นสิ่งนี้ ก็ต้องเป็นสิ่งนี้ เห็นอย่างนี้ก็เป็นอย่างนี้ แล้วไม่เป็น อย่างอื่นเลย ไม่คลาดเคลื่อนเลย นี่คือสิ่งที่อยากจะได้

หลวงพี่ก็หวังว่า ลูก ๆ ของท่านจะทำให้ท่าน ไม่ผิดหวัง ต้องอาศัยใจหยุดหนึ่งสนิทมากนะจะ ไม่เคลื่อนเลย ๑ คือ ๑ ไม่ใช่ ๑ คือ ๒ ๓ อะไรก็ไม่รู้ ถ้าอย่างนั้นก็เสียเวลามากเลย ๑ ต้องคือ ๑ อย่างนี้ คืออย่างนี้ แล้วไม่เป็นอย่างอื่นเลย ก็ครั้งที่ครั้งที่ เป็น อย่างนี้ แล้วไม่เคลื่อนจากนี้เลย นี่คือสิ่งที่ยายเป็น ยายมี จากการฝึกฝนอบรมตัวท่านเอง

ท่านช่วยลูกศิษย์ลูกหาได้ แต่สิ่งเหล่านี้จริง ๆ แล้ว โดยเนื้อหาแล้ว เปรียบเหมือนเป็นปฏิกะสำหรับ ท่านนะจะ ใจหยุด ใจหนึ่ง เรื่องโลก ๓ ของท่านนั้น สำคัญก็คือ เรื่องเน้นเข้าไปสู่ข้างใน รู้เห็นข้างในลึก ๆ เข้าไป เข้าไปจนกระทั่งให้ถึงที่สุดให้ได้ อันนั้นต่างหาก

แต่สิ่งที่ท่านมาตรวจให้ว่าไปไหนนี่ ต้องถือว่าเป็นสิ่งที่ท่านอนุเคราะห์ให้กับลูกศิษย์ลูกหาด้วยความเมตตาของท่านนั่นเอง

ก็พูดมาถึงประโยคที่ ๔ ของกลอนเปล่า คือ ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง นี่ก็เรียนด้วยความซาบซึ่งในพระคุณของคุณยายอย่างล้นพ้น เพราะตัวผู้พูดเอง คุณยายก็หักไว้หลายทีแล้ว แต่สิ่งที่ก็เจ็บกลับไปแม่หมั่นอะไรปานนั้น แต่หักเรื่องอะไร ก็ต้องไปถามคุณยายเอง

คำว่า “อาจ” ในประโยคนี้ ต้องขออธิบายไว้นิดหนึ่งว่า ไม่ได้หมายความว่า “อาจจะ” นะจ๊ะ “อาจ” คำนี้หมายถึง “สามารถ” ก็คือ สามารถรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง คือ ชัดหมด ศูนย์กลางกายนี้แปลกนะอะไร ๆ เข้าไปอยู่ตรงนั้นแล้ว มันใส บริสุทธิ์ อะไรก็ปิดไม่อยู่ เพราะฉะนั้น สำหรับคนที่มีธรรมะแบบคุณยายถึงกระจ่างยิ่ง

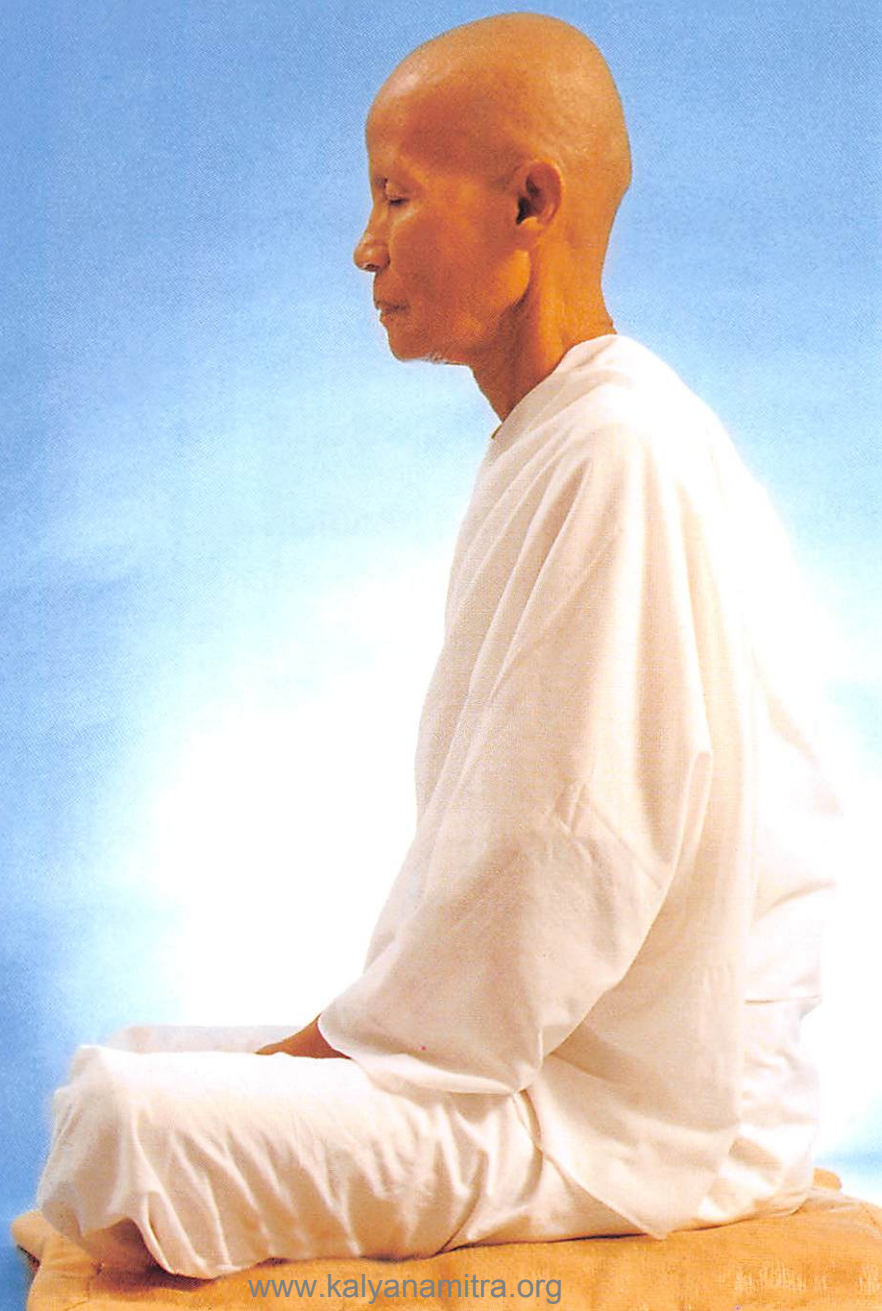
แล้วจะมาขยายความอีกทีหนึ่ง เมื่อถึงบทบรรทัดที่
๕ ๖ ๗ ๘ จะรวบทีเดียว ๔ บรรทัดได้ เพราะว่าบรรทัดที่
๕ ๖ ๗ ๘ นั้นจะเป็นส่วนที่ขยายความบรรทัดที่ ๔

บรรทัดที่ ๔ นั้นบอกว่า ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง
บรรทัด ที่ ๕ ๖ ๗ ๘ นั้น เขียนไว้ว่า

เพราะใจของท่านเปิดกว้าง
กว้างพอสำหรับโลกทั้งโลก
เพราะใจของท่านใสสว่าง
สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก

แล้วถ้าเราได้แบบกลอนนี้ว่า แบบที่คุณยายท่านเป็น
เราจะเข้าใจความหมายของคำว่า ความลับไม่มีในโลก
จะมาขยายความในครั้งหน้า

เพราะใจของท่านเปิดกว้าง
กว้างพอสำหรับโลกทั้งโลก

เพราะใจของท่านใสสว่าง
สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก

วันนี้ขอโอกาสขึ้นมาบรรยายเรื่องประวัติและ
คุณธรรมของคุณยายต่ออีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งที่ ๕
ยังติดค้างอยู่ ๔ บรรทัด ๔ บรรทัดที่เหลืออยู่นี้ก็คง
จะสรุปจบภายในวันนี้ได้

เพราะ ๔ บรรทัดที่เหลือนั้น ถ้าพูดถึงจำนวน
ก็นึกว่าเป็น ๔ บรรทัดคงจะยาว แต่ตัวเนื้อหาจริง ๆ
แล้วก็คงจะสรุปได้สั้น เพราะ ๔ บรรทัดที่เหลือนั้นเป็น

การบรรยายขยายความต่อจากบรรทัดที่ ๔ ที่พูดถึง
คุณธรรมของคุณยาย เป็นการพูดถึงคุณสมบัติที่มีอยู่
ในตัวของคุณยาย เป็นสิ่งที่คุณยายมีและคุณยายทำได้

บรรทัดที่ ๔ ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง ก็จะต่อ
ด้วยบรรทัดที่ ๕ ๖ ๗ ๘ ซึ่งจะขยายความต่อจาก
บรรทัดที่ ๔ ซึ่งบอกไว้ ๔ บรรทัด แต่จัดเป็น ๒ คู่ ก็คือ

เพราะใจของท่านเปิดกว้าง กว้างพอสำหรับโลก
ทั้งโลก

เพราะใจของท่านใสสว่าง สว่างพอที่จะเห็นโลก
ได้ทั้งโลก

คุณสมบัตินี้เป็นสิ่งที่คุณยายได้ฝึกฝนอบรมตัวท่าน
มาจนชำนาญ จึงมีคุณสมบัติตามที่ได้เขียนเอาไว้ คือ
ใจของท่านนั้นเปิดกว้าง แล้วก็ใจที่ใส และเนื่องจาก
๔ บรรทัดที่เหลืออยู่นี้ เป็นการขยายความในบรรทัดที่ ๔
ซึ่งจะขอทบทวนสั้น ๆ

ในประโยคที่ ๔ ได้บอกไว้ว่า ก็อาจรู้จักโลกได้
กระจำยัง คำว่า “อาจ” นั้น ไม่ได้มีความหมายว่า
อาจจะ แต่มีความหมายว่า สามารถ คำว่า รู้จัก
คำนี้ก็เช่นเดียวกัน ถ้าหากว่าเป็นพวกเรา หรือคนโดย
ทั่ว ๆ ไป การรู้จักเห็นหน้าเห็นตารู้จักชื่อ เราจะได้แค่นั้น
แต่สำหรับคุณยายแล้ว รู้จัก คำนี้ ท่านหมายเอาลึกซึ่ง
กว่านั้น รู้จักตัวจริงที่เดียวว่า ตัวจริง ๆ คืออะไร

ก็อาจรู้จักโลก คำว่า โลก นี้ก็เช่นเดียวกัน เมื่อ
ครั้งที่แล้ว ได้ขยายความไว้มาก เพราะว่าเป็นคำที่มี
ความสำคัญ เพราะโลกในทัศนะของชาวโลกทั่วไปนั้น
หมายเอาตั้งแต่โลกที่เป็นดาวนพเคราะห์ ที่เราอาศัย
อยู่นี้แหละ ตลอดไปจนกระทั่งถึงภูมิประเทศต่าง ๆ ที่
ภาษาอังกฤษเขาใช้ศัพท์คำว่า earth แล้ว ยังขยายต่อ
ในความหมายของโลกนั้น ก็คือ พันไปถึงเรื่องของ
สังคมชาวโลกอยู่กันเป็นชุมชน อยู่กันเป็นประเทศ แล้ว
ก็มีการบ่มเพาะขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม
เกิดขึ้น ตลอดจนกระทั่งศาสนา คำสอนต่าง ๆ ซึ่งจะ

พันอยู่กับคำว่า ชาวโลก เป็นสังคมของชาวโลก เราใช้คำว่า world ซึ่งชาวโลกจะรู้จักโลกในความหมายที่ได้ขยายความให้ฟังนี้

แต่ในทางพระพุทธศาสนา เมื่อคราวที่แล้วได้เจาะลึกเข้าไปในคำว่า โลก ๓ ตั้งแต่คำว่า โอกาสโลก ขันธ์โลก และสัตว์โลก ซึ่งได้พูดถึงความรู้ของคุณยายที่เข้าไปถึง ไขกุญแจของคำว่า สัตว์โลก ให้ทราบว่ายหมายถึง เห็น จำ คิด รู้ ซึ่งรวมกันเราเรียกว่า ใจ โลก ๓ มีความสำคัญมาก เป็นสิ่งที่เราจะต้องรู้ให้กระจ่าง เพราะว่าเรื่องโลก ๓ จะผูกพันอยู่กับวิธีการสร้างบารมีของพวกเขา

ที่ได้เปรียบเทียบไว้ตั้งแต่เมื่อคราวที่แล้ว ก็บอกว่า เหมือนกับการเป็นพ่อค้า ก็ต้องมีตลาดรองรับกิจกรรมการงานของพ่อค้า ถ้าจะเป็นทหารก็ต้องมีสมรรถมี แต่เราเป็นนักสร้างบารมี ที่มีเป้าหมายเพื่อการรื้อสัตว์ชนสัตว์ เรามีโลก ๓ นี้รองรับ ใช้เป็นสมรรถมีของทหาร

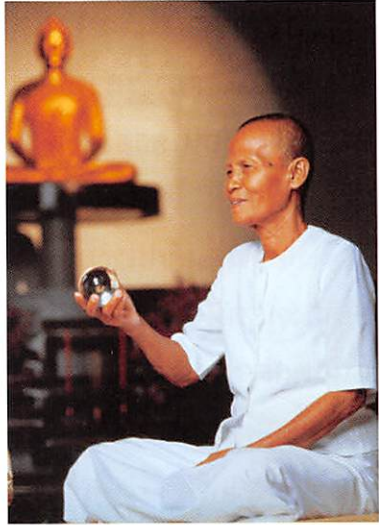
เข้าไปถึง เข้าไปรู้จักโลกได้กระจ่าง เห็นหนทางตั้งแต่
เบื้องต้น ท่ามกลาง จนกระทั่งถึงที่สุด แล้วก็ได้มาเป็น
วิธีที่พระบรมศาสดาท่านทรงสอนเอาไว้

การรู้จักโลกของคุณยายก็เช่นกัน ท่านเรียนรู้วิธีการ
มาจากครูของท่าน คือ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
หลวงพ่от่านสอน สอนวิธีการเข้าสู่ภายใน มรดกธรรม
ที่หลวงพ่อดัดปากน้ำท่านมอบไว้ให้กับลูกศิษย์ลูกหา
ทั้งหลาย ก็คือคำว่า **หยุด เป็นตัวสำเร็จ** และนั่นเอง
ก็คือกุญแจสำคัญที่คุณยายท่านเอามาใช้กับตัวเอง

วิธีการที่จะเข้าไปรู้จักโลกของคุณยายจึงแตกต่าง
จากชาวโลกทั้งหลายที่เขาท่องเที่ยวไป แต่คุณยายกลับ
ย้อนกลับมาตั้งต้นที่ตัวของท่านเอง ไม่ได้ไปเที่ยวไหน
เลย อยู่กับการปฏิบัติธรรม ไม่ได้ส่งใจไปไหนเลย
แต่ว่าจรดใจหยุดหนึ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ถ้าหากว่าใคร
สามารถจรดใจหยุดหนึ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายได้แล้ว ก็
จะเริ่มรู้จักหนทาง จะรู้หนทางที่เดียว หนทางที่สำคัญนั้น
ไม่ได้อยู่ภายนอก การที่จะรู้จักโลก รู้ไปถึงต้นตอของโลก

ไม่สามารถหาได้จาก
ภายนอก แต่ต้องย้อน
กลับเข้าไปสู่ภายใน
อย่างที่คุณยายทำ
คุณยายทำจนชำนาญ

ความชำนาญของ
คุณยายนั้น เมื่อใจท่าน
หยุดนิ่งได้สนิทอยู่ที่
ศูนย์กลางกาย ใจของ

ท่านก็จะขยายตัวออก และยิ่งหยุดนิ่งสนิท ยิ่งเข้ากลาง
ก็จะยิ่งขยายตัวกว้าง แล้วก็กว้างขึ้นเรื่อยๆ กว้าง
จนกระทั่งคลุมโลกทั้งโลกได้ โลกนั้นเหมือนอย่าง
ผลมะขามป้อมที่อยู่กลางกายของท่าน ที่อยู่กลางใจ
ของท่าน เพราะฉะนั้น ประโยคที่บอกว่า เพราะใจของ
ท่านเปิดกว้าง กว้างพอสำหรับโลกนั้น เป็นอย่างนี้จริง ๆ
โลกที่ว่า ยิ่งใหญ่ไพศาลนั้น ใจคุณยายสามารถขยาย
คลุมโลก ดุจดั่งผลมะขามป้อมที่อยู่กลางกายของท่าน

เงื่อนไขของระยะทางที่ท่องเที่ยวไปทั่วโลก ก็จะหมดไป เงื่อนไขของเวลาที่ต้องใช้ไปกับการเดินทาง ก็จะหมดไป เงื่อนไขของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนมากที่จะต้องเข้าไปสัมผัส ไปเรียนรู้ก็จะหมดไป เพราะสรรพสิ่งนั้นก็จะไปอยู่ที่ศูนย์กลางกาย แต่ที่จะทำได้ถึงขั้นนี้ ขนาดนี้ ใจต้องหยุดนิ่งได้สนิท การหยุดนิ่งสนิทของแต่ละท่านนั้นแตกต่างกัน เมื่อแตกต่างกัน ก็จะทำให้ประสิทธิภาพความสามารถในเรื่องนี้แตกต่างกันไปด้วย

นอกจากเมื่อใจหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายแล้ว ใจขยายกว้าง ใจดวงเล็ก ๆ ที่ขยายกว้างนี้ เมื่อหยุดนิ่งสนิทอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ความอัศจรรย์อีกสิ่งหนึ่งก็จะเกิดควบคู่ตามกันมา ยิ่งหยุดนิ่งสนิท ยิ่งเข้ากลาง ก็จะเข้าสู่แหล่งแห่งความบริสุทธิ์ ที่อยู่ตรงกลางความใสบริสุทธิ์นั้น จะมีทั้งความใส ความสว่าง ยิ่งเข้ากลาง ใจยิ่งหยุดนิ่งสนิท ยิ่งเข้ากลาง ใจก็จะยิ่งหยุดนิ่งสนิท แล้วมันจะเข้าไปเรื่อย ๆ แล้วจะเข้าสู่แหล่งแห่งความบริสุทธิ์ที่อยู่ตรงกลาง

แหล่งกำเนิดแห่งความบริสุทธิ์นั้นไม่ได้อยู่ที่ภายนอกเลย แต่ว่าแหล่งกำเนิดแห่งความบริสุทธิ์ที่บริสุทธิ์ล้วน ๆ นั้นจะอยู่ตรงกลาง ยิ่งเข้ากลางจะยิ่งบริสุทธิ์ ผ่องใส เมื่อใจหยุดหนึ่งเข้ากลางได้ ยิ่งเข้ากลาง ก็จะมี ความบริสุทธิ์ ก็จะมีควมใส สว่าง ยิ่งใส สว่าง ก็ จะเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ชัด จะชัดมากชัดน้อยก็ขึ้นอยู่กับว่า ใจตัวเองหยุดหนึ่งได้สนิทเพียงใด และก็จะเป็นไปใน สิ่งที่ถูกปกปิด จะไปเห็นในสิ่งที่ป็นจริง และสิ่งนี้เอง ถึงต้องมาเป็นประโยคที่ว่า เพราะใจของท่านใสสว่าง สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก ยิ่งหยุด หนึ่งสนิท อยู่ ตรงกลาง ก็จะมีเห็นสิ่งเหล่านี้ได้ชัด ได้กระจ่าง

สิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติของคุณยาย ซึ่งท่านมีอยู่ จากการที่ท่านได้ฝึกฝนอบรมของท่านมาจริง ๆ หลวงพี่ เชื่อแน่ว่า สิ่งที่คุณยายอบรมตนเองมานานข้ามภพ ข้ามชาติ แม้กระทั่งชาติในปัจจุบัน เมื่อท่านมาพบครู ของท่าน คือหลวงพ่อดาวดึงส์แล้ว หลังจากนั้นท่าน ก็ทุ่มเทชีวิตอยู่กับเรื่องหยุดเรื่องนิ่งและเรื่องเข้ากลาง

แล้วก็ไปรู้จัก ไปเห็นสิ่งต่างๆ สิ่งที่ถูกปิด สิ่งที่เป็นความลับก็เริ่มไปรู้ไปเห็น แล้วก็ทำความเข้าใจสิ่งที่ท่านไปรู้ไปเห็นนี้ ดูได้จากประวัติของท่านที่ท่านเล่าให้ฟังว่า

ตอนที่ท่านไปพบหลวงพ่อดาวตกน้ำใหม่ ๆ หลวงพ่อดาวตกน้ำ ท่านก็ทักว่า “มาเข้าไป” หลวงพี่ยังเคยถามคุณยาย “เอ๊ะ ! ยาย ตอนที่หลวงพ่อดาวตกน้ำ ทักยายว่า มาเข้าไปนี่ ยายมีความรู้สึกอย่างไร ? ” ตอนนั้นท่านเพิ่งเข้าวัดใหม่ ๆ นะจ๊ะ ถึงท่านจะเห็นธรรมะ แต่วยังไม่เชี่ยวชาญ ยังไม่ชำนาญ คุณยายท่านก็บอกตรง ๆ “กึ่งอยู่เหมือนกันว่า เรามาเข้ายังงี้” ท่านบอกว่า “เอ๊ะ ! ก็เรามาเมื่อตอนที่อายุยังไม่ ๓๐ ปีเลย แล้วมันเข้าตรงไหน”

แต่ตัวหลวงพ่อดาวตกน้ำท่านคงชัดเจน เพราะใจท่านหยุด ใจท่านนิ่ง ท่านเป็นครูผู้ชำนาญมาก เพราะฉะนั้น ความชำนาญของท่าน พอเห็นคุณยายท่านก็ทักถูก แล้วเนื้อหาจริง ๆ ก็จริงอย่างที่หลวงพ่อดาวตกน้ำท่านทักนั้นแหละ หลังจากนั้นท่าน

ก็ส่งยายเข้าไปที่ท่าวิชา

คุณยายท่านก็เล่าให้ฟังว่า “พอส่งเข้าไปในที่ท่าวิชาไม่นาน หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านก็ทสอบยาย” ท่านเล่าให้ฟังอย่างนี้ หลวงพี่ถามคุณยายว่า “หลวงพ่отานทสอบยายเรื่องอะไร ?” คุณยายก็บอกว่า “พอเข้าไปใหม่ ๆ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านถามยายว่า ลูกจันทร์ เอ็งเห็นนกบินมาเกาะที่หลังคาโบสถ์ไหมวะ ?” คุณยายท่านก็ตอบว่า “เห็นเจ้าคะ” “เอ็งเห็นมันเหลียวไปดูข้างหลังไหม?” “เห็นเจ้าคะ” “เอ็งรู้ไหมว่า มันเหลียวไปดูข้างหลังทำไม ?”

หลวงพี่ถามคุณยายว่า “พอหลวงพ่อวัดปากน้ำท่านถามอย่างนี้แล้ว ยายทำอะไร ?” คุณยายท่านก็เล่าให้ฟังว่า พอท่านถาม “ยายก็หยุดหนึ่ง ใจหยุด ปล่อยใจหนึ่งเข้าไปข้างในเลย พอหนึ่ง พอมันถูกส่วน พอมันซัดก็ตอบพลัะไปเลย” ก็ถามท่านว่า “แล้วยายตอบว่าอย่างไร ?” ท่านก็บอกว่า “ที่นกมันเหลียวไปดูข้างหลังมันเหลียวไปดูทิศทางที่มันบินมา จะได้จำได้”

หลวงพี่ถามคุณยายต่อว่า “พอยายตอบแล้วนี่ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านว่าอย่างไร ?” คุณยาย ท่านก็บอกว่า “หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านก็เงียบไป” “ที่หลวงพ่อวัดปากน้ำเงียบ แสดงว่าเป็นอย่างไรหรือ ยาย ?” “ก็แสดงว่า ยายตอบถูก” ท่านก็บอกอย่างนี้ “แล้วหลังจากนั้นล่ะยาย ?” “พอหลังจากนั้น หลวงพ่อ วัดปากน้ำท่านก็จะเริ่มมีคำถามมาถามยายอยู่เรื่อย ๆ แล้วก็ลึกลงเข้าไปตามลำดับ”

การที่รู้ว่า นกมันเหินหายไปดูข้างหลัง เพื่อจะจำ หนทางที่มันบินมา สิ่งเหล่านี้ถ้าเอาประสบการณ์ ภายนอกเข้าไปจำ เราคงจะเหนื่อยยากที่เดียวว่า รู้ได้ อย่างไร และก็คงไม่ใช่ไปเรียนรู้ภาษานกกันตอนนั้น หรอก แต่พอใจหยุดนิ่งแล้วมันจะมีคำตอบเกิดขึ้น และ สิ่งที่คุณยายได้ ก็ได้มาจากใจที่หยุดนิ่งอยู่ที่กลางกาย นั้นแหละ นี่ก็คือประสบการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น

อีกประสบการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นกับคุณยาย ที่จริง มีเยอะ แต่ว่าเอาสิ่งที่ท่านได้เล่า แล้วก็ก็เป็นประสบการณ์

ที่ท่านมักจะเล่า แล้วก็พูดถึง แต่ส่วนมากก็จะเป็นเรื่องช่วยบ้านช่วยเมือง สิ่งหนึ่งที่ท่านชอบพูดถึง ก็คือช่วงสงครามโลก หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านมักจะถามว่า เครื่องบินข้าศึกจะมาเมื่อไหร่ คือตอนนั้นไทยอยู่ข้างญี่ปุ่นนะ พูดชัด ๆ เกิด เครื่องบินของสัมพันธมิตรจะมาทิ้งระเบิดอยู่เป็นประจำ สิ่ง หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านสนใจก็คือ อยากจะช่วยบ้านช่วยเมืองให้รอดพ้นจากความเสียหาย ท่านก็มักจะถามในที่ทำวิชชาว่า เครื่องบินข้าศึกจะมาเมื่อไหร่

และในที่ทำวิชชา นั้น ถ้าหลวงพ่อดูปากน้ำถามคุณยาย คุณยายท่านก็จะนิ่ง เข้าไปหยุดนิ่งอยู่ตรงกลางท่านหนึ่งอยู่แป๊บหนึ่ง แล้วท่านก็มีคำตอบ สิ่งที่ยายเล่า นั่นก็คือ ถ้าหากว่าท่านตอบไปแล้ว เป็นที่เชื่อได้เลยว่า แม่่น สมมติว่า ท่านบอกว่า ดี ๒ เครื่องบินข้าศึกจะมา พอถึงดี ๒ นี้ เสียงหวอก็ดังลั่น และเครื่องบินข้าศึกก็มาจริง ๆ การที่จะไปรู้สิ่งที่เป็นความลับอย่างนี้ มันไม่ใช่เป็นเรื่องที่ว่า จะไปเที่ยวพลิกแพมอะไรอย่างนั้น

หรือว่าไปเที่ยวสอดแนมอะไรอย่างนั้น แต่คุณยายรู้จากตรงกลางของท่าน เวลาใจหยุดใจนิ่ง ใจหยุดหนึ่งสนิทแล้วท่านก็จะรู้เห็นไปตามนั้น แล้วก็ตอบไปตามนั้น

หลวงพี่ก็ถามคุณยายว่า “ยาย แล้วในที่ทำวิชาตอบแม่นยำทุกคนไหม ?” คุณยายบอกว่า “ไม่ทุกคนหรอก บางคนก็แม่นยำมาก บางคนก็แม่นยำอย่างนั้นแหละ” ก็ถามท่านว่า “เอ๊ะ ! ที่แม่นยำ หรือที่ไม่ค่อยแม่นยำ เป็นเพราะอะไร ?” ท่านก็บอกว่า “เป็นเพราะว่าใจเขามันเคลื่อน คือใจเขาไม่หยุดหนึ่งสนิทพอ มันเลยเห็นคลาดเคลื่อน เวลาตอบแล้วจะไม่ค่อยแม่นยำ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านก็รู้ แต่ท่านก็ต้องทดสอบลูกศิษย์ลูกหาไปเรื่อย เพื่อให้เขาชำนาญ แล้วพอถึงที่สุดแล้ว ก็ต้องมาสรุปลงที่หัวหน้าเวร คือยายนี่แหละว่าเป็นยังไง แล้วพอหัวหน้าเวรตอบ แล้วก็สรุปจบอยู่ตรงนั้น”

นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้นมาในสมัยที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ยังอยู่ และอีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านมีความเมตตาอยากจะช่วยประชาชนให้พ้นจากความลำบาก ปีไหนฝนฟ้าตกไม่ต้องตามฤดูกาล หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านก็จะแก้ไขโลกที่มันแปรปรวน ฝนตกไม่ต้องตามฤดูกาล ท่านก็จะแก้ไขให้มันถูกต้อง วิธีการแก้ไขไม่ได้ไปแก้ไขภายนอก วิธีแก้ไขท่านเข้าไป ในที่ทำวิชา แล้วก็สั่งงานให้แก้ไข แก้ไขก็คือ แก้ไข เข้าไปในตรงกลาง

แล้วตรงนี้เองที่คุณยายท่านมักจะพูด พูดให้สติ กับพวกเราอยู่เสมอ ๆ ว่า “การแก้ไขอะไรนั้น จะต้อง เข้าไปแก้ไขที่ต้นเหตุ การแก้ไขปลายเหตุนั้นมันจะได้แค่ นิด ๆ หน่อย ๆ แต่การแก้ไข จริง ๆ แล้วจะต้องเข้าไป ที่ต้นเหตุ ถ้าต้นเหตุแก้ไขได้ ผลมันก็จะออกมา” ท่านเองก็บอกอย่างนี้ เพราะฉะนั้นฝนฟ้าตกไม่ต้อง ตามฤดูกาล ถ้าหลวงพ่อวัดปากน้ำท่านสั่งให้แก้ ก็ จะ แก่กันข้างใน แต่ว่าวิธีการเป็นอย่างไรมัน ก็เป็น เรื่อง ของผู้ที่เขาทำกันได้

สิ่งเหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่อยู่ในตัวคุณยาย แล้วท่านก็สืบทอดต่อมาถึงลูกศิษย์ลูกหา ที่ทำได้แบบท่านนั้นมีไม่มากนักจะ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เป็นคุณสมบัติที่ดีเยี่ยมที่อยู่ในตัวท่าน ก็ได้จากการที่ท่านได้ฝึกฝนอบรมตัวของท่าน ทำใจหยุดทำใจนิ่งนี้แหละ แล้วเข้าไปถึงภายใน ไปรู้เห็นภายใน

ในสมัยที่หลวงพี่บวชใหม่ ๆ หลวงพี่เคยถามคุณยายอยู่เรื่องหนึ่ง เพราะข้างนอกเราเห็นมันทำไมเป็นอย่างนี้ แต่พุทธพจน์ว่าเป็นอย่างนี้ คือ พุทธพจน์บอกว่า **นตถิ โลเก รโห นาม ความลับในโลกไม่มี** แต่เรากียังเห็นว่า เอ๊ะ ชาวโลกก็ยังปิดบังกันได้แะ ปิดเรื่องนั้นปิดเรื่องนี้ เรื่องบางเรื่องบางที่ปิดแล้วก็หายไปเลย มีอยู่วันหนึ่งพบคุณยาย ได้มีโอกาสคุยกับคุณยาย ก็เลยถามท่านตรง ๆ “ยาย เอ... คำว่าความลับไม่มีในโลกนี้ ทำไมชาวโลกเขายังปิดบังกันได้ นะยาย ?” คุณยายท่านก็เงยหน้ามอง แล้วท่านก็ยิ้ม ๆ เป็นยิ้มที่ทำให้หลวงพี่สดชื่น เพราะว่าท่านยังเมตตาอยู่

ท่านยิ้ม ๆ ท่านหนึ่งนิดเดียวเท่านั้น แล้วท่านก็ตอบมาว่า
“ความลับไม่มีในโลกสำหรับคนที่เขามีธรรมะ”

หลวงพี่ก็เข้าใจตามนั้นเลยนะ ท่านตอบอยู่แค่นี้
นึกถึงคำที่หลวงพ่อดัมมชโยท่านพูดถึงคุณยายว่า คำพูด
ของยายเป็นที่สุดแห่งถ้อยคำ เวลาท่านตอบแล้ว เหมือน
สุด คือ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องถามต่อ หลวงพี่
ก็ไม่ได้ถามต่อเลยวันนั้น มีความเข้าใจตามนั้น ท่าน
ตอบว่า ความลับไม่มีสำหรับคนที่เขามีธรรมะ คือ
ถ้าหากว่าปฏิบัติธรรมแล้วเข้าถึงธรรมภายใน หยุดหนึ่ง
ที่ศูนย์กลางกาย เข้าถึงพระธรรมกาย ยิ่งเข้ากลาง
ใจก็ยิ่งใส บริสุทธิ์ แล้วก็ไปเห็น เห็นสิ่งที่เราคิดว่า
เป็นความลับนั้นแหละ

อย่าพูดถึงแค่ความลับที่มนุษย์ปิดบังกันเลย ถ้า
ใจบริสุทธิ์มาก ๆ ความลับที่พญามารปิด ก็ยังไปเห็น
อย่าว่าแค่มนุษย์ที่ปิดกันเลย ถ้าใจหยุดหนึ่งสนิท เข้ากลาง
จริง ๆ นี่ ใจใส สะอาด บริสุทธิ์จริง ๆ ก็จะไปรู้เห็น
ได้ตามปรารถนา

เพราะฉะนั้น เรื่องการฝึกใจหยุดหนึ่งสำคัญมากนะจะเป็นหัวใจสำคัญของเราที่เดียว และคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวคุณยายนี้แหละ จะได้เป็นแนวทางสำหรับพวกเราที่จะได้ประพฤติปฏิบัติกันต่อไป เพราะฉะนั้นถ้าอยากจะมีความสามารถ ถึงใจยังไม่หยุดหนึ่งสนิทแบบคุณยายก็ต้องฝึกฝนนะจะ อบรมให้มี ให้เป็น ให้มากขึ้น แล้วก็ดีขึ้น

ความลับที่พญามารปิดเราอยู่ ก็ต้องอาศัยการ

ปฏิบัติธรรมของเราเปิดมันออก หนทางนั้นมีอยู่ คือ
หนทางที่พระบรมศาสดา ท่านทรงสอนเอาไว้ คือ
หนทางสายกลาง ซึ่งต่อทอดมา หลวงพ่อวัดปากน้ำ
จึงได้สอนเอาไว้ว่า **หยุด เป็นตัวสำเร็จ** นั่นแหละ
เอาใจหยุดนิ่งเข้ากลางได้ หยุดนิ่งสนิทเข้ากลางได้ ก็
จะเข้าถึง แล้วก็จะเห็น

สิ่งนี้สำคัญนะจะ จะได้ฝากเอาไว้ สิ่งที่เป็นประวัติ
ของคุณยายใน ๔ ประโยคท้าย ที่บอกว่า

เพราะใจของท่านเปิดกว้าง กว้างพอสำหรับโลก
ทั้งโลก

เพราะใจของท่านใสสว่าง สว่างพอที่จะเห็นโลก
ได้ทั้งโลก

เพราะฉะนั้น สิ่งที่ท่านได้ฝึกฝนตนเอง และได้พบ
ได้เห็น การเรียนรู้ตั้งแต่หยาบ ๆ จนกระทั่งเข้าไป
ละเอียดภายในมาก ๆ แม้กระทั่งไปรู้เห็นวิชชาภายใน
ซึ่งมีความสำคัญมากตรงนั้น ก็ต้องอาศัยการฝึกฝน

เรื่องใจหยุดใจนิ่งเป็นสำคัญ ถ้าใจหยุดใจนิ่งแล้ว ก็จะ
ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ นะจ๊ะ

ตอนที่หลวงพี่เขียนกลอนเปล่า ๘ บรรทัดนี้ แล้ว
ไม่เคยถอดความเลย เขียนด้วยใจที่มีความรู้สึกว้า นี้อือ
คุณสมบัติของคุณยาย เพิ่งมาคิดถอดความ ก็วาระพิเศษ
ของคุณยายของเรา เมื่อค่อย ๆ ถอดไป ก็ยิ่งประจักษ์ใน
คุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวคุณยายว่า เป็นครูอันยอดเยี่ยม
ของเราได้ทีเดียว เป็นแบบอย่างที่จะเป็นกำลังใจให้เรา
ได้ฝึกฝนอบรมตัวเองให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

และข้อความที่ถอดตั้งแต่บรรทัดแรกนั้น ก็ถอดมา
จากการที่เราได้มีโอกาสได้ใกล้ชิดคุณยายอยู่ระยะหนึ่ง
ได้พูดคุยกับคุณยาย และได้รับความเมตตาจากคุณยาย
ที่เล่าเรื่องหลาย ๆ เรื่องให้ฟัง แม้กระทั่งเรื่องบางเรื่อง ซึ่ง
เป็นเรื่องเฉพาะ ท่านก็เล่าให้ฟัง จึงทำให้สามารถพอที่จะ
ถอดความ ๘ บรรทัดออกมาได้ขณะนี้ ซึ่งก็ขอฝากเอาไว้

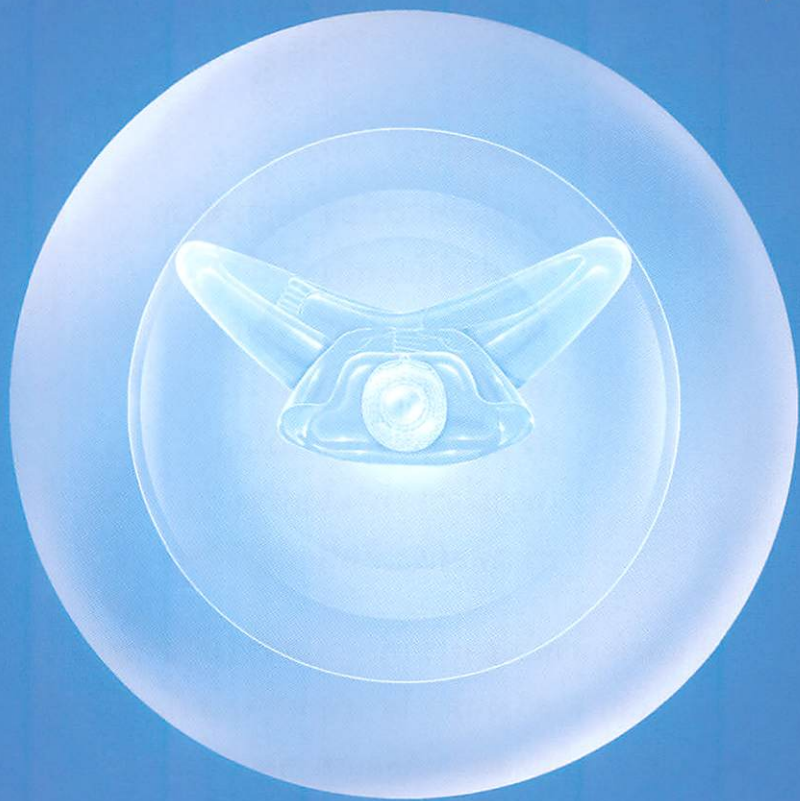
สำหรับวันนี้ ก็ขอจบการบรรยายประวัติ และ

คุณธรรมของคุณยายที่ผ่านบทกลอนเปล่า ๘ บรรทัด
ที่เขียนไว้ว่า

บัณฑิตที่แท้
แม้ไม่ได้ท่องเที่ยวไปทุกมุมโลก
อยู่แต่กุฏิน้อยหลังเล็กเล็ก
ก็อาจรู้จักโลกได้กระจ่างยิ่ง
เพราะใจของท่านเปิดกว้าง
กว้างพอสำหรับโลกทั้งโลก
เพราะใจของท่านใสสว่าง
สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก

และถ้าหากใจของเราทุกคนใสสว่าง งานของเรา
ก็ชนะ โลก ๓ สว่างหมด ใส บริสุทธิ์ จะไม่มีอะไรปิดบัง
ความรู้ความเห็นของเราได้อีกเลย ขอเจริญพร

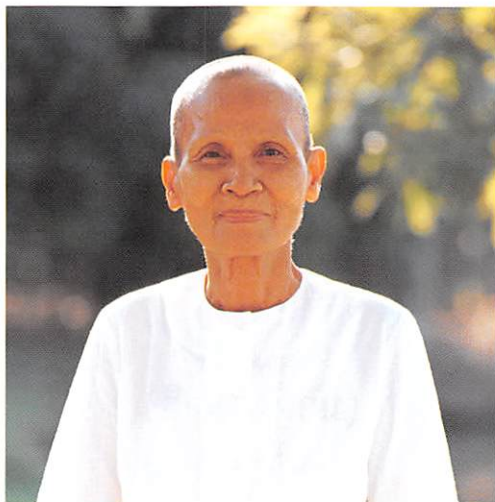
มรดกธรรมอันล้ำค่า ที่คุณยายมอบให้

(นำหนังสือมา)

มรดกชิ้นหนึ่งที่คุณยายมอบให้หลวงพี่ แล้วหลวงพี่
ก็จะได้ออมให้กับพวกเรา

ขอเชิญนั่งหลับตาทำภาวนาสีจ๊ะ แล้วจะได้รับมอบ
มรดกอันล้ำค่าที่คุณยายมอบให้ หลับตาทำภาวนากัน
นะจ๊ะ

ใจจรดศูนย์กลางกายนะ มีอยู่วันหนึ่ง หลวงพี่
ได้พบคุณยาย ตอนนั้นคุณยายของเราได้มาอยู่ที่

วัดพระธรรมกายนี้แล้ว อุปนิสัยของคุณยายนั้น เป็น
คนขยันและขยันมาก ๆ มีเวลาว่างก็ช่วยงาน ท่านไม่ได้
เกี่ยงว่าเป็นงานอะไรเลย และงานที่ท่านชอบด้วยความรัก
และห่วงใยในพระลูกพระหลานนี้แหละ ก็คือ งานครัว
หลวงพี่เห็นยายเดินเข้าครัว ท่านเดินเข้าครัว แล้วท่าน
ก็ไปดูเขาจัดอาหาร ท่านก็อยากให้เขาทำงานดี ๆ ท่าน
ก็ไปแนะเขาบ้าง อะไรต่าง ๆ บ้าง พอถึงเวลาหนึ่งสมาธิ
ท่านก็เดินกลับมาที่กุฏิ หลวงพี่เห็นพอดี หลวงพี่ก็ถามว่า
“ยาย ยาย ยายเข้าครัวไปดูเขาจัดอาหาร ไปแนะเขา

แล้วพอถึงเวลานั่งสมาธิ ยายกลับมา นั่งสมาธินี้ ยายทำ
อย่างไร ใจยายถึงหยุดหนึ่งได้ง่าย แล้วก็เร็ว” ถ้าเป็น
พวกเราละจ๊ะ เวลาไปเจอเรื่องโน้นเรื่องนี้ ถูกอกถูกใจ
บ้าง ไม่ถูกใจบ้าง มันเป็นเรื่องอะไรหุก ๆ หยิก ๆ อยู่ใน
หัวใจ แล้วใจก็จะหยุดยาก หยุดได้ช้า

แต่สำหรับคุณยาย หลวงพี่ก็ถามคุณยายตรง ๆ ว่า
“ยาย ทำยังไงใจยายถึงหยุดได้ง่าย หยุดได้เร็ว หยุด
ได้สนิท คุณยายท่านก็มองหน้าหลวงพี่ แล้วท่านก็
ตอบว่า “ท่าน ยายนะทำจนชำนาญ” หลวงพี่ก็ถามต่อ
“ที่ยายทำจนชำนาญนี้ ยายทำอย่างไร ใจยายถึง
หยุดหนึ่งได้ง่าย ได้เร็ว” ท่านก็ตอบว่า “พอยายนั่ง
สมาธิ ยายก็ทิ้งหมด ไม่ห่วงอะไรเลย ถึงยายจะไป
เข้าครัว ไปดูโน่นดูนี่มา พอถึงตอนนั่งสมาธิ ยายก็
ทิ้งหมดไม่ห่วงอะไรเลย ใจยายปล่อยวางเรื่องต่าง ๆ
ทิ้งเรื่องต่าง ๆ ลงได้ ท่านทิ้งเรื่องต่าง ๆ ลงได้เหมือนเป็น
อัตโนมัติ โดยไม่จำเป็นต้องนึกถึงคำว่า “ทิ้ง” ด้วยซ้ำไป

ให้พวกเรานำสิ่งที่คุณยายสอนนี้ไปใช้ฝึกเถอะ แล้ว

จะดี ถึงใจจะยังไม่หยุดไม่นิ่ง ก็เป็นเพราะว่า เรายังมี
 พะวง คิดถึงเรื่องนั้นเรื่องนี้ ชอบใจบ้าง ไม่ชอบใจบ้าง
 มันก็มีเรื่องอะไรที่หยุดหยิก ๆ อยู่ในหัวใจ ใจก็ยังหยุดนิ่ง
 ไม่สนิทสักที แต่ถ้าหากว่า เราทิ้งเรื่องต่าง ๆ ลงได้
 ปล่อยวางเรื่องต่าง ๆ ลง ลืมไปเลย ทิ้งไปเลย ไม่ห่วง
 ใจก็จะเบา แล้วก็หยุดนิ่งได้สนิท ลองดูนะจ๊ะ ลองดู
 ปล่อยเรื่องต่าง ๆ ทิ้ง ทิ้งหมดเลย ไม่ห่วงอะไรเลย
 เหมือนใจของเรานั้นไม่มีอะไรที่จะต้องห่วง แล้วใจของ
 เราจะนิ่ง นิ่งได้สนิท นิ่งที่ศูนย์กลางกาย กลางดวงกลม
 ไส บริสุทธิ ดวงธรรมใส บริสุทธิ ที่อยู่กลางกาย

ที่กึ่งกลางกายของเรานั้น มีดวงธรรมใสบริสุทธิ
 อยู่แล้ว ขึ้นชื่อว่าเป็นมนุษย์ จะมีดวงธรรมอยู่แล้ว
 เหลือเพียงแค่วางใจหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายเท่านั้น
 ก็จะเข้าถึง แล้วก็ชัด จะวางใจได้หยุดนิ่งได้ง่าย ได้สนิท
 ได้รวดเร็วขึ้น เราต้องทำใจของเราเหมือนกับปล่อยทิ้ง
 เรื่องต่าง ๆ ลง ปล่อยทิ้งอย่างไม่กังวล อย่างไม่สนอก
 สนใจอะไรเลย ทิ้งไปหมด แล้วใจก็จะหายหยุดหยิก

ใจก็จะเบา เบาแล้วก็หยุดหนึ่ง หนึ่งได้สนิทที่ศูนย์กลางกาย
พอใจหยุดหนึ่งสนิทอยู่ที่ศูนย์กลางกาย เราก็จะเข้าถึง
แล้วก็เห็นดวงธรรมได้ชัด ดวงธรรมมีอยู่แล้ว ไม่ต้อง
สร้างขึ้นใหม่ ไม่ต้องไปเค้นให้เกิดขึ้น ใจจรดหยุด
หนึ่งสนิท แล้วก็จะเข้าถึงชัดทีเดียว ใส สว่าง ปล่อยใจ
หยุดหนึ่ง หยุดหนึ่ง ๆ หนึ่งแบบ ไม่ห่วงอะไรเลย

นึกถึงคุณยายที่อยู่ที่ศูนย์กลางกาย แล้วก็จะเห็น
ยายได้ชัด ปล่อยใจหยุดหนึ่งอยู่ตรงศูนย์กลางกาย
ศูนย์กลางกายของเรากับศูนย์กลางของคุณยาย ก็จะ

ตรงกันพอดีเป๊ะ จะ
ใสสว่าง จรดใจหนึ่ง
ปล่อยใจหยุดหนึ่ง นึก
ถึงบุญกุศลที่เราตั้งใจ
ทำบูชาธรรมคุณยาย
ตั้งแต่ทำโป้ง * ให้ยาย
จนกระทั่งถึงวันนี้

* บุญแผ่นพื้นลานธรรมรอบ ๆ มหาธรรมกายเจดีย์ จารึกชื่อคุณยาย

ปฏิบัติธรรม แม้กระทั่งวินาทีนี้ ตั้งใจปฏิบัติธรรม
นึกถึงบุญเหล่านั้น แล้วก็นึกถึงคุณยาย บุญนั้นก็จะถึง
คุณยาย เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และบุญของคุณยาย
นั้นก็จะได้รับการหล่อเลี้ยงพวกเราไปด้วย

ชีวิตของหลวงพี่เมื่อพบยาย ได้พบบัณฑิต ทำให้
ชีวิตของหลวงพี่อยู่บนหนทางที่ดีขึ้น มีคุณค่ายิ่งขึ้น
ได้คุณยายเป็นครู ได้คุณยายเป็นกัลยาณมิตร คุณยาย
เป็นกัลยาณมิตรผู้ไม่เคยทอดทิ้งศิษย์เลย ถ้าหากว่า
เรานึกถึงคุณยายอยู่ที่ศูนย์กลางกาย คุณยายจะช่วยเหลือ
พวกเรา ทำหน้าที่เป็นครูและกัลยาณมิตรควบคู่กันไป

ขอให้หนทางชีวิตของเรา ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
ได้พบกับหนทางที่เจริญรุ่งเรือง ทำอะไรก็ประสบความสำเร็จ
คิดสิ่งใดก็ขอให้สมความปรารถนา มีแต่ความสุข
ความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป ถึงคราวจะปฏิบัติธรรม ก็ขอให้
เข้าถึงธรรมโดยง่าย เหมือนอย่างที่คุณยายแนะวิธีไว้
นี้แหละ ให้เข้าถึงธรรมโดยง่ายและมั่นคง ขอให้ได้อยู่
บนหนทางแห่งการสร้างบารมีอย่างมั่นคงตลอดไป จน

กว่าจะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ดังที่หลวงพ่อัมมชโยท่าน
ได้แนะนำพวกเรากันไว้นั้นแหละ

ขอความสำเร็จทั้งหลาย ความเจริญรุ่งเรืองทั้งหลาย
จงบังเกิดขึ้นตลอดหนทางชีวิตของพวกเราทุกคน ณ
บัดนี้เป็นต้นไป ทุกภพทุกชาติ ตราบจนกระทั่งถึง
ที่สุดแห่งธรรมเทอญ

ประวัติผู้เทศน์ (โดยย่อ)

พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโม

อายุ ๕๖ ปี พรรษา ๓๒
 เข้าวัดเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๐
 การศึกษาทางโลก ปริญญาโท - วท.ม. (เกษตรศาสตร์)
 การศึกษาทางธรรม นักธรรมเอก

หน้าที่ความรับผิดชอบในงานพระศาสนา

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้พบและปฏิบัติธรรมกับคุณยายอาจารย์
 ที่บ้านธรรมประสิทธิ์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้ช่วยบุกเบิกสร้างวัดพระธรรมกาย
 ร่วมกับหมู่คณะ ซึ่งมีพระเดชพระคุณ
 หลวงพ่อธัมมชโย เป็นผู้นำ

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒- เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย
 ปัจจุบัน ที่ปรึกษาอาวุโส คณะกรรมการบริหาร-
 สภาธรรมกายสากล

ประวัติย่อ

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
ผู้ให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย

ชาติภูมิ :

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
เกิดเมื่อ วันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา พุทธศักราช
๒๔๕๒ ในครอบครัวชาวนา ที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัด
นครปฐม เป็นลูกคนที่ ๕ ในจำนวนพี่น้อง ๙ คน ของ
พ่อพลอย และแม่พัน ขนนกยูง

ชีวิตในวัยเด็ก :

คุณยายเป็นคนอดทน และขยันขันแข็งมาก ทั้งช่วย
พ่อแม่ดูแลงานบ้าน และเป็นเรี่ยวแรงหลักในการทำนา

จากบ้าน :

ในราวปี พ.ศ. ๒๔๗๘ เมื่อคุณยายอายุ ๒๖ ปี ท่านตัดสินใจออกจากบ้านเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อหาช่องทางไปฝึกสมาธิที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เพราะต้องการตามไปขอขมาพ่อที่ล่วงลับไปแล้ว จะได้พ้นจากสิ่งที่พ่อเคยแข่งไว้ตั้งแต่คุณยายยังเป็นเด็กว่า ให้หูหนวก ๕๐๐ ซาติ

พบครูคนแรก :

คุณยายได้พบและฝึกสมาธิกับคุณยายทองสุก ส่ำแดงปิ่น ซึ่งเป็นครูสอนสมาธิจากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จนได้เข้าถึงพระธรรมกาย แล้วอาศัยวิชชาธรรมกายตามหาพ่อ ได้ขอขมาพ่อดังที่ตั้งใจไว้ และช่วยพ่อให้ขึ้นจากนรกได้

พบหลวงพ่овัดปากน้ำ :

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๑ เมื่อคุณยายอายุ ๒๙ ปี คุณยายทองสุก ได้พาคุณยายไปกราบพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่овัดปากน้ำ ภาษีเจริญ) เมื่อ

หลวงพ่อดัดปากน้ำพบคุณยายครั้งแรก ท่านก็รับคุณยายเป็นศิษย์ และให้เข้าไปศึกษาวิชาธรรมกายชั้นสูง ในโรงงานทำวิชาทันที

ศึกษาวิชาธรรมกาย :

ด้วยความวิริยอุตสาหะ และความเป็นคนทำอะไรทำจริงของคุณยาย ทำให้ท่านศึกษาวิชาธรรมกายได้อย่างรวดเร็วและเชี่ยวชาญยิ่ง จนได้รับความไว้วางใจให้เป็นหัวหน้าเวรในการทำวิชา และได้รับคำชมจากหลวงพ่อดัดปากน้ำว่า “ลูกจันทร์นี้ หนึ่งไม่มีสอง”

สานต่อปณิธาน :

ตั้งแต่เข้ามาอยู่ที่วัดปากน้ำ คุณยายทำวิชาอยู่ในโรงงานทำวิชากับหลวงพ่อดัดปากน้ำตลอดมา จนกระทั่งเมื่อหลวงพ่อดัดปากน้ำใกล้จะมรณภาพ ท่านได้มีคำสั่งสุดท้าย ให้ศิษย์ทุกคนช่วยกันเผยแผ่วิชาธรรมกายของพระพุทธองค์ไปให้ทั่วโลก คุณยายจึงตั้งใจอบรมสั่งสอนธรรมปฏิบัติวิชาธรรมกาย

แก่ศิษยานุศิษย์อย่างเต็มที่ตลอดมา ด้วยความเคารพ
ในคำสั่งของครูบาอาจารย์

พบศิษย์เอก :

ปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๖ พระเดชพระคุณ
พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อธัมมชโย) เจ้าอาวาส
วัดพระธรรมกาย ซึ่งในขณะนั้นจบการศึกษาจากโรงเรียน
สวนกุหลาบวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ได้มาฝึกธรรมปฏิบัติกับคุณยาย และมา
ฝึกสมาธิอย่างต่อเนื่อง ท่านเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริง และ
รักในการปฏิบัติธรรมมาก ทั้งยังมีผลการปฏิบัติธรรมที่
ดีเยี่ยม คุณยายจึงถ่ายทอดวิชาธรรมกายที่ศึกษามาจาก
หลวงพ่อดอกน้ำให้แก่ท่านอย่างเต็มที่

เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อธัมมชโยได้เข้าถึง
พระรัตนตรัยภายใน และได้รับความสุขจากการ
ปฏิบัติธรรม ท่านก็ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นได้รับความสุข
เช่นนั้นบ้าง จึงไปชักชวนเพื่อน ๆ นิสิตทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้อง

ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน มาปฏิบัติธรรมกับคุณยายเพิ่ม
จำนวนมากขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ คุณยายและเหล่าศิษยานุศิษย์
ได้รวบรวมปัจจัยสร้าง “บ้านธรรมประสิทธิ์” เป็นบ้าน
หลังเล็ก ๆ ในบริเวณวัดปากน้ำ ซึ่งมีเนื้อที่มากกว่า
บ้านหลังเดิม เพื่อรองรับผู้มาปฏิบัติธรรมที่เพิ่มขึ้น

สร้างวัดพระธรรมกาย :

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เมื่อคุณยายอายุ ๖๑ ปี หลังจากที่
พระเดชพระคุณหลวงพ่อธัมมชโยบวชแล้ว มีผู้มาปฏิบัติ
ธรรมเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้บ้านธรรมประสิทธิ์
ไม่สามารถรองรับผู้มาปฏิบัติธรรมทั้งหมดได้ คุณยายจึง
ได้รวบรวมคณะศิษย์มาสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมแห่งใหม่
ให้ชื่อว่า “ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม” ซึ่งในภายหลังได้
เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดพระธรรมกาย”

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อการสร้างกุฏิที่พัก และศาลา
ปฏิบัติธรรมสำเร็จไปเป็นส่วนใหญ่แล้ว คุณยายได้พาคณะ

ศิษย์ย้ายจากบ้านธรรมประสิทธิ์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มาอยู่ที่วัดพระธรรมกาย ท่านทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาในการสร้างวัดเป็นอย่างมาก เป็นทั้งที่ปรึกษา และเป็นศูนย์รวมใจให้แก่หมู่คณะผู้บุกเบิก ให้ทำงานสร้างบารมีร่วมกันอย่างมีความสุข

นอกจากนี้คุณยายยังวางกฎระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ภายในวัดอย่างรัดกุมตั้งแต่ต้น ทั้งยังคอยช่วยเหลือเรื่องความเป็นอยู่ต่าง ๆ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของงานทุกอย่าง

ในงานละเอียดคุณยายยังต้องนั่งสมาธิ ช่วยแก้ไขทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ กลับแกสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไปจากหมู่คณะ และนั่งสมาธิตามสมบัตินาเพื่อใช้สร้างวัด นับเป็นภาระหน้าที่ที่หนักมาก จนคุณยายล้มป่วยอย่างหนัก แต่ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ที่จะเผยแผ่วิชชาธรรมกาย ตามคำสั่งของหลวงพ่อดาวปากน้ำ ทุกคนก็ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างวัดจนสำเร็จในราวปี พ.ศ. ๒๕๒๖

สร้างแม่พิมพ์ที่ดี :

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ยังอยู่ที่วัดปากน้ำ จนได้มาสร้างวัดพระธรรมกาย คุณยายได้ปลุกฝังหมู่คณะ ผู้บุกเบิกสร้างวัด ให้รักบุญ รักการสร้างควมดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้รักการปฏิบัติธรรม และให้หมั่นฝึกฝนตน เพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน อันเป็นที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง และจะยังประโยชน์แก่ชาวโลกได้ในภายภาคหน้า

นอกจากนั้น คุณยายยังเมตตาอบรมสั่งสอนให้ทุกคน ได้รู้จักการครองตน ให้อยู่ในเส้นทางสร้างบารมี อย่างมั่นคง มีความสุข และบริสุทธิ์บริบูรณ์ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

อีกทั้งยังได้ให้คำแนะนำในงานหลายอย่าง ด้วย เช่น สอนการดูแลความสะอาดเสนาสนะ การใช้สมบัติ พระศาสนาให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

นับเป็นการสร้างแม่พิมพ์ที่ดีไว้เป็นแบบอย่างใน พระพุทธศาสนา เพราะคณะผู้บุกเบิกสร้างวัดในยุคหนึ่ง

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

สมาธิ คือ ความสงบ สบาย และความรู้สึกเป็นสุขอย่างยิ่ง ที่มนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนา กำหนดเอาไว้เป็นข้อควรปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข ไม่ประมาท เต็มไปด้วยสติ สัมปชัญญะ และปัญญา อันเป็นเรื่องไม่เหลือวิสัย ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ง่าย ๆ ดังวิธีปฏิบัติที่พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ได้เมตตาสั่งสอนไว้ดังนี้

๑. กราบบูชาพระรัตนตรัย เป็นการเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมพลไว้เป็นเบื้องต้น แล้วสมาทานศีล ๕ หรือศีล ๘ เพื่อย้ำความมั่นคงในคุณธรรมของตนเอง

๒. คุณเข้าหรือนั่งพับเพียบ สบาย ๆ ระลึกถึงความดีที่ได้กระทำแล้วในวันนี้ในอดีต และที่ตั้งใจจะทำต่อไปในอนาคต จนวนรากับว่าร่างกายทั้งหมดประกอบขึ้นด้วยธาตุแห่งคุณงามความดีล้วน ๆ

๓. นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้ของมือข้างขวาจรดนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย นั่งให้อยู่ในท่าที่พอดี ไม่ฝืนร่างกายมากจนเกินไป ไม่ถึงกับเกร็ง แต่อย่าให้หลังโค้งงอ หลังดาพอสบาย คล้ายกับกำลังพักผ่อน ไม่บีบกล้ามเนื้อตาหรือขมวดคิ้ว แล้วตั้งใจมั่น วางอารมณ์สบาย สร้างความรู้สึกให้พร้อมทั้งกายและใจว่ากำลังจะเข้าไปสู่ภาวะแห่งความสงบสบายอย่างยิ่ง

๔. นึกกำหนดนิมิตเป็น “ดวงแก้วกลมใส” ขนาดเท่าแก้วตาดำ ไสบริสุทธ์ ปราศจากรอยตำหนิใด ๆ ขาวใส เย็นตา เย็นใจ ดังประกายของดวงดาว ดวงแก้วกลมใสนี้เรียกว่า บริกรรมนิมิต นึกสบาย ๆ นึกเหมือนดวงแก้วนั้นมานิ่งสนิทอยู่ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นึกไป ภาวนาไปอย่างนุ่มนวล เป็นพุทธานุสติว่า “สัมมา อรหัง” หรือ

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก { หึงข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา { หึงข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

๒

๑

๓

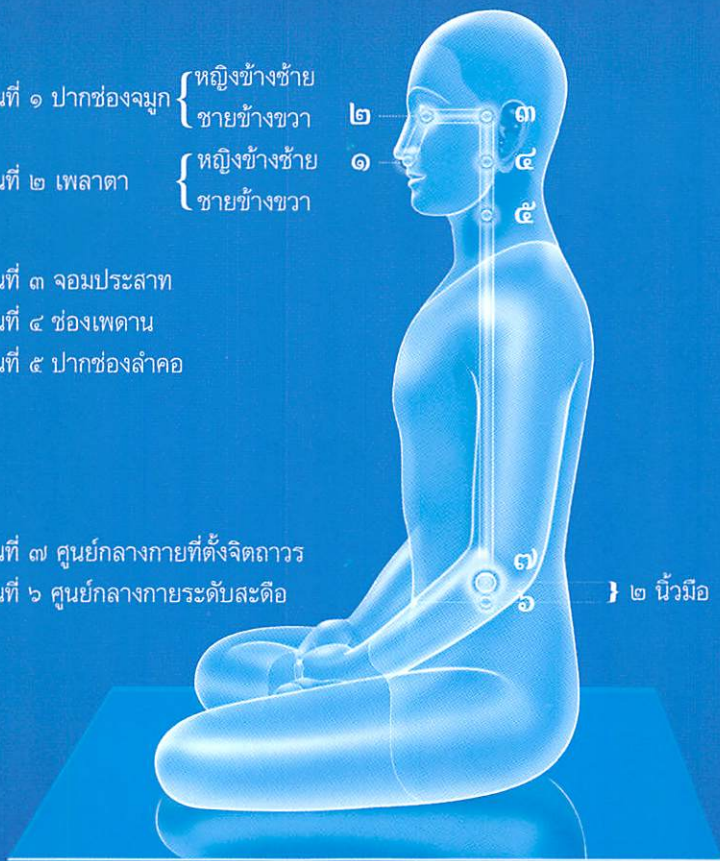
๔

๕

๗

๖

} ๒ นิ้วมือ

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก { หึงข้างซ้าย ๒
 ข้างขวา ๑

ฐานที่ ๒ เพลาตา { หึงข้างซ้าย ๑
 ข้างขวา ๑

ฐานที่ ๓ จอมประสาท

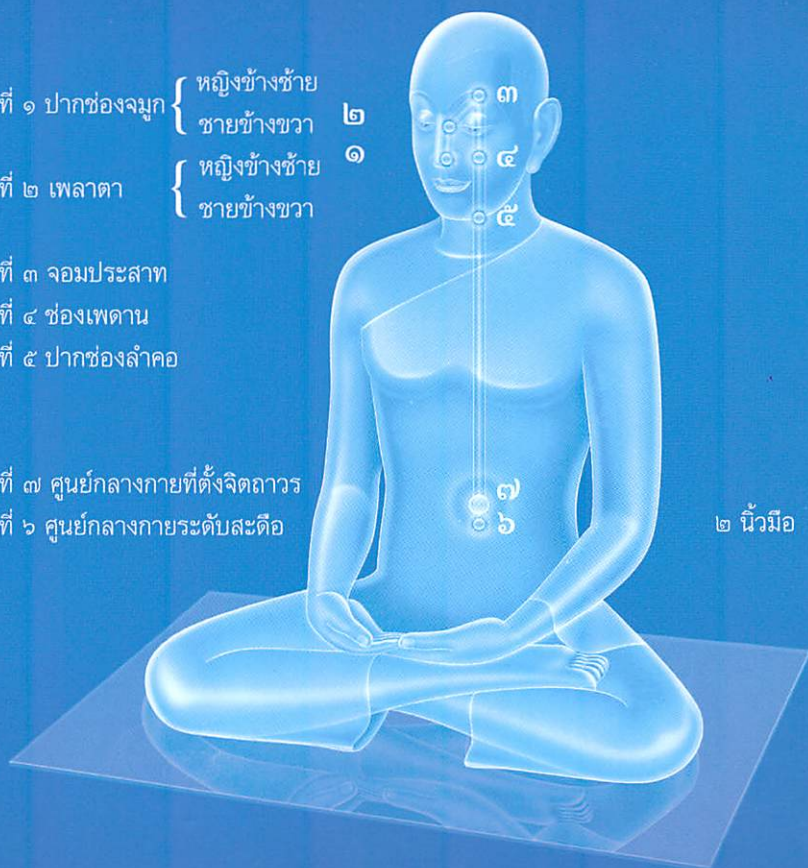
ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

๒ นิ้วมือ

ค่อย ๆ น้อมนีกดวงแก้วกลมใส ให้ค่อย ๆ เคลื่อนเข้าสู่
ศูนย์กลางกายตามแนวฐาน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ฐานที่ ๑
เป็นต้นไป น้อมนีกอย่างสบาย ๆ ใจเย็น ๆ ไปพร้อม ๆ
กับคำภาวนา

อนึ่ง เมื่อนิมิตดวงแก้วกลมใสปรากฏแล้ว ณ กลาง
กาย ให้วางอารมณ์สบาย ๆ กับนิมิตนั้น จนเหมือนกับว่า
ดวงนิมิตเป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ หากดวงนิมิตนั้น
อันตรายหายไปก็ไม่ต้องนึกเสียดาย ให้วางอารมณ์สบาย
แล้วนึกละนิมิตนั้นขึ้นมาใหม่แทนดวงเก่า หรือเมื่อนิมิตนั้นไป
ปรากฏที่อื่นที่มีใช้ศูนย์กลางกาย ให้ค่อย ๆ น้อมนิมิตเข้า
มาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีการบังคับ และเมื่อนิมิตมา
หยุดสนิท ณ ศูนย์กลางกาย ให้วางสติลงไปยังจุดศูนย์กลาง
ของดวงนิมิต ด้วยความรู้สึกคล้ายมีดวงดาว ดวงเล็ก ๆ
อีกดวงหนึ่ง ซ่อนอยู่ตรงกลางดวงนิมิตดวงเดิม แล้วสนใจ
เอาใจใส่แต่ดวงเล็ก ๆ ตรงกลางนั้นไปเรื่อย ๆ ใจจะปรับจน
หยุดได้ถูกส่วน เกิดการตกศูนย์และเกิดดวงสว่างขึ้นมา
แทนที่ ดวงนี้เรียกว่า “ดวงธรรม” หรือ “ดวงปฐมมรรค”
อันเป็นประตูเบื้องต้น ที่จะเปิดไปสู่หนทางแห่งมรรคผล

นิพพาน การระลึกรู้ถึงนิมิตสามารถทำได้ในทุกแห่ง
ทุกที่ ทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน หรือขณะทำ
ภารกิจใด ๆ

ข้อแนะนำ คือ ต้องทำให้สมาธิเป็นประจำ
ทำเรื่อย ๆ ทำอย่างสบาย ๆ ไม่เร่ง ไม่บังคับ ทำได้แค่ไหน
ให้พอใจแค่นั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดความอยาก
จนเกินไป จนถึงกับทำให้ใจต้องสูญเสียความเป็นกลาง
และเมื่อการฝึกสมาธิบังเกิดผลจนได้ “ดวงปฐมมรรค”
ที่ใสเกินใส สวยเกินสวย ติดสนิทมั่นคงอยู่ที่ศูนย์กลางกาย
แล้ว ให้หมั่นตรึงระลึกนึกถึงอยู่เสมอ

เมื่อฝึกสมาธิจนเข้าถึงดวงปฐมมรรคแล้ว ฝึกสมาธิ
ต่อไป ผ่านกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม
กายอรูปพรหม จนกระทั่งเข้าถึงพระธรรมกายแล้วจึง
เจริญวิปัสสนาในภายหลัง ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็น
ต้องกำหนดลมหายใจเข้าออกแต่ประการใด

๔. เมื่อเลิกจากนั่งสมาธิแล้ว ให้ตั้งใจไว้ที่
ศูนย์กลางกายที่เดียว ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม เช่น

ยืน เดิน นอน หรือ นั่ง อย่าย้ายฐานที่ตั้งจิตไปไว้ที่อื่น เป็นอันขาด ให้ตั้งใจบริกรรมภาวนา พร้อมกับนึกถึง บริกรรมนิมิตเป็นดวงแก้วใส ควบคู่กันตลอดไป

๕. นิมิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องน้อมไปตั้งไว้ที่ ศูนย์กลางกายทั้งหมด ถ้านิมิตเกิดขึ้นแล้วหายไป ก็ไม่ต้อง ตามหา ให้ภาวนาประคองใจต่อไปตามปกติ ในที่สุดเมื่อ จิตสงบ นิมิตย่อมปรากฏขึ้นใหม่อีก

การฝึกสมาธิเบื้องต้นเท่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ย่อม เป็นปัจจัยให้เกิดความสุขได้พอสมควร เมื่อชักซ้อมปฏิบัติ อยู่เสมอ ๆ ไม่ทอดทิ้ง จนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว ก็ให้หมั่น ประคองรักษาดวงปฐมมรรคนั้นไว้ตลอดชีวิต ดำรงตน อยู่ในศีลธรรมอันดี ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า ได้ที่พึง ของชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ที่จะส่งผลให้เป็นผู้มีความสุข ความเจริญ ทั้งในภพชาตินี้ และภพชาติหน้า เด็กเคารพ ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็ก ทุกคนมีความรักใคร่สามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หากสามารถแนะนำต่อ ๆ กันไป ขยายไปยังเหล่านมนุษยชาติอย่างไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา

และเผ่าพันธุ์ สันติสุขอันไพบูรณ์ที่ทุกคนใฝ่ฝัน ก็ย่อม
บังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

ประโยชน์ของการฝึกสมาธิ

๑. ผลต่อตนเอง

๑.๑. ด้านสุขภาพจิต

ส่งเสริมให้คุณภาพของใจดีขึ้น คือ ทำให้จิตใจ
ผ่องใส สะอาด บริสุทธิ์ สงบ เยือกเย็น ปลอดโปร่ง โล่ง
เบา สบาย มีความจำ และสติปัญญาดีขึ้น

ส่งเสริมสมรรถภาพทางใจ ทำให้คิดอะไรได้รวดเร็ว
ถูกต้อง และเลือกคิดแต่ในสิ่งที่ดีเท่านั้น

๑.๒. ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ

ทำให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี กระฉับกระเฉง
กระปรี้กระเปร่า มีความองอาจสง่าผ่าเผย มีผิวพรรณ
ผ่องใส

มีความมั่นคงทางอารมณ์ หนักแน่น เยือกเย็น
และเชื่อมั่นในตนเอง

มีมนุษยสัมพันธ์ดี วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
เป็นผู้มีเสน่ห์ เพราะไม่มักโกรธ มีความเมตตากรุณา
ต่อบุคคลทั่วไป

๑.๓. ด้านชีวิตประจำวัน

ช่วยให้คลายเครียด เป็นเครื่องเสริมประสิทธิภาพ
ในการทำงาน และการศึกษาเล่าเรียน

ช่วยเสริมให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เพราะ
ร่างกายกับจิตใจ ย่อมมีอิทธิพลต่อกัน ถ้าจิตใจเข้มแข็ง
ย่อมเป็นภูมิต้านทานโรคไปในตัว

๑.๔. ด้านศีลธรรมจรรยา

ทำให้เป็นผู้มีสัมมาทิฐิ เชือกฏแห่งกรรม สามารถ
คุ้มครองตนให้พ้นจากความชั่วทั้งหลายได้ และเนื่องจาก
จิตใจดี จึงทำให้ความประพฤติทางกายและวาจาดีตาม
ไปด้วย

ทำให้เป็นผู้มีความมกน้อย สันโดษ รักสงบ และมีขันติเป็นเลิศ

ทำให้เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะ และมีความอ่อนน้อม ถ่อมตน

๒. ผลต่อครอบครัว

๒.๑. ทำให้ครอบครัวมีความสุข เพราะสมาชิกในครอบครัวเห็นประโยชน์ของการประพฤติธรรม ทุกคนตั้งมั่นอยู่ในศีล ปกครองกันด้วยธรรม เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็ก ทุกคนมีความรักใคร่สามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

๒.๒. ทำให้ครอบครัวมีความเจริญก้าวหน้า เพราะสมาชิกต่างก็ทำหน้าที่ของตนโดยไม่บกพร่อง เป็นผู้สนใจคอหนักแน่น เมื่อมีปัญหาครอบครัว หรือมีอุปสรรคอันใด ย่อมร่วมใจกันแก้ไขปัญหานั้นให้ลุกลงไปได้

๓. ผลต่อสังคมและประเทศชาติ

๓.๑. ทำให้สังคมสงบสุข ปราศจากปัญหา อาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่น ๆ เพราะปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการฆ่า การข่มขืน โจรผู้ร้าย การทุจริตคอร์รัปชัน ล้วนเกิดขึ้นมาจากคนที่ขาด คุณธรรม เป็นผู้มีจิตใจอ่อนแอ หวั่นไหวต่ออำนาจ สิ่งยั่วยวนหรือกิเลสได้ง่าย ผู้ที่ฝึกสมาธิย่อมมีจิตใจเข้มแข็ง มีคุณธรรมในใจสูง ถ้าแต่ละคนในสังคมต่างฝึกฝนอบรม ใจของตนให้หนักแน่น มั่นคง ปัญหาเหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้น ส่งผลให้สังคมสงบสุขได้

๓.๒. ทำให้เกิดความมีระเบียบวินัย และเกิด ความประหยัด ผู้ที่ฝึกใจให้ตั้งมั่นด้วยการทำสมาธิอยู่เสมอ ย่อมเป็นผู้รักความมีระเบียบวินัย รักความสะอาด มีความเคารพกฎหมายของบ้านเมือง ทำให้บ้านเมือง ของเราสะอาดน่าอยู่ ไม่มีคนมกง่ายทิ้งขยะลงบนพื้นถนน จะข้ามถนนก็เฉพาะตรงทางข้าม เป็นต้น เป็นเหตุให้ ประเทศชาติไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณ เวลา และ

กำลังเจ้าหน้าที่ ที่จะไปใช้สำหรับแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจาก
ความไม่มีระเบียบวินัยของประชาชน

๓.๓. ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า เมื่อสมาชิกในสังคม
มีสุขภาพจิตดี รักความเจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพใน
การทำงานสูง ย่อมส่งผลให้สังคมเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย
และเมื่อมีกิจกรรมของส่วนรวม สมาชิกในสังคมก็ย่อม
พร้อมที่จะสละความสุขส่วนตน ให้ความร่วมมือกับส่วนรวม
อย่างเต็มที่ แม้มีผู้ไม่ประสงค์ดีต่อสังคม จะมายุแหย่ให้
เกิดความแตกแยก ก็จะไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะสมาชิกใน
สังคมเป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น มีเหตุผล และเป็นผู้รักสงบ

๔. ผลต่อศาสนา

๔.๑. ทำให้เข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง
และรู้ซึ่งถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนา รวมทั้งรู้เห็นด้วย
ตัวเองว่า การฝึกสมาธิไม่ใช่เรื่องเหลวไหล หากแต่เป็น
วิธีเดียวที่จะทำให้พ้นทุกข์ เข้าสู่นิพพานได้

๔.๒. ทำให้เกิดศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย พร้อมที่จะเป็นทนายแก้ต่างให้กับพระพุทธศาสนา อันจะเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง ให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

๔.๓. เป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป เพราะตราบใดที่พุทธศาสนิกชนยังตั้งใจปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาอยู่ พระพุทธศาสนาก็จะเจริญรุ่งเรืองอยู่ตราบนั้น

๔.๔. จะเป็นกำลังส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อเข้าใจซาบซึ้งถึงประโยชน์ของการปฏิบัติธรรมด้วยตนเองแล้ว ย่อมจะชักชวนผู้อื่นให้ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนาตามไปด้วย

เมื่อใดที่ทุกคนในสังคมตั้งใจปฏิบัติธรรม ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เมื่อนั้นย่อมเป็นที่หวังได้ว่าสันติสุขที่แท้จริงก็จะบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

รายนามเจ้าภาพร่วมอนุโมทนา เจ้าภาพอุปถัมภ์

พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโภ
พระพยางค์ศักดิ์ สดุดินธโร
พระวุฒิพงศ์ วุฑฒิวโร GMC
พระภิกษุและภิกษุณีวัดพระธรรมกายแคลิฟอร์เนีย
พล.ต.ต.เกรียงไกร-คุณสุกัญญา กรรณสูต
คุณกาญจนา-คุณพงษ์เดช ประชาธำรง และครอบครัว
คุณเกรียงศักดิ์-คุณสุชาดา จิราธิวัฒน์ และครอบครัว
คุณกรรณิกา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา
ครอบครัวกิติโสภาคย์-ครอบครัววาจรัตน์
ท้าวคำพัว-คุณไต่คำ เนาวรังสี
คุณจำเนียร บุญฟู
คุณจิตาภา สุภาวิมล และครอบครัว
คุณจุฬาร ศรีสสุข
คุณฉวีวรรณ กลิ่นจ้อย
คุณชัชฌ์พงศ์ ปานชาติติวงศ์, คุณจรรยาธรรม์ บุญสกุลเจริญ
คุณณรงค์-คุณวรรณ-คุณวงศ์ อุดมผล
คุณณัฐติภา-คุณคินโซ-คุณฐาติล-คุณประภาณีชา ชำโตะ
คุณบุญทอง อิมเอ็มสุข
คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล และครอบครัว
ดร.ประกอบ-คุณวรรณ จิรกิติ
คุณปิติ-คุณวันทนา บุญสูง และครอบครัว
คุณยายเปียง-คุณประนอม พุทธิวงศ์

คุณพรณี แซ่เต็ง-คุณสมสุข นิโครสเกียรติ
 คุณพวงเพ็ญ ทิสยากร และครอบครัว
 คุณพันพจน์-คุณกรณิการ์ เสวตาภรณ์
 อาจารย์พิศมัย แสงหิรัญ-โรงเรียนในเครือเทคโนโลยีกรุงเทพ
 คุณพีรณีย์-คุณวรัณพร เฟ่งศรี
 คุณเพท่าย-คุณวารี มณีไพโรจน์ และครอบครัว
 พ.อ. ไพเกียรติ แสนยานุสิน
 คุณไพบูลย์ สืบสาย
 ครอบครัวมณีไพโรจน์
 คุณมรกต-คุณเพาพงา มณีไพโรจน์ และครอบครัว
 คุณมาลัย กำภู ณ อยุธยา
 คุณแม่ยัง แซ่โล้ว และครอบครัว
 คุณลงยา-คุณนันทวล ใช้สมบัติ
 คุณลัดดา อุ๋นจิตติกุล
 ครอบครัว ม.ล.เลื่อน-คุณมณี กำภู ณ อยุธยา
 ครอบครัวลีพัฒนะพันธ์
 พ.ญ.วรรณิ ธนไพศาล
 คุณวัลลภ-คุณสุนีย์ เคียงศิริ และครอบครัว
 คุณวิมลมาศ ปาริฉัตต์กุล
 คุณวิรงรอง รัตนฉายา
 คุณวุฒิพงศ์-คุณโสภี-คุณวรัญธร-คุณศนิษา อนุจาร์รัตน์
 คุณศิริเพ็ญ-คุณไพท-คุณเอกพล เมธารมณี
 คุณศิริพล สุขอุบล บุชาธรรมพระราชาภวานาวิสูทธิ
 คุณสกล-คุณสอง วัชรศรีโรจน์
 คุณสมภาร-คุณวนิดา เสวตชัย และครอบครัว
 คุณสมฤทธิ-คุณรัตนภรณ์ ชุณหะศรี

คุณสิทธิโชค อานะวาทิก และครอบครัว
 น.พ.สุนทร-พ.ญ.ลัดดาวัลย์ ย้อเผ่าพันธ์
 คุณสุภาศิษฐ์-คุณมนทิพย์-คุณณัฐธารพัชร จักรवालธรรม
 คุณสมิตร-คุณศิริพร-คุณพรสิทธิ์ ดำนวนิช
 พ.ญ.สุวรรณี วีระเศรษฐกุล
 คุณสุวิทย์-คุณสันห์จุฑา-คุณวรพัทธ์-คุณสิริญา วิชชาวุธ
 ดร.อนันต์ อัสวโกติน และครอบครัว
 ดร.อมรรัตน์ เสริมวัฒนากุล
 คุณอัจฉรา-คุณอุษา สกุลไทย
 คุณอัปสร สิงคาลวนิช
 คุณอัมรา นามืองรักษ์
 คุณอึ้ง-คุณศิริพร-คุณศิริชัย-คุณวีระชัย ศิริเลิศไชยากุล
 คุณแม่ไฉ่ แซ่ฉั่ว-คุณพวง-คุณเรณู ไชคอนันต์ตระกูล
 GLEN-TANYAKAN WRIGHT & KD DESIGNER
 PAUL-LINDA PRIDANONDA
 กองทุนธนาคารบุญ โดยกลุ่มปฏิบัติธรรมบ้านเรือนแก้ว
 บริษัท คริสตอล ซอฟท์ จำกัด (มหาชน)
 บริษัท ระบบบัญชีสำเร็จรูป ออโต้ไฟล์ท์ จำกัด
 บริษัท มงคลเศรษฐี เอสเตท จำกัด
 ร้านเพชรไพลิน แมนเชสเตอร์
 ทีมงาน ANIMATION
 วัดภาวนาซีแอตเติล
 ศูนย์ปฏิบัติธรรมไทเป-วัดไทยเกาหยวน

รายนามเจ้าภาพร่วมอนุโมทนา

เจ้าภาพกองทุน

พระโกวิทย์ รตินฺธโร และคณะญาติมิตร
 พระกฤดา วิจิตรวิริโย และครอบครัวขึ้นหิ้งเหลื่อม
 พระกฤตสกล กตคุโณ
 พระก่อกิตติ์-โยมแม่จินดา-คุณสุภาทิพย์ และครอบครัวเพ็ชรกิจ
 พระการุณ การุญญโก พระกาล ลหุคุโณ
 พระกิตติศักดิ์ กิตติธโร พระกิตติศักดิ์ กิตติสทโท
 พระกุศล สุกเนตโต พระขวัญเมือง ปญฺญานาโม
 พระคมสัน ธมฺมาสนฺโน พระครูปลัดวันชัย สีสวณฺโณ
 พระครูสังฆรักษ์พิพัฒน์ จิตสุทฺธो พระจักรกฤษ อธิมฺโล
 พระจักรพงษ์ จุกกธมฺโม และคณะญาติมิตร
 พระจารุวัฒน์ อริยธโน พระชาญชัย ปิยธมฺโม
 พระจิเรเดช จิเรเตโช และครอบครัวติสโส
 พระจิระศักดิ์ สดฺติสุโก และคณะญาติมิตร
 พระจุมพล ปุญฺญพลโธ พระเจต อธิมุตฺโต
 พระเจษฎา กิตฺติธฺยานโน พระเจียงเต๋อเหอ ปภาโกร
 พระนราศรัย นนฺทิโย และอาสาสมัครกองปฏิสังการ
 พระชัยกาญจน์ กาญจนชโย และคณะญาติมิตร
 พระชัยพร วรจิตฺโต พระชัยยง อุตฺตลโย
 พระชัยยศ สามตฺถิโก และกองบริการงานบุญ
 พระชัยวัฒน์ อุตฺตทนฺโต พระชาญจิตร ญาณยุตฺโต
 พระชาญนรงค์ วาณิชฺชณฺโณ และคณะญาติมิตร
 พระชาติชาย ชาติวุฑฺโฒ และครอบครัวจันทราศรีโส
 พระโชคชัย ถิรชโย บุชาธรรมมหาปุชฌิยาจารย์ทั้งสาม

พระไชยยศ ยสวโล พระณรงค์ ภูริสีโล
 พระณรงค์ คุณสโก พระณรงค์ ทนตจิตโต
 พระณรงค์ศักดิ์ ปณฺณพโล พระธรรมศักดิ์ จารุธมโม
 พระณฺฐนฤศักดิ์ ชนฺติสโก และครอบครัวปราณีตพลกรัง
 พระณฺฐวุฒิ วุฑฺฒินนฺโท และคณะญาติมิตร
 พระต่อพงษ์ ฉนฺทธมฺโม พระถาวร ถาวรโร
 พระทองศักดิ์ กตสโร พระทรงสกล กนฺตวิโช
 พระทวี พุทฺธมเทโว และศูนย์สาขาภายในประเทศ
 พระทศพร ปุณฺณงกุโร พระทานกะ สุทฺธาสโร
 พระมหาเทพ ฌานชโย พระมหานพพร ปุณฺณชโย
 พระเทิดศักดิ์ สดฺตนิธโร พระธนกรณ์ สุภโรจโน
 พระธนพล กิตฺติวีโร และครอบครัวสุทฺธาทรงชัย
 พระธนาวุฒิ ติสฺสโร พระธรรณิศ จารุวโล
 พระธัชชัย เกตุมาโล ครอบครัวงามเงินวรรณ
 พระธานี สิรินุธโร และคณะญาติมิตร
 พระธีรพงษ์ ธีรวโล และอาสาสมัครรักษาดินแดน
 พระธีรยุทธ สิริคุตโต และพระภิกษุรุ่น ๑๔ ลูกพระธัมมา
 พระบุญเฮียร พุทฺธิธโร พระประธาน คุณวีโร
 พระบุญญฤทธิ์ อธิปฺปญฺโญ และครอบครัวรัตนนันท
 พระบุญญ ธีรปญฺโญ และกลุ่มแก้วดุสิตบุรี, ธรรมปริดา
 พระปรเมษฐ์ ปรมสจฺโจ พระประดิษฐ์ อธิปญฺชโย
 พระประภาส จันทาโก-โยมแม่ทองกลาง งามแสง
 พระประสิทธิ์ เวปฺปุลโล และเจ้าหน้าที่กองต้อนรับประจำวัน
 พระปรัชญา ปญฺณาธิโก และครอบครัวนี้มมงคล
 พระปรัชญา สดฺตนิชฌโย พระปลัดสุธรรม สุขธมโม
 พระปราโมทย์ อติปญฺโญ พระปัญญางค์ สมงฺคิโก
 พระเปปเปอร์ จานจาโร และญาติมิตร

พระผดุงวิทย์ ศุตตวิชิโร และครอบครัวอนุกุล
 พระพงศ์ศักดิ์ จาณีโย และครอบครัววงคารัตนรักษ์
 พระพงศ์ศักดิ์ สุทธิธนาโส และญาติมิตร
 พระพงศ์พินิจ วสธิโร พระพงษ์สันต์ กุลเชฏโณ
 พระพันธ์ศักดิ์ วรสุทธิ และคณะญาติมิตร
 พระพันธุ์เอก จานสกุโก และครอบครัวอนันตศักดิ์
 พระพิชิตชัย วิชิโต พระพิพัฒน์พร กิตติสุโก
 พระไพบูลย์ ธมฺมวิบูล พระพีระ อคฺควีโร
 พระภาคินันท์ เขมานนฺโท และครอบครัวศรีอรุณ
 พระมนัส ติกุขมโน
 พระมหาติดิ คุณธมฺโม ศูนย์การศึกษาเขาแก้วเสด็จ
 พระมหาเฉลิม ปญฺญาภรโณ พระมหาเศวตอมร จิตฺวิโส
 พระมหาไสว สุวณฺณภาโส พระมหากมล จิตฺตภาโณ
 พระมหาขจรศักดิ์ สดฺติปญฺโญ พระมหาจันทร์ดี ธมฺมสิทฺธิ
 พระมหาจำเริญ ธมฺมวโร, โยมพ่ออิน-โยมแม่ลอน บุตรสาร
 พระมหาฉัตรชัย ฉตฺตณฺชโย พระมหาชูพงษ์ ธมฺมิโก
 พระมหาชัยพงศ์ กตปญฺโญ และคณะญาติมิตร
 พระมหาชัยฟ้า ธณฺณกุล และกองบุญมหาทานบารมี ๑ เดือน ๑๑
 พระมหาชาคริต ชาติธมฺโม พระมหาธงชาติ โอภาโส
 พระมหาณัฐวุฒิ มโนชโย และหมู่กุฎิสามเณร
 พระมหาธเนศร์ จานฺรโต และครอบครัวจารุจินดา
 พระมหาประเสริฐกิจ สุเมโธ และกลุ่มบุญอัครยอนันตกาล
 พระมหาประพัฒน์ จิรวิโส, บิดามารดา-ญาติพี่น้อง
 พระมหาประพันธ์ ปพนฺธชโย และครอบครัวสุริยากุลพานิช
 พระมหาประยูร มหาปญฺโญ พระมหาประสาร วชิรชโย
 พระมหาประสาร วชิรชโย บูชาธรรมโดย คุณบุญเดือน เขียง
 พระแผ่นดิน ภูริชโย พระมหามนตรี จริตมนฺโต

พระมหาวิชา อธิวิโซ (วัดภาวนาช่องกง)
 พระมหาวิรัตน์ มณีกนฺโต พระมหาวิริยะ ธมฺมสารี
 พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย และคณะญาติมิตร
 พระมหาศรายุทธ วิฑฺฒโน พระรังสฤษดิ์ อิทฺธิจินฺตโก
 พระมหาศิลาวุฒิ อโนมชโย และคุณธิดิยา - คุณนันทพัทร เขี่ยมกำชัย
 พระมหาสถาพร กิจจวฑฺฒโก
 พระมหาสมเกียรติ วรยโส และโยมแม่จำรูญ วรยศ
 พระมหาสมบุญ สมมาบุญโญ พระมหาสรเสรีญ สุตชโย
 พระมหาสายรุ้ง อีโรจโน และครอบครัวโต๊ะงาม
 พระมหาสุกัน ปุสฺสญาโณ บุษาวรรณมหาปุชฺเฌจารย์
 พระมหาสุธรรม สุรตโน และโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 พระมหาสุวัฒน์ สุวฑฺฒโน
 พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺุณี พระมหาอริยะ อริชโย
 พระมหาอารีย์ พลากโก และครอบครัวปัญญาพล
 พระรัชตกรณ ชมากโร-พระอดิศร, คุณรัชดาภรณ์ และกลุ่มสมปรารถนา
 พระรัตนะ วิฑฺฒโน พระเรืองศักดิ์ เตชะโร
 พระวรเทพ รัตโก และญาติมิตร พระวสันต์ สิริสุโก
 พระวัยวุฒิ ปิยวาทโก และญาติมิตร พระวุฑฺฒ์ สุวุฑฺฒโก
 พระวาริส ตินฺณณทฺโธ พระวิจักษ์ สุทธิวิโร
 พระวิชิต กิจจชโย พระวิชณุ ปญญาทีโป
 พระวุฒิ อภิวุฑฺฒ และผู้นำบุญ จ.ชลบุรี
 พระวุฒิพงษ์ วุฑฺฒิวโส และคณะญาติมิตร
 พระศรีณย์ ปญญาทีโป และศูนย์อบรมเยาวชน นครราชสีมา
 พระศุภกิจ ฌณฺฐิโก พระสถาพร ญาณวิโช
 พระสมชาย อคฺคชฌญโญ พระสมชาย สุนฺหโร
 พระสมบุญณ์ ปุญญากรโร พระสมพร ปญญาปโชโต
 พระสมฤทธิ จันทาโก พระสมศักดิ์ ปภาโกร

พระสมุห์อานวยศักดิ์ มุนิสกุโก พระสันติ จิตตสนุโต
 พระสรรรชย นาคชโย และคณะเพิ่มพูนบุญบารมี
 พระสาธิต สมงคิโก พระสาธิต สิริปุณโณ
 พระสุเมธ เมธิโน และพระนวกะปี ๒๕๔๘ ทุกรูป
 พระสุขสันต์ สุขสนุโต และคณะญาติมิตร
 พระสุนทร จพภิญโญ พระสุทธิชัย สุทธิชัย
 พระสุทธิพันธ์ วิสุทธิโก และคณะญาติมิตร
 พระสุพจน์ มหาสกุโก พระสุพลิชฐ์ จันทาโก
 พระสุรสิทธิ์ วรสิทธิ และคณะญาติมิตร
 พระสุรัตน์ อัครตโน-กลุ่มผู้รักบุญรักธรรมะ
 พระสุริยา คนปิโย พระหาญชัย อาสภกนุโต
 พระอดิเทพ ธมฺมนาโถ และศุภณียบรรมเยวชนผาสุขวานิช
 พระอนันต์ ตโมนุโท พระอภิเดช จิตตทนุโต
 พระอยุธย์ ธมฺมวีโร พระอารีพงศ์ ธมฺมิโก
 พระอรรณวิทย์ อดุลโกโร และครอบครัวตรงศิริวัฒน์
 พระอัษฎางค์ สิริปุณโณ-โยมแม่อำภา บุญศิริ
 พระอำนาจ มหาปรกุกโม และหมู่กุฎิสามเณรเปรียญธรรม
 พระอุกฤษณ์ อุตตโม, คุณธาดรี-คุณสุปราณี มโนรณกุล และครอบครัว
 พระอุเทน สิริภาโท พระอุดม ยติสุสโร
 พระอุทัย อุทโย และญาติมิตร พระเอกวิทย์ กิตติสมบุณโณ
 พระโอภาส ปญญาโก และคณะญาติมิตร
 พระธีรพัฒน์ กุลธีโร และลูกพระธัมฯ ทั่วโลก
 พระธรรมทนายาทรุ่น ๕๑ ปี พระธัมฯ
 พระนวกะ ปี ๒๕๔๘ พระภิกษุรุ่น ๒๑ พระภิกษุรุ่น ๗ ปี ๒๕๓๔
 พระภิกษุรุ่น ๑๑ ปี ๒๕๓๘ พระภิกษุรุ่น ๑๓
 พระภิกษุรุ่น ๑๔ ลูกพระธัมฯ พระภิกษุรุ่น ๑๕ - ๑๘
 พระภิกษุรุ่น ๑๕ ปี ๒๕๔๒ พระภิกษุรุ่น ๑๖ ปี ปฐมสมโภช

พระภิกษุรุ่น ๑๗ สำเร็จวิชา

พระภิกษุรุ่น ๒๐

คณะสงฆ์ธุดงค์สถานปราจีนบุรี

คณะสงฆ์วัดราชวรสังคัม

คณะพระภิกษุภาคใต้

พระอาจารย์และสามเณรแก้วดวงบุญ ปี ๒๕๔๘

สามเณรณพพล แซ่กั้ง, คุณจันทร์เพ็ญ-HIDEKI NISHIOKA

สามเณรเอกมลอ่อน-พ.ญ.แก้วใจ สันตินันตรักษ์

สามเณรสมเด็จ ไชยภูมิมา

สามเณรสूरสิทธิ์ แซ่เอี้ยว

สามเณรอาทิตย์-สามเณรอาพันธ์ ชื่นพยอม

พระภิกษุรุ่น ๑๘

พระภิกษุสาธา ลูกพระธัมฯ รุ่นที่ ๒๐

คณะสงฆ์วัดเมืองคง จ.ศรีสะเกษ

คณะสงฆ์วัดห้วยตองลัก จ.เชียงใหม่

พระเจ้าหน้าที่ กองพระกัลยาณมิตร

คุณกงใจ โสแสนน้อย และครอบครัว

คุณกนิษฐา กาญจนวิทย์ และครอบครัว

คุณกมล-คุณอุบล มิ่งเมือง

คุณกมลรัตน์ อัครวิชัยตระกูล

คุณกมลชนก-คุณธราดล รอดถนอม

ด.ช.กร พิบูลย์คณาทรัพย์

คุณกฤตยา สรรเสริฐ และครอบครัว

คุณกรรณิกา เรืองรัศมีจันทร์, คุณจันทนา เทพลีป

คุณกรรณิกา สุทธิถวิล

ร.อ. พญ.กรวิกา สุรัตน์

คุณกรรมา-คุณวัชรารุช-คุณณภัทร-คุณณชนก-คุณณชภิสา ศิริอาชาวัฒนา

คุณกฤติพร แพงไพร

คุณกฤษ-คุณขวัญฤดี ศรีอนันตนนท์

กัปตัน กฤษณะ-คุณวิชชุดา สกลนันท์

คุณกฤษณะ-คุณอัมราลักษณ์ จันทร์ตระกูล และครอบครัว

คุณกฤษดา ธนชัยเมที

คุณกฤษณ์ดีกานต์ ภายอรุณสุทธิ

คุณกลอยใจ จินะเป็งกาศ

คุณก้วยดำ แซ่อึ้ง

คุณกวางสุข-คุณฉลา อนุกุลวัฒนา

ร.ท.กวิน-คุณณัฐกร-คุณกรพฐ ศิธรกุล

คุณกัญญาทิพย์ ศิริสุรัตน์ คุณกันหา อรรณพเพ็ชร
 คุณกันต์ธเนศ เจริญอนัตตสิน ด.ญ. กันติชา ภูทองคำ
 คุณกันธิชา-คุณคาสีโอะ อุดากาวา คุณกันยา สุตสงวน
 คุณกันยารัตน์ สุกุลเอี่ยม คุณกัลยา แสงอินทร์ และครอบครัว
 พ.ญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์ พญ.กาญจนา ฝอยทอง
 คุณกานดา แสงทองพินิจ คุณกาญจนา ชนสยง และครอบครัว
 คุณกาญจณี ธรรมพิพัฒน์กุล คุณกาญจนา-คุณวิฑูรย์ ตันสุวรรณรัตน์
 คุณแม่กาทอง เวชชีรารัตน์ คุณกจีณี-คุณสุมาลี ตั้งสัจจานุรักษ์
 คุณกานต์มณี-ด.ช.โนโซมิ TAKADA-YOSHIMITSU ICHIHARA
 คุณกิตติ-คุณสำรวย-คุณนัท-คุณหนุ่ม กิตติลาภานนท์
 คุณกิมเฮียง ห่วงตระกูล และบรรพบุรุษบุพการี
 คุณกิมฮั่ว แซ่เตีย-คุณอรนุช ศรีปัทมกุลกิจ
 คุณกรมศักดิ์-คุณฮารมันสกอร์ คุณกุลณี ธรรมสุริยะ
 คุณกุลธิดา-คุณธิดี วีระถาวร คุณกุลยิต จันทร์ศรีขวาลา
 คุณเกตุสุตา ชินเมธีพิทักษ์ คุณเกยูร วิลาวรรณ
 คุณเกรียงศักดิ์-คุณศิริพร-คุณนิรมล เตียงพิทยากร
 เกียรติก้องธณินทร์บุชาบุรพาจารย์วิชาธรรมกาย
 คุณเกษม-คุณสง่า แสงทองพินิจ คุณเกศรา-คุณวิโรจน์ จารุศักดิ์เสถียร
 คุณเกษม-คุณวัชรินทร์-คุณปฐมมา-คุณอดิยา ทรัพย์สังข์
 คุณเกษมศักดิ์-คุณรพีพรรณ ภมรสถิตย์
 คุณเกษมสุข ภมรสถิตย์ และทีมงานบ้านมธุระ
 คุณไกรรัตน์-คุณณอมศรี-ด.ช.วรัตน์ ภัทรพนิชย์
 คุณไกรวายุคิม-นางจางเสวงเค็ง และลูก
 คุณขจรศักดิ์-คุณอรนุช-ด.ช.พีรวิชญ์ มณีอินทร์
 คุณชนินฐา ศรีดี-YAMADA YASUTAKA
 คุณชนินฐา หริดำรงค์ คุณขวัญใจ เตชะรัตนประเสริฐ
 คุณขวัญใจ พงษ์ไพโรจน์ และคณะญาติมิตร

คุณขวัญลักษณ์ แพงไพร่

คุณชี้อยู่ แซ่เอี้ย

คุณเครือวัลย์ งามวิไล

คุณคมศักดิ์ ธีรกันทร

คุณโฆษิต-คุณมาลีรัตน์ รุ่งโรจน์ชัย และครอบครัว

คุณเจนจิรา-คุณเอกชัย-คุณปิยวรรณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมโตเกียว

คุณเจริญ-คุณกิมเตียน จุมพล และญาติมิตร

คุณเจริญ-คุณกุลนันท์ ลั่นคุ้ม และครอบครัว

คุณเจริญศรี แก้วแดง

น.พ.เจตศักดิ์-พ.ญ.ชนิษฐา สุริยจามร

คุณเจียง-คุณจำปี วงษ์สมบูรณ์ และครอบครัว

คุณใจทอง ไชยจิตต์อำนวย และครอบครัว

คุณฉวีวรรณ-คุณม้วน-คุณเฉลิมศรี-คุณโฉม ฉลอมศรี

คุณเฉลา พิรุณรัตน์ และครอบครัว

คุณเฉลิมเกียรติ-คุณวันเพ็ญ แสงทองพินิจ

คุณเฉลิม ปุณณะนธิ

คุณเฉิดฉาย ธีรทินรัตน์

คุณชนัดตส์สุดา เรื่องสิงห์, คุณกฤษ แซ่โหม่, คุณปวิณนรา-สิทธิวัธ-ชนัญฐ์นรี,

คุณเดช-กัลยา ศรีไพร

คุณแต่ลิ้มสี่ แซ่แต้

คุณเต็มใจ สุทธิประภา

คุณเตื่องแสง แซ่ก่ง และครอบครัว

คุณมานิตย์-คุณชิวลิ้ง และครอบครัววรรธน์ญาณนท์

คุณณรงค์-สุริรัตน์-สการินทร์-สุดารัตน์-ศิริพงศ์ โพธิวาสวริน

คุณน้ำทิพย์-คุณฟ้าใส-ด.ช.ราชการ-ด.ญ.ริชสรลีส จุลกิตติพันธ์

คุณผ่อง-คุณอาจวน แซ่ฮ้อ และครอบครัวหอไตรรงค์

คุณมรกต เจียมอนุสรณ์ และครอบครัว, สุข สดใส พาร์มาซี

คุณยุพา-คุณเมี่ยว แซ่จุง- คุณสุวรรณี-คุณพยนต์-คุณสรินา แซ่दान

คุณวิฑูรย์-คุณทิวา-คุณกฤษณ์-คุณฐิฎิ-คุณวิชชุดา-คุณกฤติพร เลิศยิ่งยศ

คุณศรีวราห์-คุณกัณมิตติณี-คุณธิยาณพัทธ์ รังสิพราหมณกุล

คุณสุนันทา กังวาลกุลกิจ บุชาธรรมคุณยายอาจารย์ฯ

คุณอรุณี-คุณชัชชฎา-คุณรววิทย์-คุณถวัลย์ ตั้งลีตานนท์
 คุณงามตา พจนกรโกศล คุณจรรยา หน่อแก้ว
 คุณจรรยา-คุณสมบอง-คุณดวงใจ โฉมศิระพันธ์ และครอบครัว
 คุณจรรยา-ด.ญ.บุญแก้ว คว้าบารา
 คุณจรัญวิทย์-คุณลาวัณย์-คุณศณิศรา สิทธิวงศ์
 คุณจรัส-คุณมาลา-คุณสุภาเพ็ญ บำรุงวงศ์
 คุณจรินทร์-คุณมาลี อิ่มอารมณ์ และร้านมิ่งขวัญ
 คุณจรินทร์รัตน์ ภิบุญรัตน์ และครอบครัว
 คุณจรัส อินทร์แก้ว คุณจรินทร์ กัมพลพานิชวงศ์
 คุณจันทิมา ศรีวิรัตน์ คุณจันทรเพ็ญ ดอนไพรเพ็ชร
 คุณจันทิมา ยาสาธร คุณจันทิมา บริบูรณ์ธนวัฒน์
 คุณจันทรจิรา-HIROYUKI NOMOTO และครอบครัว
 คุณจันทรจิมา ประทีปวรรณโพธิ์ และครอบครัว
 คุณจามรี-คุณจิรพงศ์-คุณจิรฐิติ-คุณจิรพัส นนทธรรม
 คุณจากรูวรรณ อิมการณ และครอบครัว
 คุณจำรัส ณ พัทลุง คุณจากรูวรรณ-คุณจินตนา สังฆมานนท์
 คุณจิตตรา ธรรมสุวรรณ์ คุณจิตตวุฒ ลิ้มศิริเศรษฐกุล
 คุณจิตชนก-คุณสุรัชย์-ด.ช.ณัฐพงศ์ นวพิทยารัตน์
 คุณจิตติพร-คุณประดิษฐา กรอบเพชร,คุณชาญชัย ชุนเปี้ย
 คุณจิตราเรี-คุณจิตราวดี โรหิตธรรมพร
 คุณจิตร ลอยเลื่อน คุณจิตลิริ ธนภัทร และครอบครัว
 คุณจิตินาถ ดีทรัพย์ คุณจิติมา ณ นคร
 คุณจินตนา อีรบรรรัตน์ คุณจินตนา วัจฉลพงษ์
 คุณจิรภัทร เขื่อนรัตนพงษ์ คุณจิรศักดิ์-คุณมาลี เขียววัชสกุล
 คุณจันทจุฑา อภิสุขสิริ และกลุ่มลูกพระธัมฯ พันธุ์แท้
 คุณสุรัชย์-คุณจินดา ตั้งมันอนันตกุล และครอบครัว
 ด.ช.จิระภัทร์-ด.ญ.กัญจนพรพรณ เขียววัชสกุล

คุณจิราพร แสง และครอบครัว คุณจิราพร ยาลา
 อาม่าจิ้งสี แซ่เตีย และครอบครัวบุตรหลาน
 คุณจิราภา ติละกุล คุณจุงยะ HAMADA
 คุณจุฑาทิพย์ ตันยโชติ คุณจุฑามาศ กล่อมกล้านุ่ม
 คุณจุฑามาศ สมิตานนท์ คุณจตุพงษ์ เปลี่ยนโมฬี
 คุณจุรีภรณ์ กิจयरรงค์ คุณจุฬภรณ์ สุนทรวังค์
 พ.อ.หญิงจุฬาลักษณ์ สิ้นพูลผล น.พ.ฉัตรชัย ศรีบัณฑิต
 ด.ช.โจดี ธนา แพรงคลิน เบนต์น คุณฉวีวรรณ คำธนะ
 คุณฉลอง-คุณจ่อย-คุณยุภาภรณ์ พุ่มตาล
 พ.ต.ท.หญิง ฉวีวรรณ ดีช่วย คุณฉวีวรรณ ชุ่มเชื้อ
 คุณฉัตรชัย-คุณปัทมา ชูเชิด คุณชนรดา สุนทรวังค์
 คุณชนินทร์-คุณสุทธินันท์-คุณนริศ-คุณชลธ-คุณวชร เกรียงเจริญศิริ
 คุณชนนิศา วีระเดชาพล และครอบครัว
 คุณชัยน-คุณกองแก้ว-คุณภาวิศ-คุณนิชาพัชร สุภังวงษ์
 ด.ช.ชยุตม์-ด.ญ.ณิชาภานต์ อุดมทรัพย์ากุล
 คุณชยุต-คุณวิภาดา-คุณปณณดา ชุ่มเชื้อ
 คุณชลพรรษ ชินธรรมมิตร คุณชลอ-บุษรารัตน์ เกิดเพิ่มพูล
 คุณชลอ-คุณอนัญญา รัศมี คุณชลิตา ทาเคตะ
 คุณชวนพิศ หรั่งรอด และครอบครัว
 คุณช่วยวงศ์ ศรีสงคราม คุณชวลิต สติรวาณิช และครอบครัว
 คุณชวลิต-คุณสุธีรัตน์ ดำรงรัตน์ คุณชาญ-คุณพรชดา อีสสระ
 คุณชัชวาล-คุณปิ่นมณี พันธักทัส และบุตรธิดา
 คุณชญภัสสร ปิยะวิโรจน์ และบุตร น.พ.ชัยเสน พานิชสุริยานนท์
 คุณชัยนาท กิตติธรรกุล, คุณนิรมล เมียงอารมณี
 คุณชัยปวินท์ ศิริคุรุรัตน์ คุณชัยยศ เตชะทวีวัฒน์
 คุณชัยมงคล-คุณสุมาลี-คุณตะวันแก้ว-คุณพรรษาแก้ว อมรินทร์นาวา
 คุณชัยยะ-คุณสวาท-คุณชัยอนันท์-คุณอาชาไนย ใจดี

คุณชัยยุทธ เอื้อบำรุงจิต และครอบครัว

คุณชัยวัฒน์-คุณสุรรัตน์ อติเรก คุณชัย-คุณวิลาวัลย์ นิมากร

คุณชำนาญ-คุณมาณี ฐิริปัญญวานิช

คุณชำนาญ-คุณวรรณพร-คุณรุจิภาญจน์-คุณจารุพันธ์ ศิริสุรรัตน์

คุณชินวัตร ทิพย์จรรยาวัตร-คุณลักษฌณา เอมอรุณกิจ

คุณชินุพงษ์-คุณจรรจาธัมย์ ปานข้ากิตติวงศ์ และครอบครัว

คุณชินสุข-คุณชัยวีร์ สวัสดิ์เสวี

คุณชินหทัย แซ่จิ๋ว และครอบครัวเหล่าณัฐภูมิกุล

คุณชุลีภรณ์ ชาญณรงค์ และญาติมิตร

พ.ต.ท.ชูเกียรติ-พ.ต.ท.ดุขญา คงพานิช และครอบครัว

คุณชูศักดิ์-คุณจรัสรัตน์-คุณรัชต์ อนุตตรวงศ์กุล

คุณชูศักดิ์-คุณฐิติรัตน์ จันทยานนท์ และครอบครัว

คุณชูจิตร์ สมบัติพานิช

คุณชูศรี สุนทรวร

คุณเชษฐา วิไลเลิศ

คุณเชื้อ วงศ์สมุทร

คุณเชิด-คุณประพิศ-คุณพัชรา เมธางกูร และครอบครัว

คุณโชคชัย อัครโรจนกุลชัย ลูกพระธัมมา

คุณโชติ-คุณชุตินา อุดมทรัพย์ยากุล

คุณโชติดา แซ่เอ็ง-MR.TOSHIMITSU YASUDA

คุณชู่อ แซ่ตั้ง-คุณฮังบุ๋น แซ่เอ็ง-คุณอภิชาติ เหลืองตั้งโรตม

คุณชวนัย-สุรินทร์ แซ่เป้

คุณฐากรณ์ ทวีสิน

คุณรุชนี ฐานะโชติพันธุ์

คุณณัฐสุรางค์ ชูแค

คุณฐานุตรา คุณะเสนี

คุณฐิติทิพย์ คงสร้อยทอง

น.พ.วีระเดช-คุณประณต-คุณวิรินทร์-คุณเคน เลิศดำรงลักษณ์

คุณณรงค์-คุณยุพเยาว์-คุณนันทพร ประเสริฐปดินทร์

คุณณรงค์-คุณสุรีย์พร บุญเม้ง

คุณณฤดี มนตรีวัต

คุณณัชชา โตสงวน

คุณณัฐกมล โกเมนทจำรัส

คุณณัฐพร มังคละศิริ

คุณณัฐวรรณ วิเศษกุล

คุณณัฐพงษ์-คุณชัยอนันต์-คุณณัฐธยา ดำรงรัตน์
 คุณณิชากร ตรีนอก-MASARO SOTANI
 คุณณิศาธร-คุณณัฐชา-คุณณิชากร นำเจริญพินิจ
 คุณตรุณี ศรีวรเวียง-คุณปราโมทย์-คุณมนตรจณ์ นันทชนก
 คุณดวงกมล ทองคนารักษ์ คุณดวงดี ดารานวงศ์
 คุณดาร์ตัน แสงอรุณ คุณดาเรศ สุเพียร และทีมงานญาติมิตร
 คุณดารารัตน์-คุณวัชระ-คุณธนวัฒน์ วงศ์หลวง
 คุณดี แซ่อึ้ง -คุณเสาวนีย์ อนันต์โชติกุล และญาติมิตร
 คุณตระกูล-คุณทัสมา บุญบำรุง พร้อมครอบครัว
 คุณตะวัน พันธาวงค์ และครอบครัว
 คุณด้อย ชิวเกษร คุณตั้งเอี้ย แซ่เต็ง
 คุณไตรภพ จันทร์พร คุณถวิล โพธิ์รังษ์
 คุณณอมศรี เหล่าประสิทธิ์ผล คุณณอมศรี เดวิส
 คุณณอมจิต พรหมมหาชัย และครอบครัว
 น.พ.ณอมพล เครือเถาว์ และครอบครัว
 คุณณอม-คุณสุนทรี-คุณณรงค์ธรรม ชลทวีโชค
 คุณถวิล-คุณอุดม-คุณสายทอง แพรดำ
 อาจารย์ถาวร-อาจารย์วรรณ ชัยจักร และครอบครัว
 คุณหนู-คุณจันทราทิพย์ มานะไชยรักษ์
 คุณทพวัฒน์-คุณเนาวรัตน์-คุณแพรว-คุณพรราว-คุณพลอย รัตนติลภ ญเกิด
 คุณทยิดา-คุณสุชาติ-คุณภูมิมรพี-คุณกัมวัจน์ กิจพนาชัย
 คุณทรงศรี ธรรมศรีตา และครอบครัว
 คุณทวี สนวนิม คุณทวีชัย ชัยสุวรรณ
 คุณทวีชัย-คุณสิริมน-คุณสิริมา-คุณสรวิศ-คุณสุบุษบา ชัยสุวรรณ
 คุณทวี-คุณธวัชร์-คุณชัยณัฐ ชาวสุวรรณ และครอบครัว
 คุณทวีพันธ์-คุณจำเนียร รามสุต คุณทองอยู่ โพธิ์เดช
 คุณทวี-คุณวรรณ ปัตทวิคองคา และครอบครัว

คุณทวีวัฒน์-คุณอภิรพรรณ วาสกุล
 คุณทองคำ พรรคพวง คุณแม่ทองดี สีใส และครอบครัว
 คุณทัศนีย์ เจริญดี, คุณจุฑาทิพย์ ดนัยโชติ และครอบครัว
 คุณทัศนีย์ เสรีเลิศวิวัฒน์ และคณะญาติมิตร
 ผศ.ทัศนีย์ แก้วสว่าง คุณทัศนีย์ พิเรศรัมย์(หมอก)
 คุณทัศนีย์-ชิดสุดา รักศีล คุณทิพย์สุคนธ์ กิจเจริญ
 คุณทัศนียา-ดร.ปณต พัฒนาางกูร
 คุณทิพอาภา แสงมุกดา และครอบครัว
 คุณทิพาวรรณ สุขถาวรวัฒน์ คุณทิวรรค์ โทมาโงะ
 คุณเทอม-คุณสิริรัตน์-คุณกนิษฐา-คุณจิราวรรณ มาดไทย
 คุณเทิดชาติ ศรีนพรัตน์ คุณธงชัย สุนทรวังศ์
 คุณเทียมใจ ยอร์เกนเซน และครอบครัว
 คุณธเนศ ศรีโหร-คุณวันทนา มาศรีงสรรค์ และครอบครัว
 คุณธงชัย ลิ่มศิริเศรษฐกุล และครอบครัว
 คุณธงชัย-คุณนันทพร แต่งเจริญพาณิชย์ และครอบครัว
 คุณธงชัย-คุณมัญญู สิริวิเสรี และครอบครัว
 คุณธงชัย-คุณวรรณ-คุณอนัญญา สีโทขลิต
 คุณดีดี-คุณธนเกียรติ-ด.ช.วร ไกรวีระเดชาชัย
 คุณธนภฤต เจริญเกียรติ และครอบครัวเจริญเกียรติ
 คุณธนกิจ-คุณนันทกาญจน์ ชาญปรีชากุล
 พ.ต.ธนพงษ์ จันทร์ทอง - พ.ญ.ลินดา อิงศรีวรกุล
 คุณธนพร เอกชูเกียรติ คุณธนรบ เกษประดิษฐ์
 คุณธนวิทย์ ศิริคุรุรัตน์ คุณธนสิน พรรคสายชล
 คุณธนัญชา กุลวรเศรษฐ คุณธนาพร ธนัชเมทินี
 คุณธนัท เจริญวัฒนะ, คุณจิรันธนี ดาวคำดี
 คุณธนา-คุณพัชรา เศวตศรีถวัลย์ และครอบครัว
 คุณธนายุทธ-คุณประภัสสร ศิรธारा

คุณธนิดา-คุณสุภาพรรณ-คุณเปรมยุดา BK 20
 คุณธนียรัชต์ ศรีวัชรประทีป คุณธรรมบุญ ติระวณิช
 คุณธวัชชัย-คุณวัชรี หล่อตระกูล คุณฉันทพร บุญยอมมรรตน์
 ด.ญ.ธัญญ์นรี-ด.ญ.ธัญญานิษฐ์ นิเกษ
 คุณธัญญสินี-คุณวัฒน์ พลอินทร์
 คุณธัญญา-คุณศรดา ประเสริฐผล
 คุณธัญพร สุคนธ์พงเฝ้า และครอบครัว
 คุณธาวดี พริ้งรักษา และครอบครัว
 คุณธิดากร มณีวงศ์, คุณพิมลพรรณ ตรีเพ็ชร
 คุณธำรงศิลป์ โพธิสูง ด.ช.ธิตติสรรค์ สีสะเนิน
 คุณธีรภัทร เขื่อนรัตนพงษ์ คุณธีรยา เขื่อนรัตนพงษ์
 คุณธีระ-คุณปราณี ชัยสุขโกศล คุณธีระพล จันทองพูน
 คุณธีรวัฒน์-คุณวรรณุช พัทธตระกูล
 คุณธีระพล พลาพิศิษฐ์ และครอบครัว
 คุณนงนภัส คุณะเสนี และครอบครัว
 คุณนงนุช เทวียนระวี คุณนงนุช พูนสุวรรณ
 คุณนงลักษณ์ ศรีเทพ คุณนงลักษณ์ บุญเนตร
 คุณนที-คุณชนบทพันธุ์ เอี่ยมโอภาส คุณนพดล โชวัฒนะชัย
 คุณนพพร นิ่มหัตถกา และครอบครัว คุณนพภรณ์ วงษ์จิริต
 คุณนพมาศ สุทธินันท์ คุณนภอร ชินเมธีพิทักษ์
 พญ.นรีลักษณ์ พิทักษ์ดำรงวงศ์ คุณนลินทิพย์ ทะรินทิพย์
 คุณนฤมล หอมน่าน และครอบครัว คุณนฤมล อุ้นจิตติกุล
 คุณนฤมล-คุณปีเตอร์ เกรก คุณนวน-คุณนัป-คุณปิยธรรม มาสิง
 คุณนวัช-คุณมัทนา ศรีถาวร คุณนวลจันทร์ รักตประจิต
 คุณนวลปรางค์ คำใบ คุณน้อย เขตสันเทียะ
 คุณนภาพร แสงมณี และสทวาระเดือนมกราคม
 คุณนวลรัตน์ ศรีจิตติวงศ์ และครอบครัว

คุณแม่น้อย - คุณมาลี แซ่ด่าน
 คุณแม่нім-คุณพ่อพจน์ ชอบชล และครอบครัว
 คุณนันทนา พรทวีปตานนท์ คุณนาฏน้อย พรหมบำรุง
 คุณนาถฤดี บุณรัตพันธ์ คุณนารี คงปาน และภาคจักรวาล
 คุณนาวี-คุณอรรธรณ-คุณเอกพันธ์ ศุภร์จันทร์ไมตรี
 คุณนำชัย-คุณนพมณี บุญธรรมรัตน์ คุณนิตยา บุญทริกสไต
 คุณน้ำทิพย์ อุบไซย คุณน้ำผึ้ง กีบบอน
 คุณนิตยา วนาชจิรัตน์ คุณนิตยา แซ่ด่าน
 คุณนิตยาภรณ์ ธนภูษิตวณิชย์, คุณณอมจิต เสียงเลิศ
 คุณนิตินัย ปากแคว คุณนิพพา สืบสิงห์
 คุณนิภา คูหารัตนากร คุณนิภารัตน์ พรศพวก
 ท่านผู้หญิงนิรมล-คุณกร-คุณกัลยารัตน์ สุริยสัตย์
 คุณนิรมล อารังธัญลักษณ์ คุณนรินทร์ - คุณสุภามาส ต้นทวีวัฒน์
 คุณนิวัฒน์ เลิศลัทธภรณ์ คุณนิสา คาวาคามิ
 คุณแม่น้อย-คุณพ่อมนต์ศักดิ์ พันธุ์วิริยรัตน์
 ทพญ.บงกช สุวรรณปัทม คุณบรรณารัตน์ พลับสุขซี
 คุณพ่อบรรล-คุณแม่อ่ำ พันธุ์โนราช พร้อมพี่น้อง
 คุณบังอร ดุตลีย์, คุณอ้วน สุระพันธ์ คุณบัวลอย ปันตุน
 คุณบำเพ็ญ-คุณณญา สุขจรัส คุณบุญเกิด สกุลสิรุ่งโรจน์
 คุณบุญเกิด ทัศนทอง คุณบุญเดือน เชียง
 คุณบุญเยี่ยม-คุณตฤณพรพร-คุณทิพย์รัตน์ ตำนานวัน
 คุณบุญช่วย-คุณนิตยา อุ้นประสงค์ และครอบครัว
 คุณบุญดวง-คุณวณีย์-คุณจิราภรณ์ อุครานันท์
 คุณบุญธรรม-คุณวัฒนา พงษ์พานิช
 คุณบุญฟู วิจิตรธำรงค์ดี และครอบครัว
 โยมแม่บุญมา แยมเกษม คุณบุญลือ บุญวรรณ
 คุณบุญมี-คุณฉวีวรรณ วรรณโสภา คุณบุญทริก สกุลเอี่ยม

คุณบุลพร แซ่เอ้า คุณบุษกร บุญประมุข
 คุณบุญยหนู-คุณธนเดช ถมประเสริฐ
 คุณบุษบง พลอยงามดี และครอบครัว
 คุณบุรณเลิศ-คุณสมศรี-คุณสุขมา อำนาจเกษม
 คุณบุรณะ มหัทธนกุล คุณใบ้-คุณเฮียง กนิษฐกุลและบุตร
 คุณปณิดา-คุณปภาดา จันทร์ตระกูล
 ด.ญ.ปณิดา ดำรงกิจกุลชัย คุณปณิธิ อุทัยย์ และครอบครัว
 คุณปนัดดา มณีธ, คุณวรรณภา ธาระ
 คุณปรมาภรณ์ ธรรมปริพัตรา และครอบครัว
 คุณประเสริฐ เขี่ยมแสง และครอบครัว
 คุณประไพศรี สุภีโพธิ์ คุณประเทือง โพธิ์เดช
 คุณประกอบ-คุณแสนดี-ด.ญ.โดโรธี วสันตชาติ
 คุณพ่อประกาศ-คุณชัยยุทธ-คุณนิภา-คุณนิตดา ขอประเสริฐสุข
 น.พ.ประกิตพันธ์-คุณประภัสสร-ด.ช.ธรรม์ ทมทิศวงศ์
 คุณประจวบ-คุณนฤมล-คุณนลินี นามชัยภูมิ
 คุณประจักษ์ น้ำทรัพย์เจริญ, ครอบครัวพาณิชย์สถาพร
 คุณประจักษ์ ถิรทินรัตน์ คุณประทุม เล็กมณี
 คุณประทุม ไทเป้า คุณประนอม หอแก้ว
 คุณประพุทธ กำลังเอก คุณประภาพร แซ่เฮ้ง
 พ.ต.ท.ประภัสร์-คุณอรสา ประยูรหงษ์
 คุณประภาส-คุณวิไลลักษณ์ คุณวันไพศาล และครอบครัว
 คุณประมุข-คุณธีรารัตน์ พิมพ์เวิน
 คุณประยนต์-คุณคำฟอง โนนริบูรณ์
 คุณประยูร สุวรรณมะนะ คุณประสงค์ รักสินเจริญศักดิ์
 คุณประยูร พิระพรรณ, คุณปิ่นรัฐ-คุณพิชญา กาญสอาด
 คุณประวิทย์ ศรีแสงนาม และครอบครัว
 คุณประวิทย์-ลัดดา-ปรีชา-ปรีดา-ปรีดี-ปนัดดา ปุญญวนิช

คุณประสงค์-คุณวัฒนา จันทรากุลศิริ
 คุณประสิทธิ์ ช่วยก่อ คุณปัสญา เทียนม่วงศรี
 ด.ต.ประสิทธิ์ สิงห์รักษา และครอบครัวสิงห์รักษา
 คุณประสิทธิ์-คุณเขาะจู-คุณพินิจ-คุณบุศกร ปฐมกำเหน็ด
 คุณประสิทธิ์-คุณนงลักษณ์-คุณณัฐฐาทิพย์ พงษ์ไพบูลย์ และคณะมิตร
 คุณปราโมทย์-คุณพรจันทร์ ผดุงกุล และบุตรธิดา
 คุณประหยัด วงษ์พิรา คุณปราณี-คุณกิตติยา แก้วขาว
 คุณปรุง ทองคำ คุณปัทมา เข้มเพ็ชร
 ด.ช.ปัทมา-ด.ช.นันทวัฒน์ ทองเพชร
 ด.ญ.ปางบารมี-ด.ช.ปางบุญ บุญแต่ง-ด.ญ.ภัทรดา วนะชีวนาวัน-
 ด.ญ.พลอย ตัจฉกวิทย์ คุณปจรรย์ คุณนรินทร์
 ด.ช.ปานสิน-ด.ช.ศินุธกา มโนธรรมบุตร
 คุณปาริฉัตร-คุณโนริฮิโตะ คะมะตะ
 คุณปาริชาติ สมภาร และครอบครัว
 คุณปิยาพร-คุณสตีฟ-คุณจัสมีน-คุณดุสิต เวคพิลด์
 คุณปิยาภรณ์ กิตติสุรัตน์พงศ์ คุณปัฐย แซ่เอี้ย
 ด.ญ.ปุ่นยหนูช อุดมมจุลินท์ และครอบครัว
 คุณปู่ไก่-คุณไก่-คุณเอ็ม-คุณชาติ-คุณปอ
 คุณไพรยดา-คุณโคอิจิ-ด.ญ.คิมเอะ เอโนโมะโตะ
 คุณผกา มาศ อาจารย์ และครอบครัว
 คุณผกายเนติ-คุณพรศุภา เล่งอี้ คุณผิน-คุณสุวิมล รัตนบุตร
 คุณบรรจง-พ.ญ.กฤษณา-คุณณิชา กานต์-คุณณัฏฐพล ไข่มืดจิรนนท์
 คุณพเยาว์ ขจรไชยกุล คุณพงศ์ธวัช แสนทวีสุขสมบัติ
 คุณพงษ์ศักดิ์ ชาววงศ์ น.พ.พงษ์เดช-คุณสุวิทย์ พงษ์สุวรรณ
 คุณพงศ์ศักดิ์ เหยียงสกุล-คุณฉนาภา ใสตราคม
 คุณพงษ์ศักดิ์ กังวาลสิงหนาท-คุณนิศาชล ไชยสุวรรณ
 คุณพงษ์ศักดิ์-คุณพัฒน์วดี-คุณพัชรพร ศุภพิพัฒน์

คุณพงษ์ศักดิ์-คุณอรพินท์ วิเตียรณี และครอบครัว

คุณพจน์-คุณพัชรา ศรีแดง และครอบครัว

คุณพจมาน แสงวงศ์ศรีศรี และครอบครัว

คุณพชร-คุณจิตติพร ตันติสุริย์พร คุณพจนีย์ ศรีมะโน

คุณพนิดา โชติยเวชวัฒน์ และครอบครัว

คุณพรเทพ เกียรติกองไถ และครอบครัว

คุณพรจันทร์ ลูกอินทร์

คุณพรชัย-คุณกุลทรัพย์ อภิธนาคุณ

น.พ.พรชัย พิญญพงษ์

คุณพรณีย์ กันทรากกร และครอบครัว

คุณพรชนก บุญอุ้มสม, คุณบุญพิน นัยน์พานิช

คุณพรทิพย์-คุณเจนนิเฟอร์ เจนอาร์ริงค์

คุณพรทิพย์-คุณสนอง-ร.อ.ณัฐฉิณี จิตต์จรัส

คุณพรประภัสร์-คุณฐนภาพ-คุณสุพเจตน์ สอนงราชฎร

คุณพรภินันท์-คุณพัฒน์ธิดา แสนทวีสุข

คุณพรรณ-คุณดลหทัย ลิขณสุทธิ คุณพรรณี-คุณพรรณภา อนันตเสรี

คุณพรรษา วุฒิวิชฌวรรณ์

คุณพรรษากาล ธรรมนวงศ์

คุณพรสวรรค์ กัณหะกิติ และครอบครัว

คุณพวงเพชร ชูพันธุ์

คุณเพ็ญศรี ภูมิรัตนประพิน

คุณพ่อจันทร์-คุณแม่ปิ่น-คุณสมจักร วีระปิต

คุณพอดดี-คุณสราลี มณีศรีวงศ์กุล คุณพรรณี-คุณรองรัตน์ นันทวิจารณ์

คุณพ่อฝั่ง เวงฉ่ง-คุณแม่ฉั่น ออยฝั่ง

คุณพ่อยิกเชียง แซ่ล้อ และครอบครัวแก้วล้อมทรัพย์

คุณพะเยา กำแพงปฏิยุทธ์

คุณพัชนี สุขโต-คุณศิริพร ฉายสุภากุล

คุณพัทยา แซ่มจันทร์

คุณพัชรินทร์ ทวนทอง

คุณพัชรินทร์ บุญธรรมจิต และครอบครัว

คุณพันธ์ณรงค์-คุณนิดา ชัยประภา คุณพันธ์พิชิต เอี่ยมศรี และครอบครัว

คุณพันธ์วีรา ชมเชย

คุณพานี นาคทอง และครอบครัว

คุณพิเชษฐ พะลานุกูล

คุณพิเชษฐ์ พลอยขาว

คุณพิเศษ สันต์สวัสดิ์ คุณพิชญ์สินี กล้าตะวัน
 คุณพิชัย โกเมนทจำรัส-คุณอังคณา ลิ้มวิวัฒน์
 คุณพิชิต อวิรุทธพาณิชย์ คุณพินธิดา อินทร์แก้ว
 คุณพิฐากร สุวรรณเนกซ์ และครอบครัว
 คุณพิน-คุณประดับ-คุณจิตติมา อินทโกศรี
 คุณพิน-บุญเรือน ยอดสนธิ์ และครอบครัว
 คุณพิมพ์สุชา เลิศประพจน์กุล และครอบครัว
 คุณพิศุทธิ์-คุณเสลาลักษณ์-คุณปัญจพล-คุณบุญภัทร จุรีเกษ
 คุณพิสุทธิ ชัตติโยทัยวงศ์ คุณพิสุทธิ พะลานุกุล
 คุณพีรพงษ์ พฤกษานานนท์, คุณสุจินดา ศักยพันธ์
 คุณพีระเดช,คุณแม่วิบูลวรรณ ชมานนท์
 คุณพีระพล เบิกฟ้า คุณพีระศักดิ์-คุณวิจิตรา ราชพัฒน์
 คุณพุทธรัตน์ อำนาจเกษม คุณเพชรสาคร เมฆดารา
 คุณเพ็ญจันทร์-คุณเกียรติชัย-คุณชวิน ล้อจักรชัย
 คุณเพ็ญจันทร์-คุณสุรศักดิ์ อัศวโสภณ
 คุณเพ็ญทิพย์ พะลานุกุล คุณเพ็ญพัศตร์ อนุกุล และครอบครัว
 คุณเพ็ญพัศตร์-คุณนาฏพร นันทติกุล
 คุณเพ็ญศรี-คุณวิกรม-คุณคณิน เลิศเจริญสุข
 คุณเพ็ญนิล ศิริเกษม, คุณนฤพร-คุณสุภัชชา มหาแดง
 คุณเพ็ญพิศ หอแก้ว คุณแม่พูล สมภาร
 คุณพูลทรัพย์ โชตินุชิต คุณไพบลีย์-คุณอรวรรณ วงษ์วันทนี
 คุณไพบลีย์-คุณทิวทนา มีพุง และครอบครัว
 คุณไพศาล-คุณเพียร-คุณจงจิตย์ หนูทอง
 คุณไพศาล-คุณจันทิมา บริบูรณ์ธนะวัฒน์
 คุณไพศาล-คุณวรรณ สุชาติกุลวิทย์
 ด.ช.ภควัต องค์กรนทรัพย์ คุณไพสิฐ-คุณบุญทิพย์ สกุลลีลารัมย์
 พล.อ.ต.ภักดีวรรณ-คุณสาวิตรี วชิรพัลลภ

คุณภคณชนิษฐ์ ศิริคุรุรัตน์
 คุณภครมัย โปรตระนันท์
 คุณภัทรฤดี-คุณภัทราภา ผดุงพัฒน์, STEFFEN KLAESPAD
 คุณภัทรินทร์ พระลาญกุล คุณภัสมา ชิวหวรรณ และครอบครัว
 คุณภัสรวลย์ ตันวิระ และญาติมิตร
 นพ.ภาณุเมศ-พญ.สุนีย์ ศรีสว่าง และครอบครัว
 คุณภาวิณี วงษา และครอบครัว
 คุณภาณุพันธ์ เอกชูเกียรติ คุณภูมิ หงษ์ศรี
 คุณมงคล-คุณเจริญสุข อัศวโรจนกุลชัย และครอบครัว
 คุณมงคล-คุณเพ็ญแข ศิวะนันต์วงศ์ และครอบครัว
 คุณมงคล-จิราภรณ์ แซ่ตั้ง, คุณประสงค์-คุณประสิทธิ์ คันธศักดิ์ศิริ,
 คุณปรัชญา ศักดิ์
 คุณมงคล-คุณนงนุช-คุณจาตุรนต์-คุณจริยา นามราชภูรี
 น.อ. มณฑิร-คุณสุภาพร เทียมฉิม และครอบครัว
 คุณมณฑล เกิดไพโรจน์ คุณมณฑา รอดอำพันธ์
 คุณมณฑิรา-ครอบครัววีจารุตล และญาติมิตร
 คุณมณรัตน์ นิมสกุล คุณมนตรี คงสถิตย์
 คุณมนัสวีร์ มาไพโรจน์ คุณมยุรี พุทธรักษา
 คุณมณ-คุณวรรณพร-คุณวรรณรี-คุณพิมพ์วรรณ ไตรเนตร
 ด.ญ.มัชชา บำรุงศักดิ์ คุณมณฑนา เขียวผิวพันธ์
 คุณมัลลิกา เหล่าบุญชัย และครอบครัว
 คุณมานพ-คุณวรารัตน์-ด.ญ.ฐิตินันท์-ด.ช.มหัทธนา คำมาก
 คุณมานี ตรงศิริวัฒน์ คุณมานพ แจ้งคำชา
 คุณมานะ เปี่ยมฉวีวงศ์, คุณเจ็กเม้ง แซ่โจ้ว
 คุณมารุต ทรงแสงธรรม และครอบครัว
 คุณมาลัย มนต์ชัยวิติต คุณมาลินี เทศจำรูญ
 คุณมาลี KOBAYASHI-คุณเกียรติชจร รักษาประโยชน์

คุณมาลี-คุณสมชาย ประภาวัต คุณมีนา ติลกานนท์
 คุณเมธา-คุณอังสนา-ด.ญ.สุทัชชา เตียงพิทยากร
 คุณเมธา-คุณอารายา-คุณธนดล คล้ายปาน
 คุณเมธี พิทักษ์ธีรธรรม และครอบครัว
 คุณเมธี เผ่าบุญมี คุณเมี้ยวกุง แซ่ลี
 คุณย่งเซย แซ่ตั้ง, คุณหลั่งเฮียง แซ่เตีย
 คุณยายเฟื่อน คักดีสุนทร คุณยลวัลย์ นิมปีดิวัน และครอบครัว
 คุณพ่อฮักเซียง แซ่ลื้อ และครอบครัวแก้วล้อมทรัพย์
 คุณแม่ยี่ แซ่แต้-คุณอรทัย TSUTOMU TAKAHASHI
 คุณยุพา แจวเจริญ คุณยุทพงษ์ วิกาหะ
 คุณยุพา-คุณเมี้ยว แซ่จุง , คุณสุวรรณี-คุณพนธ์-คุณสรีนา แซ่ด่าน
 คุณยุพาพรรณ-คุณดารา จุฑาทอง คุณยุพิน ตั้งทรัพย์วัฒนา
 คุณยุพิน บัวแก้ว คุณยุยเฮง แซ่เอี้ย-แม่ยุพิน แซ่ลี
 คุณเย็นฤดี หอมแก้ว คุณเยาวะรัตน์ อัครวิชัยตระกูล
 คุณรมย์ฤดี เวสสุนทรเทพ คุณระเบียบ พันธุ์ไทย
 คุณแม่รวบ-คุณเพ็ญศรี-คุณกนกศรี สุขารมย์
 คุณรัชดา-คุณสุจินตนา อีระเวชโรกุล
 คุณระวีวรรณ คุณานุกุล คุณรัชกร แซ่เตียว และครอบครัว
 คุณรัชนิกร จิตไทย คุณรัชนิกร วงศ์ภาคำ
 คุณรัชนิย ตั้งจรรยาณิชย์ คุณรัชนิย แซ่เตียว
 คุณรัชวรรณ จงภักธิกิจ-ตญ.พราว เกียรติวนันท์
 คุณรัตนพรรณ รามสุต คุณรัตนภรณ์ ฝาบุตร
 คุณรัตนา บรรณธิชัย และครอบครัว
 คุณรัตนา ปริญาบุตร และครอบครัว
 คุณรัตนา สันทัดพานิช คุณราศรี วงศ์เทศ และทัพหลวง ๓
 คุณรุ่งทิวา คร้ามดี คุณรุ่งทิวา อนุะวัชพงษ์
 คุณรุ่งโรจน์-คุณสุจินตนา ชูชัยศรี และครอบครัว

คุณเรวดี-DARREN-ดช.โซติกะ นอร์แมน

คุณเรวดี-คุณน้อย นิศากรวุฒิพงศ์ และครอบครัว

คุณฤดีพร ธรรมาจักรกุล และครอบครัว

คุณฤดี ทรงแสงธรรม

คุณละเมียด คล้ายปาน

คุณละออง-คุณอมรา บรรจงศิริ

คุณลักษณะ ภารมสธิตย์

คุณลักษณะ เศรษฐกิจ, คุณเปรม งามอนสมบัติ

คุณลัดดา ปันทธานนท์ และครอบครัว

คุณลาสิญา ภูมิเหล่าแจ้ง

คุณลาวัลย์ ธนาสว่างกุล

คุณลิ้ม เอี่ยมพันธ์

คุณเลิศชัย-คุณสุวรรณ วงศ์วัฒนนท์

คุณโล่ซิม แซ่ฮึ้ง

พ.ต.เลื่อน-คุณสมจิต กลั่นวารี

คุณลักษณะ เพ็ญไพศิษฐ์,รศ.ช.ณัฐศิริ-คุณปรีชาและครอบครัวสุขสุวรรณ

คุณวงเดือน วิริยะไพบลย์

คุณวชิร พัฒนพนิชธำรงค์

คุณวณิ-คุณยุวดี วิวัฒนปฐพี

คุณวนิดา ยังฤทธิ์

คุณชกบ้วย แซ่ก้วย และครอบครัวพาทพุทธิพงศ์

คุณวรกานต์ ลีลาเลิศโสภณ และครอบครัว

อุบาสิกา วรนาภ โพธิบุญ และครอบครัว

คุณวรรณ นิลวงศ์

คุณวรรณข พรหมมหาชัย

คุณวรรณกนิษฐ์ ศิริคุรุรัตน์

คุณวรรณฉวี คามิศักดิ์

คุณวรรณพร เฉลากาญจนา

คุณวรรณภา ฉบับตรง

คุณวรรณิ์ เขมะภาคพันธ์-คุณเคนอิจิ โฮชิโน, คุณเคียกุน แซ่เฮ้ง

คุณแม่ซัวเอ็ง

คุณวรรณิ์ ลวชัยโยธิน

คุณวรวิทย์ สิริยากร และครอบครัว

คุณวรวิทย์ สิริวัฒนาพาท

คุณวรจรรย์ ยมนา และญาติมิตร

คุณวรวิธ-คุณศิริกุล-คุณณิชา วิสุทธิ์เมธางกูร

คุณวรางคณา เต็มผาติ

คุณวรินดา สุนทรภักดี

คุณวรวิยา วงษา และครอบครัว

คุณวรวิศ พิสิฐฐานรสีห์ และครอบครัว

คุณวลีย์-คุณสุรีย์ หุ่นเกษม

คุณวคินี เอี่ยมสะอาด

คุณวสันต์ ฤทธิธาวร, คุณลักษณะ ศรีดาวงษ์
 คุณวสันต์-คุณรัตนา กลิ่นกระโทก และครอบครัว
 น.พ.วัชร-พ.ญ.อารีวรรณ สมหวังประเสริฐ
 ร.ต.อ.หญิง วัชรีย์ รอดทอง คุณวัฒนาภา ชิวหารัตน์ และครอบครัว
 คุณวันชัย อุทัยวัฒน์ คุณวันดี เพ็ชรกิจ
 คุณวันชัย-คุณทิพวรรณ-คุณสุพัชรา สุภักดิ์
 คุณวันทนา สุธาชีวะ คุณวันทนีพร จันทร์เหลือง
 คุณวันทพล งามดี คุณวันนิพา จุวัฒน์สำราญ
 คุณวัลลภา อัฐวรากร คุณวารุณี-คุณแนนน้อย และครอบครัว
 คุณวานิช-คุณสุวรรณ วานิชสัมพันธ์ และบุตร-ธิดา
 คุณवासนา เรืองรักษลิขิต คุณवासนา แบร์รี่ และครอบครัว
 คุณवासนา-คุณสุชัย-คุณวัชร-คุณศราวุธ-คุณศิริรัตน์ ฉัตรพัฒน์วงศ์
 คุณवासนา สุกไสว และครอบครัว นพ.วาทีต-คุณจตุพร วัฒนศัพท์
 คุณวิเชียร-คุณรัตนา-คุณเบญจา ดันกิม
 คุณวิเชียร-คุณอารีรัตน์ กิตติวัฒนกุล
 คุณวิโรจน์-คุณปฐมรัตน์ ขำสายทอง
 คุณวิโรจน์-คุณจิราวรรณ-คุณสุชัยญา ตรงพิทักษ์กุล
 คุณวิไล ศรีกะโลสกุล คุณวิจิตรา คู่พงศ์กร
 คุณวิชนี แสนวงศ์ คุณวิชัย องค์กรนทรัพย์ และครอบครัว
 คุณวิชัย-คุณสุรีย์ เจียมพิทยานุวัฒน์
 คุณวิชัย-คุณประเทือง-คุณศศิอำไพ ปาลวัฒน์วิไชย
 ทพ.วิชุด กิตติพงศ์โกศล และกลุ่มมธุระวันจันทร์
 พล.ต.วิชิต-กฤษณา-เศรษฐพงษ์-พิชิตพล คำสิน
 คุณวิฑูรย์-ทิดา-กฤษณ์-ฐิติ-วิษุตา-กฤติพร เลิศยิ่งยศ
 คุณวิทยา บุญเลิศเกิดไกร
 คุณวิฑูร-คุณนฤมล อิทธิวงศ์ศุภกิจ
 คุณวิทยา-คุณชูศรี-คุณวรรณศิริ วีระสัมพันธ์

คุณวิทิต ลิ้มปิยาภิรมย์, คุณนงลักษณ์ จูทิน
 คุณวินชัย-คุณทัศนีย์รัตน์ แวสว่างวงศ์ และครอบครัว
 คุณวิภาดา ประสานสันติกุล คุณวิภาวรรณ วีระพงษ์พัฒนากร
 คุณวิมล จารุพัฒน์ คุณวิมล ชัยวรนิจ
 คุณวิมล สวนยิ้ม คุณวิมลมาศ รัตนวราห
 คุณวิมลทิพย์ เชี่ยวชาญวิศวกิจ และครอบครัว
 คุณwirพงษ์-คุณจันทิมา สวนศิลป์พงศ์
 คุณวิยดา โสภณเดช คุณวิรงค์รอง วิเศษประสิทธิ์
 นายก อบต. วีระศักดิ์ ฮาดดา คุณวิรัช วศิณพงศ์วิชัย
 คุณวิรัช-คุณพัชรภรณ์ อาชวเมธากุล
 คุณวิรัตน์-คุณพรรณรังศรี ตรงพิทักษ์กุล
 คุณวิลาลิณี-คุณก่าจิต สร้อยสุวรรณ
 คุณวิวัฒน์-คุณกัลยา อัครวานิช
 คุณวิศิษฐ์-คุณพรรณิ มั่งคั่ง
 คุณวิสิทธิ์-คุณปาจารย์ คุณนิรันดร์
 คุณวิสุทธิ-คุณศุภธิดา เตียงพิทยากร
 คุณวิสุทธิ-คุณอภิรดี-คุณอนันต์ชัย พึ่งประดิษฐ์
 คุณวีณา เพิ่มพานิช และครอบครัว คุณวีระชาติ ลีวัฒนาพาท
 คุณวีรญาณ์ ดำรงวุฒิการณ, คุณอรดี ตันไชยศรีนคร
 พลต.วีรวัฒน์-คุณเสาวคนธ์ ต้นสุหัช
 คุณวีระศักดิ์-คุณสุภาภร ผดุงตันตระกูล และครอบครัว
 คุณวีระชัย-คุณกรรณิกา-คุณพิชญ์พงศ์-คุณอรพิชชา พนารมย์
 คุณวีระพันธุ์-คุณสุภาภรณ์ เสถียรนพแก้ว
 คุณวีระ สุภา คุณวีระเชษฐ ดวงดีเด่น
 คุณวีระศักดิ์ ศิริคุรุรัตน์ คุณวีราวัฒน์ สร้อยสุวรรณ
 น.พ.วุฒิพันธ์-พัชรินทร์-ด.ช.แรก เลาบริพัตร
 คุณเวชยันต์-คุณประกายมาศ เฮงสุวนิช

คุณเวียงแก้ว-คุณสุจินดา บริหาร และครอบครัว
 คุณศมวัฒน์ บุรีภักดี และครอบครัว
 คุณศรชัย-คุณนงเยาว์-คุณเจนจิรา กองแก้ว
 คุณศรีนวล พฤกษวิบูลย์ คุณศรีวิไล ชัยวงศ์เหล็ก
 คุณศรีบั้งอร-คุณณัฐกานต์-คุณณัฐพงษ์ ศรีวรเวียง
 คุณศรีสอาด วัชรโกสิทธิ์ และครอบครัว
 คุณศรีสุพร ศรีสุภาพ คุณศศิธร โชคประสิทธิ์
 คุณศศิรินทร์ นิศากรนารา คุณศักดิ์ชัย-คุณนิตา พิชะพัฒน์
 คุณศศิมา-คุณเริงชัย-คุณภูมิชัย-คุณจิตานันท์ ทองหล่อ
 คุณศักดิ์ดา-คุณกานต์ลีรี พลอยพีระ และครอบครัว
 คุณสาธุณี ศรีสุวรรณ และครอบครัว
 คุณศินิชา ลิ้มศิริเศรษฐกุล คุณศิริชัย อริยสัมพันธ์
 คุณศิริพร อุคำพันธ์, คุณสุวิษ ษมาพิสุทธิ์
 คุณศิริพรรณ ศรีพลแผ้ว คุณศิวญา สรณาพัฒน์
 คุณศิริพันธุ์ วานกุล และลูกพระธัมฯ วัดพุทธแอนทเวรปี
 คุณศิริศักดิ์-คุณสมพร พรหมเชษฐ์
 คุณศิลชัย-คุณวรรณ ลาโลด และครอบครัว
 คุณศิระชาติ-คุณเรณู วรทรัพย์ และครอบครัว
 คุณศุภเวทย์-คุณดารณี วัฏกานต์ และครอบครัว
 คุณศุภชัย ศรีศุภอักษร และครอบครัว
 คุณศุภกร-คุณกมลวัน บุญโต คุณศุภกิจ นันทโรจนาวร
 คุณศุภชัย สุขเจริญ คุณศุภรา-คุณธนกร ธนพัฒน์ดุสิต
 คุณศุภลักษณ์ ทาระ คุณศุภลักษณ์ แซ่จิ่ง
 ศุภลักษณ์ มั่นคง บุชาธรรมคุณยายอาจารย์ฯ
 คุณศุภวรรณ-คุณพาทีนี้ พลาติสัย
 คุณไศรดา มงคลมณีเนตร และครอบครัว
 คุณสกล-คุณสุรีย์-ด.ช.ศิวกร วิจิตรบรรณการ

คุณสกาพรพรรณ-คุณนิภาพรรณ-คุณพินทุมาศ สุทธายศ
 คุณสงวน สงวนหล่อสิทธิ และบรรพบุรุษบุพการี
 คุณสงวน-คุณบุญศรี สมานไทย และลูกหลาน
 คุณสนั่น ประเสริฐยิ่ง, คุณสาธิตา เสรีโรตม
 คุณสดีเว่น-คุณสมลักษณ์ คลีเม้นท์
 คุณสถาพร-คุณสนธิยา-คุณสรายุจิต ไกรฤกษ์
 คุณสนอง-คุณยุวดี-ด.ญ.ปัญญวดี นิธิพรเดชะ
 คุณสนิท พรรคพวก คุณสม พยุหะ และครอบครัว
 คุณสมใจ-คุณภัตตรา ชูเนตร คุณสมชัย-คุณกนิษฐา ธนสารศิลป์
 คุณสนิท-คุณวลี ศิริขวัญชัย บุตรธิดาและญาติมิตร
 คุณสมเชษฐ์ เจียรนัยศิลป์ และครอบครัว
 คุณสมชัย-คุณจันทนา กิตติธรรกุล และครอบครัว
 คุณสมชาย เลิศฤทธิเดช, คุณจันทนา ตรีนันต์ตระกูล
 พลเรือเอกสมชาย-คุณนงนุช ถาวรพานิช
 คุณสมชาย-คุณสุตา-คุณตะวัน ศิริคุรุรัตน์
 คุณสมชาย-คุณหอมปราง วงศ์สมุทร
 คุณหญิงสมนึก เปรมวัฒนะ และครอบครัว
 คุณสมบัติ มหามงคล คุณสมบุญ แสงไฟรี
 คุณสมบัติ-คุณสำลี เอี่ยมศรี และครอบครัว
 คุณสมบัติ-คุณอนงค์นาฏ-คุณศุภวิชญ์-คุณธันยธร ลีเมศววัฒนาพงษ์
 พ.ต.ท.สมบุญ-วิลาวรรณ-ทรงพร-ศิวพร-ณัฐพร ทองนิลพันธ์
 คุณสมบุรณ์-คุณศิริลักษณ์-คุณศิริมา เขียรประณีต
 คุณสมพงษ์-คุณนิตยา-คุณอภิรดี ตันติวานิชยกุล
 คุณสมรภูมิ-คุณทิพวรรณ-คุณหาญณรงค์ วงษา
 คุณสมพร พรหมมหาชัย คุณสมพร มงคลเจริญ
 คุณสมพิศ มอริส คุณสมศรี พันธุ์ไพโรจน์
 คุณสมภาพ คงเจริญ คุณสมยศ-คุณวงศ์วรรณรักษ์ แสลงหงษ์

คุณสมรัฐ เจียรวัฒนกะ คุณสมลักษณ์ คลีเม้นท์ และครอบครัว
 คุณสมลักษณ์ จันทรังษ์ คุณสมลักษณ์ วงษ์ไทย
 คุณสมวดี รัตนานะโชติ, ALLEN NACHEMAN
 คุณสมศรี สุทธิธารณนฤภัย คุณสมศรี-คุณประจิตร เปลี่ยนโมฬี
 คุณสมศรี ธรรมอาภา, คุณน้ำทิพย์ มอริส
 คุณสมศรี-ด.ญ.พิชญา-ด.ญ.ณิชนน ไชยสายัณห์
 คุณสมศักดิ์ ชัดตุงศ์วัฒน์ คุณสมศักดิ์ เพชรแสงทิพย์ และครอบครัว
 คุณสมศักดิ์-คุณกนกวรรณ กันใจบุตร และครอบครัว
 คุณสมศักดิ์-คุณรัตนา-คุณพิชญาภา ซึ่งหทัยพร
 คุณสมศักดิ์-คุณวิไล คุณะเสนี
 คุณสมัชญา ลิมศิริเศรษฐกุล
 ธรรมทายาทสมัย และครอบครัวอัสวสันติ
 คุณสมิตา พะลานกุล และครอบครัว
 คุณสอาด-คุณประสพสุข พงษ์สูงเนิน
 คุณสันติ-คุณพิมพ์ใจ-คุณกชกร ทิษยากร
 คุณสัมพันธ์-คุณปราณี-คุณสุรศักดิ์ ลาภวรรัตนกุล
 คุณสรรพกาญจน์ สายชลพิทักษ์ คุณสรวิรัตน์ ชื่นดี และครอบครัว
 คุณสุวรรณค์ เกตุวาสดี คุณสวัสดิ์ สมภาร
 คุณสวัสดิ์-วัลยา อนันต์พงษ์สุข
 คุณสหภูมิ เตโชตธีรัตนกุล
 คุณสัมฤทธิ์ หอแก้ว
 คุณสัมพันธ์-คุณสุกัญญา ติระวัฒน์
 คุณสาโรช-คุณสุกัญญา สกุลวัฒน์ และครอบครัว
 คุณสาชล-คุณอนุกุล โลวิชากรติกุล คุณสายคำ บริหาร และครอบครัว
 น.ต.สายชล-ชมพูนุท รอดถนอม คุณสายพิน โพธิ์กัน
 คุณสายสมร แก้วเนตร คุณสายสุดา ประสมสัตย์
 คุณสายหยุด ประเสริฐวิทย์ คุณสายัณห์ คงเมือง

คุณสำเนียง วงษ์จิริต

คุณสำรวย อิ่มเอิบ

คุณสินชัย เกียรติสุข

คุณสิรภาพ คุณะเสนี

คุณสิริวิรัตน์ ศรีภควันต์

คุณสิบสันต์ มหะเสนีย์ และคณะ

ผศ.สุเพชร จิระจรรกุล

คุณสุกัญญา บุญนำมา

คุณสุกัญญา-ด.ช.ธนกร โชเมยะ

คุณสุขชัย-คุณดารารัตน์ อุษาอำไพ

คุณสุข-คุณสมศรี-คุณอภิญา ไรจนวรกุล

คุณสุขุม-คุณฉัญมาภรณ์-คุณเกตุกานต์ โตการณยศเศรษฐี

คุณสุขุมพรรณ เตชะสำราญทรัพย์ และครอบครัว

คุณสุจิตรา เศรษฐภักดี (น้ำจี้) และครอบครัว

คุณสุจารี มหามงคล

คุณสุจารี รักตประจิต

คุณสุชา สนวนิรม

คุณสุชา วัฒนชัย

คุณสุชาดา พุทธเจริญลาภ

คุณสุทธิกานต์ โนนะยศ

คุณสุชาดา-คุณกิตติพิศ-คุณสุวัชร ไยบัวเทศ

คุณสุชาติ-คุณเสาวลักษณ์ ตั้งบรรเจิดวณิช

คุณสุทธิมา ชีวกิตาการ และครอบครัว

ทพ.สุทธิสิทธิ์ แก้วประสิทธิ์ และครอบครัว

ด.ญ.สุธาวลัย เทวอารักษ์

คุณสุธานี-คุณกมลทิพย์-คุณสุภาภรณ์-คุณเด่นดวง ธรรมรักษกุล

คุณสุธี-คุณกมลวรรณ-คุณสุกมล-คุณสุชาดา-คุณชัยวัฒน์ ศรีเศรษฐวรกุล

คุณสุนันท์-คุณทวี ผลเจริญ และครอบครัว

คุณสุนิสา-คุณจิรัชย์ ตริรัตน์จุฑาวัฒน์

คุณสุนิสา-คุณสุรัตน์ ธวัชวิบูลย์ผล คุณสุนีย์ ฉายาวรกุล

คุณสุรีย์ หาญชัยวัฒน์

พ.ต.สุบิล-พ.ต.ณฐวรรณ์ เกตุียวกรม

คุณสุปราณี-คุณชนะโรค-คุณอังสุมา-คุณจรรย์ญา จิตพิทยานุภาพ

คุณสุปรีชา-คุณกาญจนา-คุณแสงทิพย์ บำรุงชีพ

พ.ญ.สุพจน์ ศรีเกษ

คุณสุพร วงศ์ศิริกุล

คุณสุพรรณิ ตันอนันต์นุวัฒน์

คุณสุพรรณิ บุญเรือง

คุณสุพัตรา จันทโรจัน, คุณมณี-คุณมฤติตา-คุณปวรวรรธก์ ปิ่นสุนทร

คุณสุพัฏฐา สมด้ว

คุณสุพัตรา หิรัญยะวะลิต

น.อ.(พิเศษ) พ.ญ.สุพัฏฐา สิทธีราชา และครอบครัว

คุณสุพิชญา ปั่นประเสริฐ-คุณสรินรัตน์ ศุขะบุตร

คุณสุพิน เกี้ยวสันเทียะ

คุณสุภากร ตีระวนิช

คุณสุภา-คุณอภัสรา ศิริคุรุรัตน์

คุณสุภัททา ลิ้มศิริเศรษฐกุล

คุณสุภา แซ่ลิ้ม-คุณกันยา มุ่งการงาน

คุณสุภาณี-KAZUMASA KUDE และครอบครัวโถทองคำ

คุณสุภาพ วงศ์สอน-พ.ญ.จิราภา ทองผิว

คุณสุภาพร ศิริระวงศ์ษา

คุณสุภาภรณ์ ชัยสถาวรวงศ์

คุณสุภาภรณ์ เตียวจำเรียง NAGAI HASUO SASAGAWA

คุณสุภาภรณ์ เจนอาร์วงค์

คุณสุภีนันท์ บุญอนันฺธนสาร

ร.ต.สุมาลี เจริญรัตน์

คุณสุมาลี ศิละสะนา

คุณสุมิตรา เวชภัทรศิริ

คุณสุรเดช การนอก และครอบครัว

คุณสุรัชย์ ตั้งม่อนนันทกุล

คุณสุรณี ทองเหลือง และครอบครัว

คุณสุรชาติ-คุณรพีพรรณ อนันต์พัฒนา และครอบครัว

คุณสุรพงษ์-คุณปรารภนา สุวรรณประทีป, คุณดาวพลอย

คุณสุรพล อิทธิเมธีวูฒิ

คุณสุระพงษ์-คุณปิยะภรณ์ กันกง

คุณสุรสิทธิ์-คุณปณทริก-คุณกานต์ประภา อิทธิกุล

ผศ.สุระษา-คุณสมศักดิ์ หทัยธรรม

คุณสุรัตน์-คุณอรทัย แสงสุระธรรม

คุณสุรีย์ เอี่ยมศรี

คุณสุรีย์ วรรณกิจ และลูกๆ

คุณสุรีย์ แบรกด

คุณสุรีย์นาถ เข็อรตันพงษ์

คุณสุรีย์-คุณวรรณกิจ และลูกๆ

คุณสุวรรณทอง ไชยบัณฑิต

คุณสุวรรณา รุมขเนา

คุณสุวรรณา สว่างจันทร์

คุณสุวรรณีย์ มาสู่

คุณสุวัฒน์ รีมวิริยะทรัพย์

คุณสุวัฒน์-คุณอารีรัตน์-คุณวันสุข ศิริสุรัตน์

ทพ.สุวัฒน์-ทพญ.วิไล สุริยาแสงเพชร

คุณสุวิทย์-พ.ญ. นริดา ไหว้วัฒนา, คุณชนิกา สุจิรัตน์

คุณสุวิทย์-คุณยุพิน-คุณเอกชัย-คุณวิมล ชัยวรนิจ

คุณสุวิมล สุชะวัชรินทร์ และครอบครัว

คุณสุวิมล ส้าราญจิต

คุณสุวีณา ตรีโกศล

คุณสุวรรณี ตั้งวัชรพงศ์

คุณเสถียร-คุณฉวีวรรณ อาชวนิยุต

คุณเสมา-คุณสมพ ฤกษ์ดาวชัย และครอบครัว

คุณเสริมพงษ์-คุณอังคณา คุณาธิคม และบุตรธิดา

คุณเสริมศรี บุญมั่น

คุณเสาวภา ณ ตะกั่วทุ่ง

คุณตาเสรีชน เจริญ-คุณพ่อเสมียน-คุณแม่เสรีม-คุณสมโภช แสงเพ็ง

อาจารย์เสาวลพ ทวีศิลป์

คุณแสงทิพย์ บำรุงชีพ

คุณโสภณ เรือนะการ และครอบครัว

คุณหมุยฟ้า อึ้งเวชวานิช

รศ.ดร.हरषा पुणेपयक्ष

คุณหยกฟ้า-คุณฐิติญา มโนสุดประสิทธิ์

คุณหลวง-คุณเตียง-คุณชุตินา เจนเจริญ

คุณหลุย-ละออ-รุ่นรัฐสมบุญณ์ คุณหิรัญวดี สุวิบุญ

คุณอดิศักดิ์-คุณเจ็กเกียง เตียวศิริทรัพย์

คุณอดิศักดิ์-คุณอรอนงค์ สันตนิพัทธ์

คุณอดุลย์-คุณสมปรารณา ศรีสุว

คุณอดิเทพ ลิ้มรัตนศิลป์

คุณอทิตา เจริญสุข, คุณจำเริญ คำนิล

คุณอธิภัทร ต่างสี
 คุณอนันต์-คุณอัญชรา อุตศรี
 คุณอนุวัฒน์-คุณปราณี เกตุอ่ำ
 คุณอภิโชค-คุณธัญชนก ตันติรัตนพงศ์
 คุณอภิชา บำรุงศักดิ์
 คุณอรณี กนกจิราพร
 คุณอรทิศา HOLCOMB
 คุณอรัญญา สุนทรวังศ์
 คุณอรัญญะ ฝักฝน
 คุณอรุษา-คุณณัฐวัฒน์ เฉลยจิตร พร้อมบุตร-ธิดา
 คุณอร่าม-คุณวันดี สุดคเนิง และครอบครัว
 คุณอร่ามศรี ฉัตรแก้วมรกต และครอบครัว
 คุณอรุชา บุตรสิงห์, คุณอัศพนธ์ ศรีสุทธีวณิชกุล
 คุณอรุณฉัตร ศักดิ์สุนทร
 คุณอรุณี-คุณชัชชฎา-คุณวรัญญา-คุณถวัลย์ ตั้งลิขิตานนท์
 คุณอวิสตา-คุณเดวิด-คุณเบลล์ เบนท์ลีย์
 คุณอสติน พรหมมหาชัย
 คุณอังคณา วรพันธ์กิจ, คุณมัทนา พัน
 คุณอัจฉรา สุนทรวังศ์
 คุณอัญชญา รุ่งกิจทวีทรัพย์ และครอบครัว
 คุณอัญชสี อินจรรุศร และครอบครัว
 คุณอัญชิสรา ทากากิยะ
 คุณอัมพร นธิการพิศิษฐ์
 คุณอนพัทธ์ แต่งสวน
 คุณอนุชัย ปรีดาพิพัฒน์พงศ์
 คุณอนุศักดิ์-คุณวรรณิ์ นำเจริญพินิจ
 คุณอรรณพ การดีพี่ และครอบครัว
 ด.ช.อรรถพงษ์ หงษ์ศรี
 คุณอรรณพ ศิริสมพลกุล
 คุณอริสสา พรหมมหาชัย
 คุณอังกูร จิ่งอุดมเจริญ
 คุณอัมพร พรเจริญโรจน์และครอบครัว

คุณอัมพร-คุณสุเทพ-คุณทีพจาร-คุณหฤท ขาเทพ
 คุณอัมพร-คุณอำนิฐ-คุณพรรณี-คุณอำไพ ตันท์สมบัติ
 คุณอัมพร-คุณอิศรา วีรแพทย์โกศล
 คุณอัมพวา สุนิษฐ์สกุล คุณอัมภาวดี ศรีดี
 คุณอากร-คุณธนากร-คุณกฤษฎา ธนชัยเมธี
 พล.อ.อาทิตย์-คุณพรสรร กำลังเอก
 คุณอาทิตย์ สีสถก คุณอาทิตย์ พิพัฒน์กมลลาเขต
 คุณอาภัสรา แสงรุ่งเรือง คุณอารีรัตน์ ศิริคุรุรัตน์
 ด.ช.อาภัสรา-ด.ญ.ปัทมญา นวโรจนสกุล
 คุณอารยา เอี่ยมอุดมกาล คุณอารุณี นิลแสง และครอบครัว
 คุณอารียา ชาศรีสกุล และครอบครัว
 คุณอาศยา ประจักษ์วิกรานต์ และครอบครัว SERYANA
 คุณอำนวยการ-คุณเพ็ญพรรณ นิธิการพิศิษฐ์
 คุณอำนาจ-คุณเสน่ห์ แก้วตะพาน
 คุณอำพร-ด.ญ.นัสซีมิ-ด.ญ.อาภิโกะ อิม่าอิ-คุณแม่แสง เพ็ชรครุฑ
 คุณอำพล ณ ลำพูน คุณอำพล-คุณอรพรรณ เรื่องธุรกิจ
 คุณอิทธิพันธ์ กิตติประยูร, คุณลออ ศิริวงษ์
 คุณอิงอร ปัญญากิจ คุณอุไรวรรณ สี่หะเนิน
 คุณอิศรายุทธ หาญยุทธ และครอบครัว
 คุณอุไร-ด.ญ.มิกะ อธิษิต และครอบครัว
 คุณอุไร-คุณวิรัช-คุณชลธิชา อีระเผ่าพงษ์
 คุณอุกฤษฏ์ สุจริตพงศ์ คุณอุดม กาญจนะ และครอบครัว
 คุณอุตร-คุณวิมลวรรณ ตันติสุนทร
 คุณอุทัย ทวีโชติ คุณอุบล บุญมา
 คุณอุบลทิพย์ สุพรรณานนท์
 คุณเอกมล-คุณวารุณี-คุณศานตวัฒน์-คุณศิรยา เจียรประดิษฐ์
 คุณเอกวิทย์ ละอองนวลพาณิชย์ คุณเอื้องวัยจุ อัครรังติคุณ

คุณเอนก-คุณสิริวิภา อนันตชาติ

คุณเอนก-คุณสายฝน-คุณจุฑาทิพย์-คุณเจ็ดจันทร์ ธีรานันตชัย

คุณเอมรส สุขอภิชาติกุล คุณเอี่ยมเส็ง-คุณไข่มุนี แซ่ลิ่ม

คุณเอื้องไพร โพธิ์เดช คุณโอภาส จันทร์จิรา

คุณโอทอง กาญจนถนอม และครอบครัว

ด.ญ.ไอซ์ชา ชนมน์ แอนันต์ตา เบนต์ัน

คุณชกเด็ก วิศุทธิเมธ-คุณธาริณี จีวากานนท์

คุณฮะ-คุณไน้-คุณวรรณภา-คุณนภาพร วรสายัณห์

คุณฮี้แซ่ แซ่ฉั่ว-คุณเชียมกี เพชรมาลัยกุล และญาติมิตร

AARON POOLSAAD

MR. ANTHONY CONCANNON

ARANYA POOLSAAD

BEN GRIFFITHS

CHANARONG-MANISONE OPASKIT

HAKOZAKI MASARA-SUGANYA-GEOGE-ATSUSHI

JANINE MUNIZICH

JENNIFER KITIL JENAREEWONG

JIM-KHIM WEIR-จ.ส.ต.สุวรรณ-คุณศรีเมือง เพ็ญญาไสย และครอบครัว

JOSEPH MUNIZICH

JUDY PON SAIKUNRUT

MISS JULIE CONCANNON

MISS JULIE GREEN

JUSTIN POOLSAAD

MRS. KATHLEEN GREEN

KATHRYN GRIFFITHS

KENNETH-AMPIKA CARLSON

MISS KISTENA EVANS

MRS. LADDA CONCANNON

MARC HUBBARD

MS. ASAKURA TSUNEKO

NEIL- NOPPAMON BENTON

NIRAN POOLSAAD

NISHIJIMA MITSUTERU

ORAPIN C. MUNIZICH

OUNJITTI AND TAWERAT FAMILY

PANADDA THANASUANSAN

MRS. PATACIA BRIDGEMAN

PAUL GRIFFITHS

MISS PENNY COLDRIK

PETER TAN

Mr. PETER-คุณปาริชาติ ANDRAES

PHRAMAHA BOONCHOO ARIYADHAMMO

PIYAPORN BOONSINGMA-MAEDA YOSHIO

PRASONG MC CRAY AND FAMILY

RICHARD ESPOSITO

RICHARD-SASIKANT NORCROSS

RUTCHANEEPORN PICHATWATTANA

MR. SAM EVANS

TANATAT KAMSRIJAN

SHINICHI HISAMATHU-คุณฐิติพร พันธุ์โนราช และครอบครัว

SUDARAT CHIRASUPHAKORN

SUGANDA CLUVER

SUPAPORN FARZED HASCHEMIZAD

TOTU-คุณพนานุช-ด.ญ.CHINATSU KAWAKAMI

UPASAKA DREAM TEAM

VANIDA BOONMAG-ALEX GARDINER

VILAYVANH PANYA

VIMONSIRI FRIZSCHE

WASSANA EVANS

MR. WATHANYU EVANS

MISS WENDY COLDRICK

WESLEY - PRATUANG TUGGEY

ครอบครัวกิตติสุรตน์พงศ์

ครอบครัวแกมทอง

ครอบครัวเกวลิน บุษาวรรณพระราชภาวนาวิสุทธิ

ครอบครัวแฝงศรีคำ

ครอบครัวโพธิ์จันทจินดา

ครอบครัวโลหารขุน

ครอบครัวไทยทัน

ครอบครัวคันธวงษ์

ครอบครัวควัฒนไพศาล

ครอบครัวงามเกียรติทรัพย์

ครอบครัวธนาภูมิศักดิ์

ครอบครัวจันทร์สิริพงศ์ และญาติมิตร

ครอบครัวจันทกุล

ครอบครัวเจริญเวชพิพัฒน์

ครอบครัวเจริญศรีเศรษฐ์

ครอบครัวฉัตรภัทรพล

ครอบครัวชวนจิตร์ บุญนากร

ครอบครัวชินพิพัฒน์

ครอบครัววิฑูญาณพร-รัชเศรษฐ์

ครอบครัวเตชะวีรพงศ์

ครอบครั้วต้นสุวรรณ บูชาธรรมพระราชภาวนาวิสุทธิ
 ครอบครั้วถิณณรัตน์-บุญญาอุปถัมภ์
 ครอบครั้วทวิสุข ครอบครั้วธนะสมานโชค
 ครอบครั้วธรรมยิ่ง-ยิ่งรัตนวิทย์-สิทธิเดช
 ครอบครั้วนาคน้อง บูชาธรรมพระราชภาวนาวิสุทธิ
 ครอบครั้วบุญนำสุข ครอบครั้วปะวะภูชะโก
 ครอบครั้วฝุ่งทองเจริญ ครอบครั้วพรบุญเรือง
 ครอบครั้วพรมไณภาส ครอบครั้วพัฒนะธเนศ
 ครอบครั้วเพชรมาลัยกุล, ครอบครั้วแช่นัว
 ครอบครั้วพิภมณี และหอพักดวงแก้ว
 ครอบครั้วภาวการคำดี ครอบครั้วมณีนพ
 ครอบครั้วรัตนานะโชติ ครอบครั้วรุ่งโรจน์ชัย
 ครอบครั้วลดาวัลย์ จันปิยะ ครอบครั้วลลิตโกมล
 ครอบครั้วลาภพูนผลดี ครอบครั้วลิวสุวรรณ
 ครอบครั้วลีลพนัง ครอบครั้วฝุ่งทองเจริญ
 ครอบครั้ววรนิธิปรีชา-มณีฉาย-กลีกร
 ครอบครั้ววรรณรียชาติ ครอบครั้วศรีรุ่งพาณิชัย
 ครอบครั้วศรีศุภอักษร ครอบครั้วศรีอนันต์ทรัพย์
 ครอบครั้วชาวงศ์ ครอบครั้วสัจจะบุญทวี
 ครอบครั้วสำเร็จ นราตรีกุล ครอบครั้วสิทธิธานุกุล
 ครอบครั้วสิทธิไกรพงษ์ ครอบครั้วสุดเพาะ
 ครอบครั้วสุธีจารุวัฒน ครอบครั้วสุวิศิษฐ์พงศ์
 ครอบครั้วสุวรรณทวี, ครอบครั้วอิมสกุล
 ครอบครั้วห่อง-วนิชชากรวรากุล ครอบครั้วหัสสวรพันธุ์
 ครอบครั้วหวันแสง-ครอบครั้วมันคง ครอบครั้วเหมพรมหาราช
 ครอบครั้วอัศตาสุข ครอบครั้วอาภาเกียรติวงศ์
 ครอบครั้วอุดมรุ่งเรืองผล และกัลยาณมิตรสิงห์บุรี

ครอบครัวอ่อนรั้ว

ครอบครัวเอี่ยมกำชัย

กลุ่มกองบุญขุนพลจักรพรรดิ

กลุ่มกัลยาณมิตร อ.ศรีประจันต์

กลุ่มกายแก้ว

แก้วภูธร ภาค ๓

กลุ่มกฐรัฐ บูชาธรรมคุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ชนนกยูง
โครงการเศรษฐกิจดาวรุ่งตงคสถานลัณนา

ชมรมปล่อยปลาบูชาเจดีย์

ชมรมพุทธ UCOM-DTAC

กลุ่มดวงบุญบอตัน

กลุ่มที่สุดแห่งธรรม

กลุ่มทุ่งครุรวมใจ

ตุงคสถานจันทปุระ

ตุงคสถานประจวบคีรีขันธ์

ตุงคสถานอุบลราชธานี

อุบาสิการุ่น ๙

บุคลาการุ่น ๑๓ “ทะเลบุญ”

บุคลาการุ่น ๑๔ (กลันบุญ)

บุคลาการุ่น ๑๗ เรือนทองหัวเพชรสำเร็จทุกอย่าง

บุคลาการุ่น ๑๘ กายแก้วอัครจริย อันทกาล

กลุ่มบุญบริสุทธิ์

กลุ่มผู้นำบุญปากเกร็ด ภาค ๕

กลุ่มมหัศจรรย์วันพระ

กลุ่มมัชฌิมา ภาคนครหลวง ๔

กลุ่มรวมทะเลฟ้า

กลุ่มรวมดาว

กลุ่มลูกพระธัมฯ ใจใส

กลุ่มลูกพระธัมฯ ใจใส จ.ยะลา

กลุ่มลูกพระธัมฯ พันธุ์อวัณณะ จ.ระยอง

กลุ่มลูกพระธัมฯชาวสุพรรณและผู้ประสานงาน

ศูนย์กัลยาณมิตรพัทยา

ศูนย์ปฏิบัติธรรมเขตประเทศ

ศูนย์ปฏิบัติธรรมตลิ่งชัน

ศูนย์อบรมเยาวชนชนผาสูกวนิช จ.ราชบุรี

กลุ่มสัณมาอะระหัง เชียงใหม่

กลุ่มสายธรรมลัณนา จ.เชียงใหม่

กลุ่มสำนักงานดาวธรรม

กลุ่มเหรียญก

กองรักษาบรรยากาศ

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษก

ครูนักเรียนชั้น ม.๓, ๕, ๖ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี
 โครงการมหาวิทยาลัยคุณยายฯ พระสมคิด จิตตวิโส
 โครงการสื่อนวัตกรรมวิชาพระพุทธศาสนา
 โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย
 โรงงาน พี.เค.พี รับเบอร์ ร้านพี.เอส.ก๊อปปี
 ชมรมพุทธ ศูนย์ปฏิบัติธรรม UCOM-DTAC
 ชมรมชีวิตยืนยาว บจก.ไทรแองเกิ้ลซอฟท์
 บจก.บ้านค่ายอินเตอร์เนชั่นแนลรับเบอร์
 บจ.บางไผ่ตลาดไท โดยคุณสุกัญญา เวชยันต์วิวัฒน์ และครอบครัว
 บริษัท เจคเชียร์เทคโนโลยี จำกัด บริษัท เรืองโชติ จำกัด
 บริษัท พีวีพี ซัพพลายส์ จำกัด
 วัดเจริญภาวานาลอนดอน ประเทศอังกฤษ
 วัดพุทธปารีส ฝรั่งเศส วิสาขะเปรียญธรรม
 ศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันชมรมพุทธ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ศูนย์แก้วสุโขทัยโก-ลก
 ศูนย์ปฏิบัติธรรม Q-HOUSE ASOKE
 ศูนย์กัลยาณมิตรจ.เชียงราย-จ.พะเยา-จ.น่าน
 ศูนย์ปฏิบัติธรรมกัวลาลัมเปอร์ ศูนย์ปฏิบัติธรรมปิ่น
 สโมสรร SUPERKIDS สโมสรรต้อนรับระดับโลก
 สมาชิกภาคจักรวาล สมาชิกอาศรมอุบาสก
 สมาธิแก้ว และหมู่บ้านปฏิบัติธรรม
 สหกรณ์เครดิตยูเนียนมงคลเศรษฐี
 หัวหน้าชั้นและนักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยา
 ห้างหุ้นส่วนจำกัด วินแอทฮาร์ท
 อาสาสมัครสำนักศรัทธาภิบาล

กราบขอบพระคุณ ขอขอบคุณ และอนุโมทนา
กับผู้มีส่วนช่วยให้หนังสือ บัณฑิตที่แท้ สำเร็จบริบูรณ์

พระสุชาติ สุโรจโน และทีมงานกองรับบริจาค

พระสัญญาชัย สดุษยาชโย

พระกฤตสกล กตคุโณ

พระอดิคุณ จิตฺวโร

พระมหาประเสริฐกิจ สุเมโธ

พระสมบัติ รกขิตจิตฺโต

พระชัยยง อุดกชโย

พระธีรพัฒน์ กุลธโร

พระศิเวชฐ์ จารุธมฺโม

พระมหาวันชัย กตนาโณ

คุณชัยชนะ กิตติโสภাপันธุ์

คุณวินิช พันธุ์วิริยะรัตน์

คุณสรารุธ โรจนากาศ

คุณพีระ แสงงาม

คุณเสาวรส ปัทมะกลางคูล

คุณพัชรา วนะชีวนาวิน

คุณสมพร รังษีสกรณ

คุณวีชิน ปรีดาเกษมศักดิ์

คุณรพีพร ชอบชล

คุณธยานี สุภาวิมล

คุณกัลยาณี โพธิสาร

คุณขวัญจิตต์ จิตสินธุ

คุณอนุสรณ์ ทองทา

คุณจารุวรรณ วคินสกุล

คุณกรวิภา นารักษ์

คุณดุษฎีวรรณ เพ็ชรนำสิน

คุณศิริพร นรินทร์รัตน์

คุณสุภาพร อนวัชชกุล

คุณสุดใจ วชิรศักดิ์พานิช

คุณจิรนนท์ วีระชัยพิเชษฐกุล

คุณอาภัสระ กลิ่นกระโทก

คุณจันทร์ทิพย์ เชียงคำ

คุณกมลวรรณ กองศรี

คุณณตยา คชศิลา

คุณจินดา ช่วยเกิด

คุณอรอนงค์ เกิดรักษ์

คุณพวงพางา แดนไทยธรรม

คุณวิไล ทาปัญญา

ทีมงานพิธีกรและเจ้าหน้าที่ภาคนครหลวงและแก้วภูธรทุกภาค

ผู้ทำหน้าที่กัลยาณมิตรชักชวนหมู่ญาติมาร่วมบุญกองทุนหนังสือ
และท่านผู้มีคุณูปการทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม ณ ที่นี้

มันทิตทิ์

แม่ไม่ได้ออกเห็นไปทุกมุมโลก

อยู่แต่กุฏิห้องน้บนเล้กเล้ก

ก็จารู้จักโลกได้กว้างขึ้น

เพราะใจของท่นเปิดกว้าง

กว้างพอสำหรับโลกทั้งโลก

เพราะใจของท่นใสสะอาด

สว่างพอที่จะเห็นโลกได้ทั้งโลก

สุริยา

কল্যাণমিত্র

কল্যাণমিত্র

